

အမေရိကန်ကို အခံသော

အီရန်သမ္မတ အမာဒီနိုဂျက်

မြိုးသာရ

စာမူခွင့်ပြုချက်အမှတ်	-	၃၁၀၀၄၈၀၇၀၇
မျက်နှာပုံးခွင့်ပြုချက်အမှတ်	-	၃၁၀၀၅၇၀၉၀၇
ပုံနှိပ်ခြင်း	-	ပထမအကြိမ်
ထုတ်ဝေသည့်ကာလ	-	၂၀၀၇-ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ
အုပ်စု	-	၁၀၀၀
တန်ဖိုး	-	1500
ထုတ်ဝေသူ	-	မဒါသင်းသင်းမွန် သင်းစာပေ အမှတ်-၁၀၊ ရတနာမြိုင်လမ်း။ ၁၂-ရပ်ကွက်၊ ကမာရွတ်မြို့နယ်၊ ရန်ကုန်မြို့။
မျက်နှာပုံးနှင့်အတွင်းပုံနှိပ်သူ	-	ဦးဝင်းကျော်ထွန်း ပုံနှိပ်တိုက် တိုက်-၁၄၀၊ ၄၅-လမ်း။ ပိုင်တင်ထောင်မြို့နယ်၊ ရန်ကုန်မြို့။ ဖုန်း-၂၉၇၀၇၂။
ဖြန့်ချိရေး	-	မိသားစုစာပေ(မင်းကွန်း) အမှတ်-၃၃၉၊ ၅-လွှာ(ယာ) မဟာပန္နလလမ်း။ ကျောက်တံတားမြို့နယ်၊ ရန်ကုန်မြို့။ ဖုန်း-(တစ်ဆင့်)၃၉၁၆၅၄။

6th President of Iran, Mahmoud Ahmadinejad

by

Phyoe Thaya

အမေရိကန်ကို အာခံသော

အီရန်သမ္မတ အမာဒီနီဂျက်

ဖြိုးသာရ
ရာဖွေတင်ပြသည်။

၆၂-ကြိမ်မြောက် ကုလသမဂ္ဂ အထွေထွေညီလာခံ၌ အိရန်သမ္မတအမာဗီနီဂျက်
မိန့်ခွန်းပြောကြားစဉ်...နယူးယောက် (၂၀၀၇-စက်တင်ဘာ-၂၅)

ကုလသမဂ္ဂရောက် အမာဒီနိုဂျက်

အီရန် သမ္မတ အမာဒီနိုဂျက်နှင့် ကုလသမဂ္ဂ အတွင်းရေးမှူးချုပ် တင်ကီမွန်း
(၂၀၀၇-စက်တင်ဘာ-၂၄)

အာဖဂန် သမ္မတ
ဟာမင်ကာဇိုင်း
နှင့်အတူ
ကာတွန်းမြို့၌
သတင်းစာရှင်းလင်းပွဲ
ပြုလုပ်စဉ်
(၂၀၀၇-ဩဂုတ်-၁၄)

အီရန်နိုင်ငံ တီဟီရန်မြို့တော်တောင်ဘက်
(၁၈၀)မိုင်အကွာ နာတန်ဂ်အေသဉ်
အစီအစဉ် ဖျက်သိမ်းကြောင်းကြေညာစဉ်၊ (၂၀၀၇-ဧပြီ-၉)

၆၁-ကြိမ်မြောက် ကုလသမဂ္ဂ အထွေထွေ ညီလာခံ၌ အီရန်သမ္မတအမာဒီနိုဂျက်နှင့် အတွင်းရေးမှူးချုပ် ကိုပီအာနန်...နယူးယောက် (၂၀၀၆-စက်တင်ဘာ-၁၉)

အီရန်သမ္မတ အမာဒီနိုဂျက်အား ထောက်ခံသူများနှင့်အတူ တီဟီရန်၌ တွေ့ရစဉ် (၂၀၀၆-ဒီဇင်ဘာ-၁၅) သူ့ကို ၂၀၀၅ခုနှစ် ဈေးကောက်တင်မြှောက်ခဲ့ကြသည်

သတင်းစာ ကွန်ဖရင့်၌ အမာဒီနိုဂျက်က သမ္မတဘုရားနား ဖိန်ခေါ်စဉ်၊
(၂၀၀၆-ဩဂုတ်-၂၉)

ဘက်မလိုက်နိုင်ငံများ အစည်းအဝေး (ကျွေးဘားနိုင်ငံ၌ အိန္ဒိယဝန်ကြီးချုပ်
မန်မိုဟန်ဆင်နှင့်အတူ... (၂၀၀၆-စက်တင်ဘာ-၁၅)

အမာဒီနိုဂျက်နှင့် အင်ဒိုနီးရှားသမ္မတ ယုဒိုယုဒို
အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံသို့ အလည်အပတ်ရောက်ရှိစဉ်၊ (၂၀၀၆-၀၉-၁၂)ဂျကာတာမြို့

အဟဒီနီဂျက် သမ္မတအဖြစ် ရွေးကောက်ခံရခြင်းအား သမ္မတဟောင်း ဝါတာပီက
ဂုဏ်ပြုနှုတ်ဆက်စဉ်။ (၂၀၀၅-၈-၃-၂၉)ရက်

သမ္မတ အမာဒီနိုဂျက် ဆီးရီးယားနိုင်ငံ ဒေမတ်စကတ်မြို့သို့
အလည်အပတ်ရောက်ရှိစဉ်။ (၂၀၀၆-ဝန်နဝါရီ-၁၉)

သမ္မတ အမာဒီနိုဂျက် အီရတ်သမ္မတ ဂျာလာ တလာဗန်နိုတို့ အိရန်နိုင်ငံ
တီဟီရန်၌ တွေ့ဆုံစဉ်... (၂၀၀၅-နိုဝင်ဘာ-၂၁)

အီရန်နိုင်ငံ၌ မဲဆန္ဒခံယူပွဲ ကျင်းပစဉ်။ (၂၀၀၅-၀၆-၂၄)

အထက်(၁၁၂)အရွယ် အီရန်အတွားအို မဲဆန္ဒပြုစဉ်။ (၂၀၀၅-၀၆-၂၄)

အမတ်နီဂျက်နှင့် သူ့ကို ထောက်ခံကြသူများ။

၁၉၅၅ ခု၊ ဇူလိုင်လ ၁၅ ရက်၊ ဝါရှင်တန်၊ ဒီ.စီ.

အမ္မာ

ကမ္ဘာကြီးကို အငြင်းပွားစေသော ကမ္ဘာ့မွတ်ဆလင် နိုင်ငံရေးခေါင်းဆောင် အိရန်သမ္မတ အမာဒီနီဂျက်ကား နစ်ဆယ့်တစ်ရာစုတွင် ထင်ရှားသော ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးဖြစ်လာခဲ့သည်။

သူကား ကင်းမြီးကောက်ရာသီဥဒ္ဒါ Scorpio ဗြိစ္ဆာတစ်ဦး ဖြစ်သည်။ သို့ဖြစ်၍ သူ့ပုံရိပ်ကို လေ့လာရာဝယ် သူသည် အတိုက်အခံများ၊ ရန်သူများ အကြားမှ လုပ်ချင်ရာကိုလုပ်ခဲ့သူ၊ သူ့အပေါ်အကောင်း မမြင်သူများသည်ကြားမှ အောင်မြင်ထင်ရှားလာခဲ့သူဖြစ်သည်ကို တွေ့ရှိရသည်။

သူ၏စကားများ လှုပ်ရှားမှုများသည် ကမ္ဘာကြီးကို အမှန်တကယ်ပင် အလုပ်စွပ် အငြင်းပွားစေသည်။ ဤအတွက် သူကျေနပ် ဂုဏ်ယူနေသည်ဟု စာရေးသူထင်မြင်မိသည်။ သူသည် အစွလမ်ဘာသာကို အစွန်းရောက် ယုံကြည် သူဟုလည်း ဆိုနိုင်သည်။ သူသည် အမေရိကန်ကို အာခံရဲသူတည်း။

သူ အမေရိကန်သမ္မတထံ ရေးသားသောစာတွင်

“ကျွန်တော်တို့နှစ်သက်သက် မနှစ်သက်သက် ကမ္ဘာကြီးကတော့ အနန္တဘုရားသခင်အပေါ်ယုံကြည်မှု ဆီကို ဆွဲငင်ခေါ်နေပါပြီ။ တရားမျှတ ဖြောင့်မတ်မှုနဲ့ ဘုရားသခင်ရဲ့ စိတ်တန်ခိုးတော်တွေဟာ အရာအားလုံးအပေါ် လွှမ်းမိုးပျံ့နှံ့နေပါပြီ” ဟု ပါရှိခဲ့သည်။

သူ့ပုံရိပ်ကို ဖမ်းယူကြည့်ရှုကြရာတွင်။

မာတိကာ

မိတ်ဆက်

- အပိုင်း(၁) - အမာဒီနိုဂျက်၏ ဘဝဖြစ်စဉ်
 - သမ္မတဖြစ်လာခြင်း
 - အမာဒီနိုဂျက်နှင့် နျူကလီးယားအစီအစဉ်
 - အမာဒီနိုဂျက်၏ နိုင်ငံခြားရေးရာ မူဝါဒများ
 - (၁) အီရန်-အမေရိကန် ဆက်ဆံရေး
 - (၂) အီရန်-ရုရှား ဆက်ဆံရေး
 - (၃) အီရန်-အစ္စရေး ဆက်ဆံရေး
- အပိုင်း(၂) - အမာဒီနိုဂျက်မှ ကျောဒဗလျူဘူရှ်သို့ ပေးစာ
 - အမာဒီနိုဂျက်၏ ပြည်တွင်းလှုပ်ရှားမှုများ
 - (၁) စီးပွားရေး
 - (၂) အိမ်ရာစီမံကိန်းများ
 - (၃) မိန်းမသားများ၏ အခွင့်အရေး
 - (၄) သိပ္ပံပညာ
- အပိုင်း(၃) - အီရန်နိုင်ငံ
 - နိုင်ငံ၏ သမိုင်းကြောင်း
 - အစ္စလာမ်စစ်တော်လှန်ရေးကြီးနှင့် လက်ရှိအီရန်နိုင်ငံ
- အပိုင်း(၄) - အမာဒီနိုဂျက်နှင့် နိုင်ငံတကာပြဿနာများ
 - အီရန်ဂျူးများနှင့် အမာဒီနိုဂျက်
 - အီရန်နျူကလီးယားပြဿနာနှင့် အမာဒီနိုဂျက်
 - (၁) IAEA ၏ မှတ်ချက်
 - (၂) ရုရှားနိုင်ငံကပြောလာပြီ
 - (၃) အစ္စရေးသဘောထား
 - ပဋိပက္ခအပေါင်းနှင့် အမာဒီနိုဂျက်
- အပိုင်း(၅) - အီရန်၏ ပထဝီအနေအထားနှင့် စစ်လက်နက်အင်အား
 - အမာဒီနိုဂျက် ကောက်ကြောင်း
 - ၂၀၀၇ နှင့် အမာဒီနိုဂျက်

မိတ်ဆက်

အမာဒီနီဂျက်သည် ၁၉၅၆ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလ (၂၈)ရက် နေ့တွင်အီရန်နိုင်ငံ၊ ဂါစမာမြို့အနီး အာဒမ်ကျေးရွာ၌ မွေးဖွားခဲ့ပြီး အီရန်သမ္မတဟောင်း မိုဟာမက်ခါတာနီ၏ နေရာတွင် ၂၀၀၅ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ (၃)ရက်နေ့၌ စတင်တာဝန်ယူခဲ့သော အီရန်နိုင်ငံ၏ ဆဋ္ဌမမြောက် သမ္မတ ဖြစ်သည်။

သူ့ကို ကျောထောက်နောက်ခံပြုထားသော ပါတီသည် အစုလမ်းမစ် Society of Engineer ဖြစ်ပြီး သူသည် ထိုပါတီ၌ အလုပ်အမှုဆောင် အဖွဲ့ဝင်အဖြစ် ထင်ရှားသော သူတစ်ဦးဖြစ်ခဲ့သည်။ သို့ သော် သူအဓိကနေရာမှ လှုပ်ရှားနေသော အဖွဲ့အစည်းမှာ ABIIဖြစ်သည်။

အမာဒီနီဂျက်သည် ကမ္ဘာ့အလယ်တွင် အလွန်အငြင်းပွားဖွယ်ရာ ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်သည်။ အနောက်နိုင်ငံအစိုးရ တော်တော်များများသည် သူ့ကို စကား အလွန်ပြောသော နိုင်ငံခေါင်းဆောင်တစ်ဦး၊ အစွန်းမလွတ်သော စကားများကို နှုတ်မစောင့်စည်းတတ်သူဟူ၍ သတ်မှတ်ထားကြသည်။

သို့သော် သူကား သူ့နိုင်ငံအီရန်၌ အဓိက အာဏာအရှိဆုံးပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်သော Ayatollah Ruhollah Musavi Khomeini (အယာတိုလာနိုမနီ)၏ ကျောထောက်နောက်ခံပြုပေးခြင်းကို ခံယူရရှိထားသူဖြစ်သည်။

အစွရေးနိုင်ငံအား ကမ္ဘာ့အလယ်တွင် အထီးကျန်ပစ်ပယ်ရန်အတွက် သူလိုလားစွာဖြင့် မကြာခဏပြောဆိုလေ့ရှိသည်။ ကမ္ဘာပေါ်တွင် နိုင်ငံအများ အပြားတည်ရှိမှုအနက် အစွရေးနိုင်ငံကို လုံးဝ ကမ္ဘာမြေပုံပေါ်မှ ပျောက်ကွယ် သွားရန် သူလိုလားလျက်ရှိသည်။

သူကား လက်ဘနွန်နိုင်ငံတွင် အခြေပြုထားပြီး အခြားအာရပ်နိုင်ငံ တော်တော်များများတွင်ရှိနေသော ဟစ်ဇ်ဘိုလာများ၏ ထောက်ခံချက်ကို ရရှိ ထားသူတည်း။ သူသည် ဒုတိယကမ္ဘာစစ်အတွင်းက ဂျာမနီနိုင်ငံတွင် ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ သော မဟာပရပ်ရှားဝါဒ လက်ကိုင်ခဲ့သူ ဖြစ်သည်။ ထိုစဉ်က ဂျာမန်လူမျိုးစု အုပ်စုကြီးက ဥရောပတစ်လွှားရှိ ဂျူးလူမျိုးများအား လူမျိုးဖြုတ် သန့်စင်ရေး အစီအစဉ်ကြီး Holocaust ကို မဖြစ်နိုင်ဟုဆိုကာ လုံးဝ လက်မခံ ငြင်းဆိုခဲ့သူ ဖြစ်လေသည်။

အပိုင်း (၁)

အမာဒိနိုလျက်၏ အဝပြစ်စဉ်

ငယ်စဉ်ဘဝနှင့် ပညာရေး

အီရန်နိုင်ငံ ဂါစမာမြို့အနီးရှိ အာဒမ်ကျေးရွာတွင်မွေးဖွားခဲ့သော အမာဒီနိုဂျက်သည် (၁)နှစ်သားအရွယ်တွင် မိသားစုနှင့်အတူ တီဟီရန် မြို့တော်ကြီးသို့ ပြောင်းရွှေ့ရောက်ရှိလာခဲ့လေသည်။

၁၉၇၆ ခုနှစ်တွင် သူသည် အမှတ်ပေါင်းများစွာရှိပြီး အီရန်နိုင်ငံ၏ အကောင်းဆုံးဟူသော တက္ကသိုလ်တွင် တက်ရောက်ရန် ရွေးချယ်ခွင့် ရရှိခဲ့သည်။ သူသည် သူ၏ပညာသင်နှစ်တွင် ကျောင်းသားဦးရေ ပေါင်း (၄)သိန်းအနက် အဆင့် (၁၃၂)ကို ချိတ်ခဲ့သူဖြစ်သည်။

သိပ္ပံနှင့် နည်းပညာ တက္ကသိုလ် IUST (Iran University of Science and Technology) တွင် မြို့ပြ Civil ဆိုင်ရာ အင်ဂျင်နီယာ အဖြစ် ပညာဝင်ရောက်သင်ကြားခဲ့သည်။

၁၉၈၄ ခုနှစ်တွင် မြို့ပြဆိုင်ရာ အင်ဂျင်နီယာပညာကို မဟာဘွဲ့ တက်ရောက်ခဲ့ပြီး ၎င်းတက္ကသိုလ်မှပင် ၁၉၈၇ ခုနှစ်တွင် လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးနှင့် စီမံကိန်းဘာသာရပ်များဖြင့် ပီအိတ်ချ်ဒီ ဒေါက်တာ ဘွဲ့ကို ရရှိခဲ့သည်။

ဤဘွဲ့မှာ ထိုနေ့ထိုစဉ်က အလွန်ထင်ပေါ်ကျော်စောလှသော အီရန် နိုင်ငံ၏ တော်လှန်ရေးပြည်စောင့်အဖွဲ့အစည်းကြီးမှ အသိအမှတ်ပြုသော တက္ကသိုလ်ဘွဲ့ဖြစ်လေသည်။ ဘွဲ့ရပြီးနောက် ဤ အီရန်နည်းပညာနှင့် သိပ္ပံတက္ကသိုလ် IUST တွင် သူသည် တိုက်ရိုက်ပါမောက္ခရာထူးကို ရရှိခဲ့သည်။

အမာဒီနိုကျက်တွင် သားနှစ်ယောက်နှင့် သမီးတစ်ယောက် ရှိလေသည်။

အစဦးပိုင်း နိုင်ငံရေးလှုပ်ရှားမှုများ

၂၀၀၃ ခုနှစ်၊ မေလ(၃)ရက်နေ့တွင် တီဟီရန်မြို့၏ ဒုတိယမြို့တော်ကောင်စီတွင် တီဟီရန်မြို့တော်ဝန်အဖြစ် ခန့်အပ်ခြင်းခံရလေသည်။ တီဟီရန်ရှိ Builders of Islamic Iran ၏ ထောက်ခံမှုဖြင့် တက်ရောက်လာခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

အဆိုပါ ကွန်ဆာဗေးတစ်ကိုယ်စားလှယ်လောင်းများ၏ ၁၂ ရာခိုင်နှုန်းသည် ရွေးကောက်ပွဲဝင်ရောက်ရန် အခွင့်အရေးရှိခဲ့သည်။

သူ၏ မြို့တော်ဝန်သက်တမ်းတစ်လျှောက်တွင် သူသည် ယခင် ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးသမားများ ပြုလုပ်ခဲ့သော အချက်အလက်၊ ခွင့်ပြုချက် တော်တော်များများကို ဖျက်သိမ်းခဲ့သည်။ ဥပမာဆိုရသော် ယခင်က စက်လှေခါး (ရွှေလျားစက်လှေခါး)များကို ကျား/မတန်းတူ ပြိုင်တူ သုံးစွဲခွင့်ရှိခဲ့ရာမှ သူ့လက်ထက်တွင် ဖျက်သိမ်းခဲ့ပြီး သီးခြားခွဲခြားသုံးစွဲ စေခဲ့သည်။

ထို့ပြင် အီရန်-အီရတ်စစ်ပွဲအတွင်း ကျဆုံးခဲ့ကြသော စစ်သည်တော်များ၏ ရုပ်ကလပ်များကိုလည်း တီဟီရန်မြို့ရှိ အာဇာနည်ဗိမာန်သို့ ရွှေ့ပြောင်းစေရန် အကြံပြုခဲ့သည်။

အခြားထင်ရှားသော လုပ်ရပ်တစ်ခုမှာ မရှိဆင်းရဲနွမ်းပါးသူ များအား စွပ်ပြုတ်ရည်များ အစမဲ့တိုက်ကျွေးသည့် အစီအစဉ်ကို အကောင်အထည် ဖော်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

သူသည် မြို့တော်ဝန်သက်တမ်း (၂)နှစ်အတွင်း ၂၀၀၅ ခုနှစ် ကမ္ဘာ ပေါ်ရှိ ထင်ရှားသောမြို့တော်ဝန်ပေါင်း (၅၅၀)တွင် အဆင့် (၆၅) နေရာကို ရရှိခဲ့သည်။ ထိုစာရင်းတွင် အာရှတိုက်မှ (၉)ဦးသာလျှင် ပါဝင်ခြင်းဖြစ်သည်။

အမာဒီနီဂျက်သည် မြို့တော်ဝန်ဘဝမှပင် အီရန်နိုင်ငံတော်ကြီး၏ သမ္မတအဖြစ်သို့ ရွေးကောက်ပွဲအဆင့်ဆင့်ကို ဖြတ်သန်းကာ ရွေးချယ် ခံရသူဖြစ်သည်။

သူ၏ မြို့တော်ဝန်သက်တမ်းသည် ၂၀၀၅ခုနှစ်၊ ဇွန်လ(၂၈) ရက်နေ့ တွင် နောက်ဆုံးတာဝန်ထမ်းဆောင်ကုန်ဆုံးခဲ့သည်။

နိုင်ငံတော်သမ္မတဖြစ်စဉ်

သမ္မတရွေးကောက်ပွဲ

အမာဒီနီဂျက်၏ သဘောသဘာဝများသည် တစ်ခါတစ်ရံ တစ်ကမ္ဘာ လုံး၏ အယူအဆများကို တစ်လွဲဖြစ်စေခဲ့သည်။ အမေရိကန် ပြည်ထောင်စုရှိ အီရန်နိုင်ငံလေ့လာသူများက သုံးသပ်ကြသည်မှာ အမာဒီနီဂျက်သည် ဘာသာ ရေးတွင် အယူသီးမှုရှိသူဖြစ်ပြီး အလယ်အလတ် လူတန်းစားများကို စိတ်ဝင်စား သူ ဖြစ်သည်ဟုဆိုသည်။

သမ္မတရွေးကောက်ပွဲအတွက် သူ၏ ဆောင်ပုဒ်မှာလည်း အလေး အနက်မရှိလှပေ။ သူက "ဒါလွယ်ပါတယ်၊ လုပ်ရင်ဖြစ်ပါတယ်" ဟု ဆိုခဲ့သည်။

သု၏ ရွေးကောက်ပွဲလှုပ်ရှားမှုများတွင် သူသည် အများစိတ်လှုပ်ရှားစေသည့် ထိတ်လန့်ဖွယ်စကားလုံးများဖြင့် ဆွဲဆောင်ခဲ့သည်ကို တွေ့ရသည်။ ဥပမာ သု၏ ဘဝသည် ခေတ်မီသောဘဝဖြစ်သော်လည်း သု၏ ဒုတိယသမ္မတဖြစ်လာမည့် မိုဟာမက်အလီရာဂျေး၏ ဘဝသည် မည်သို့ဟူ၍ ပြည်သူများအကြား ယှဉ်တွဲချပြလေ့ရှိသည်။ ဤကိစ္စ အတွက် ရာဂျေး၏ အသိုင်းအဝိုင်းမှ အပြင်းအထန်ကန့်ကွက်ခဲ့ကြသည်။

သု၏ နိုင်ငံတော်ရည်မှန်းချက်သည် “ကမ္ဘာ့ပြည်သူအများ စံထားအားကိုးရမည်ဖြစ်သော အစိုးရအဖွဲ့တစ်ခု အီရန်နိုင်ငံတွင် ထူထောင်ရန်” ဖြစ်သည်။

အမာဒီနီကျက်သည် မိမိကိုယ်မိမိ အမွန်းတင်လေ့ရှိသူဖြစ် သည်။ သု၏ နိုင်ငံရေးအခင်းအကျင်းမှာ အစွလမ္မစ်ဘာသာရေးနှင့် တော်လှန်ရေး အသီးအပွင့်များကို ရောထွေးပြီး နိုင်ငံထူထောင်ရန်ဖြစ်သည်။

ထိုပြင်သု၏ အခြားသော ရည်ရွယ်ချက်တစ်ခုမှာ ရေနံမှရသော ငင်ငွေများအား ပြည်သူများ၏ စားပွဲပေါ်သို့အရောက်ပို့ပေးရန် ဖြစ်သည်။ ဆိုလိုသည်မှာ ဆင်းရဲနွမ်းပါးသူ အများစုဖြစ်သော အီရန် လူထုအား ရေနံမှရသော အမြတ်များကို ခွဲဝေပေးရန် ဖြစ်လေသည်။

အမာဒီနီကျက်သည် “ အနာဂတ်တွင် အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုအား ဆန့်ကျင်သွားမည် ” ဟူသော ဟောပြောချက်များဖြင့် ပွဲဆူအောင် ပြုလုပ်ကာ သမ္မတရွေးကောက်ပွဲသို့ ဝင်ရောက်လာသူဖြစ်သည်။

ရွေးကောက်ပွဲမတိုင်မီ အီရန်နိုင်ငံ၏ ရေဒီယိုအစီအစဉ်တစ်ခုမှ အင်တာဗျူးတွင် အမာဒီနီကျက်သည် ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂကြီးအား ဤသို့ စွပ်စွဲ

ပြောဆိုခဲ့သည်။ “ကုလသမဂ္ဂဟာ ဘက်လိုက်ပြီး အစွလာမ်ကမ္ဘာကို ဘေးကျပ် န်ကျပ်ဖြစ်အောင်လုပ်နေတယ်” ဟုဆိုသည်။

သူသည် ကုလသမဂ္ဂလုံခြုံရေးကောင်စီ အဖွဲ့ဝင်(၅)နိုင်ငံတို့၏ ဗီတိုအာဏာကိုလည်း လုံးဝမနှစ်မြို့ဘဲ ဆန့်ကျင်ခဲ့သူဖြစ်သည်။ သူက အသံ လွှင့်မှုတွင် ဆက်ပြောခဲ့သည်။

“ဒီလို ဗီတိုအာဏာသုံးတာဟာ ကျန်တဲ့ ကမ္ဘာသူ ကမ္ဘာသားတွေရဲ့ ဆန္ဒကို လျစ်လျူရှုရာကျပါတယ်။ တရားသဖြင့် မဖြစ်စေပါဘူး။ လူဦးရေ ၁ ဒသမ ၅ ဘီလီယံရှိတဲ့ မွတ်ဆလင်ကမ္ဘာကြီးအတွက် ဒီလို ဗီတိုအာဏာ သုံးစွဲခြင်းဆိုတဲ့ အပြုအမူဟာ အခွင့်အထူးယူရာရောက် တယ်” ဟု ဆိုသည်။

ထို့ပြင်သူသည် အီရန်နိုင်ငံ၏ နျူကလီးယားအစီအစဉ်များနှင့် ပတ်သက်ပြီး ကာကွယ်ပြောဆိုခဲ့သည်။ အခြားနျူကလီးယား လက်နက် ပိုင်ဆိုင်သူများကိုလည်း ဤသို့စွပ်စွဲခဲ့ပြန်သည်။

“သူတို့ဟာ အီရန်စက်မှုလက်မှုတိုးတက်မြှင့်မားမှုနဲ့ နည်းပညာ တိုးတက်ထွန်းကားလာမှုတွေကို မနှစ်မြို့ကြဘူး။ ဘာဖြစ်လို့လဲ ဆိုတော့ သူတို့နဲ့ ပခုံးချင်းယှဉ်လာမှာ စိုးရိမ်လို့ပဲ”

သူသည် ဤသို့သော ဆွဲဆောင်မှုများဖြင့် သမ္မတဖြစ်လာခဲ့သူ ပင်တည်း။ အမာဒီနီဂျက်သည် သမ္မတအဖြစ် ရွေးချယ်ခံရပြီးနောက် ကမ္ဘာကြီးအား သူကဤသို့ဟစ်ကြွေးခဲ့သည်။

“အာဇာနည်အပေါင်းတို့ရဲ့ သွေးများကို ကျွန်ုပ်ကျေးဇူးတင်ပါ သည်။ အစွလာမ်မစ်မျိုးဆက်သစ်များ ထင်ရှားပေါ်လွင်လာရေးနှင့် အီရန်ကောဇာ သက္ကရာဇ် (၁၃၈၄)ခု အစွလာမ်မစ်တော်လှန်ရေးကြီး၏ ဆန္ဒ၊ ဘုရား သခင်၏

အလိုတော်အရ ကမ္ဘာပေါ်ရှိ မတရားမှု မှန်သမျှတို့အား အခြင်ခြိတ်
ချေမှုန်းပစ်မည်" ဟူသတည်း။

သုက ဆက်လက်၍ "ဒီကမ္ဘာကြီးကို တစ်နေ့မှာ အစွဲလမ်း တော်လှန်
ရေးကြီးရဲ့ လှိုင်းခတ်မှုတွေ ရောက်ရှိလာလိမ့်မယ်" ဟု ကြွေးကြော်ခဲ့သည်။

သုသည် အစွဲလမ်းတော်လှန်ရေးကြီးအား အစိုးရအဖွဲ့တစ်ဖွဲ့မှ
တစ်ဖွဲ့ ပြောင်းရန် ဆင်နွှဲခြင်းမဟုတ်ဘဲ ကမ္ဘာနှင့်အဝှမ်း လွှမ်းခြုံနိုင်သော
တော်လှန်ရေးကြီးတစ်ရပ်ဖြစ်ရန် တိုက်ပွဲဝင်နေခြင်းဖြစ်ကြောင်းလည်း
ကြွေးကြော်ခဲ့ပြန်သည်။

ထို့ပြင် သူ၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ အကြမ်းဖက်နှိမ်နင်းရေး လုပ်ငန်းများနှင့်
ပတ်သက်ပြီး နိုင်ငံခြားနှင့် ပူးပေါင်းပါဝင်ဆက်ဆံရန်ဖြစ် သည်။ အီရန်နိုင်ငံသည်
အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများနှင့် ရင်းနှီးစွာ ကူးသန်းသွားလာ ဆက်ဆံခွင့်ရှိလိုသည်။
ထို့ကြောင့် ဝီဇာစနစ်ကို သူပိတ်ပစ်လိုက် သည်။

သူမြော်သည်မှာ "ပြည်သူပြည်သားတွေဟာ သူတို့စိတ်တိုင်းကျ
သွားလိုတဲ့နေရာကို သွားခွင့်ရသင့်ပါတယ်။ ပြည်သူလူထုတွေရဲ့ ဘုရားဖူး
ခရီးစဉ်တွေ၊ အခြားခရီးစဉ်တွေထွက်တဲ့နည်းလမ်းတွေမှာ လွတ်လပ်စေ
ချင်တယ်" ဟု၍ဖြစ်သည်။

အမာဒီနီဂျက်သည် အီရန်နိုင်ငံ၏ ဘာသာရေးမြို့တော် Qom ကိုရမ်မှ
ဘာသာရေး အကြီးအကဲ အယာတိုလာ မိုဟာမက်ဘက်ယာဒီ၏ ထောက်ခံမှုကို
ရရှိသူဖြစ်သည်။ ၎င်း၏ထောက်ခံမှုအဝဝကြောင့် အမာဒီနီဂျက်၏ နှုတ်ဖျားမှ
အလုပ်စကား အများအပြားထွက်လာခြင်း ဖြစ်သည်။ ၎င်းထံမှ နိုင်ငံအတွက်
လမ်းညွှန်မှုများကိုလည်း သူကခံယူခဲ့သည်။

၎င်းသည် အီရန်ဘာသာရေးအစွန်းရောက်များ၏ ကျောင်းဖြစ်သော Haghani ဟာခါနီကျောင်းတော်ကို တည်ထောင်ခဲ့သူဖြစ်သည်။ ၎င်းနှင့် ၎င်းကျောင်းတော်မှ ၂၀၀၅ ခုနှစ် သမ္မတရွေးကောက်ပွဲတွင် အမာဒီနီဂျက်အား လုံးဝဥသည့် ထောက်ခံထောက်ပံ့မှု ပြုခဲ့သည်။

သမ္မတဖြစ်လာခြင်း

၂၀၀၅ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ (၆)ရက်နေ့တွင် အမာဒီနီဂျက်သည် အီရန် နိုင်ငံ၏ သမ္မတကြီးဖြစ်လာခဲ့သည်။ သူသည် ၂၀၀၅ ဩဂုတ် (၃)ရက်တွင် အထက်လွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌ အယာတိုလာခါမေနီ Ayatollah Khamenei ထံမှ သမ္မတရာထူးကို လက်ခံရရှိခဲ့သည်။

ထိုမှ သမ္မတအဖြစ် ကျမ်းသစ္စာခံယူပွဲကျင်းပခဲ့ရာ အမာဒီနီဂျက် သည် ဤကြီးမြတ်သော ခေါင်းဆောင်ကြီးကို လေးစားကြောင်း သစ္စာခံကြောင်း ပြသ သည့်အနေဖြင့် ခါမေနီ၏ လက်အား နမ်းရှုံ့ခဲ့သည်။ ဒုတိယသမ္မတဖြစ်သော Mohammad Ali Rajai မိုဟာမက်အလီ ရာဂျေးကလည်း သူနည်းတူ ပြုလုပ်ခဲ့သည်။

အမာဒီနီဂျက်သည် အီရန်နိုင်ငံ၏ သမ္မတများအနက် ပထမဦးဆုံး ခါမေနီ၏လက်ကို နမ်းရှုံ့သည့် သမ္မတဖြစ်သည်ဟု အမျိုးသား သတင်းစာ ဆရာများက ပြောကြားသည်။

ဘာသာရေးခေါင်းဆောင်တစ်ဦးလည်းဖြစ်ပြီး အထက်လွတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌလည်းဖြစ်သူ ခါမေနီ၏သား Mujtaba မွတ်ချီတာဘာသည် အမာဒီနီ ဂျက်၏ သမ္မတရွေးကောက်ပွဲယှဉ်ပြိုင်စဉ်ကာလအတွင်း အထူးအားပေးကူညီမှု ပြုခဲ့သူဖြစ်သည်။

၂၀၀၆ ခုနှစ် ခါမေနီ၏ မိန့်ခွန်းတွင် “ဒီအစိုးရဟာ အီရန်နိုင်ငံမှာ နှစ် (၁၀၀)အတွင်း ပေါ်ပေါက်ခဲ့သမျှ အစိုးရတွေထဲမှာတော့ လူကြိုက် အများ ဆုံးပါပဲ” ဟု ထည့်သွင်းပြောကြားခဲ့သည်။

အမာဒီနီဂျက်သည် သမ္မတဖြစ်ပြီး မကြာမီ ပထမဦးဆုံး ကြေညာချက် တစ်ရပ်ကို ထုတ်ပြန်ခဲ့သည်။ အစိုးရရှုံးရှာနတိုင်း သူ၏ ဓါတ်ပုံ ကို မချိတ်ဆွဲရ။ မည်သူ၏ ဓါတ်ပုံကိုမှ မချိတ်ဆွဲရ။ ဘာသာရေးခေါင်းဆောင်ကြီး Khomeini ခိုမေနီနှင့် Khamenei ခါမေနီ နှစ်ဦး၏ ရုပ်ပုံကိုသာ ချိတ်ဆွဲရမည်ဟူ၏။

အမာဒီနီဂျက်ကား ပါလီမန်တွင်ကျင်းပသော သြဂုတ်လ (၆)ရက် ကျမ်းသစ္စာကျိမ်းဆိုပွဲ၌ သူသည် ဤသို့ကတိပြုခဲ့သည်။

“အီရန်၏ အမျိုးသားအဆောက်အအုံများဖြစ်သော -

၁။ Shi'a Islam ရိုးယားအစွလမ်

၂။ Islamic Republic အစွလမ် နိုင်ငံတော်

၃။ Constitution of Iran အီရန်ဖွဲ့စည်းပုံတို့ကို ကာကွယ် စောင့်ရှောက်ပါမည်” ဟူ၍ ဖြစ်သည်။

အစိုးရအဖွဲ့. Cabinet

အမာဒီနီဂျက်သည် သူအကြံပြုထားသော တာဝန်ကြီးများကို (၁၅)ရက်အတွင်း ပါလီမန် (မာဂျလစ်)မှ ထောက်ခံမှုရရန် အလိုရှိခဲ့သည်။ ပါလီမန်သည် တစ်ပတ်အတွင်း အစိုးရဝန်ကြီးများအား ဆုံးဖြတ်မှု ပေးရမည် ဖြစ်သည်။

ဤစာရင်းကို အမာဒီနီဂျက်၏ ရွေးကောက်ပွဲမန်နေဂျာဖြစ်သော Masound Zaribafan မာဆောင်းဇာရီ ဘာဖန်က သူ့အားတင်ပြပြီး ကျန်း သစ္စာကျိန်ဆိုသောနေ့တွင် အပြီးသတ်ရန်ဖြစ်သော်လည်း မပြီးမြောက်ခဲ့ပေ။ သို့သော် သြဂုတ်လ (၁၄)ရက်နေ့တွင် ပါလီမန်သို့ စာရင်းပေးပို့ခဲ့ရာ သြဂုတ်လ (၂၁)ရက်နေ့တွင် ဤအကြံပြုထားသော ဝန်ကြီးများကို မဲဆန္ဒပေး၍ ရွေးချယ်ကြသည်။

ပါလီမန်သည် သြဂုတ်(၅)ရက်တွင် သီးသန့်အစည်းအဝေး ပြုလုပ်ခဲ့ သည်။ ထိုအချိန်တွင် အမာဒီနီဂျက်မှ ဝန်ကြီးသုံးလေးဦးခန့်သာ စာရင်း

ပြုလုပ်ရသေးသည်။ ပါလီမန်သို့ နောက်ဆုံးစာရင်းသည် ဩဂုတ်လ (၁၄) ရက်နေ့မှသာ ရောက်ရှိခဲ့သည်။

ထို့ကြောင့် ဩဂုတ်လ (၂၄)ရက်နေ့တွင် ဖွဲ့စည်းခဲ့သော အစိုးရအဖွဲ့၌ အရေးကြီးသည် ဝန်ကြီးဌာန(၄)ခုတွင် အမာဒီနီဂျက် စိတ်ကြိုက် ရွေးချယ်ထားသော ပုဂ္ဂိုလ်များ မပါဝင်ခဲ့ချေ။ ယင်းတို့မှာ-

- Cooperatives ၁။ ပူးပေါင်းဆက်သွယ်ရေးဝန်ကြီးဌာန
- Education ၂။ ပညာရေးဝန်ကြီးဌာန
- Petroleum ၃။ စွမ်းအင်ဝန်ကြီးဌာနနှင့်
- Welfare and Social Security ၄။ လူမှုဖူလုံရေးဝန်ကြီးဌာနတို့

ဖြစ်ပေသည်။

အောက်ဖော်ပြပါဇယားသည် ဝန်ကြီးဌာနများ ရွေးကောက် တင်မြှောက် ခံရသော ဝန်ကြီးများဖြစ်သည်။

ထောက်ခံမဲ၊ ကန့်ကွက်မဲနှင့် ပျက်ကွက်မဲတို့ကို ပူးတွဲဖော်ပြထားသည်။ မာဆက် Mashhad တွင် ဩဂုတ် (၂၅)ရက်နေ့၌ ပထမအကြိမ် ဝန်ကြီးများ အစည်းအဝေးကို ကျင်းပခဲ့သည်။

ဩဂုတ်(၂၇)ရက်တွင်မူ အမာဒီနီဂျက်သည် ဝန်ကြီး(၂)ဦးကို အသစ် ခန့်ခဲ့သည်။ ယင်းမှာ ပူးပေါင်းဆက်သွယ်ရေးဝန်ကြီးအဖြစ် Mohammad Nazemi Ardakani နှင့် လူမှုဖူလုံရေးဝန်ကြီးအဖြစ် Davoud Madadi တို့ ဖြစ်သည်။

Ministry	Candidate minister	Approvals	Denials	Abst
Agricultural	Mohammad Reza Eskandari (Persian bio)	214	45	24
Commerce	Seyyed Masoud Mirkazemi	169	85	25
Communication and Information Technology	Mohammad Soleimani	220	43	16
Cooperatives	Alireza Ali-Ahmadi	105	134	34
Culture and Islamic Guidance	Mohammad Hossein Saffar Harandi	181	78	20
Defense and Logistic	Mostafa Mohammad-Najjar	205	55	17
Economy and Financial Affairs	Davoud Danesh-Jaffari (Persian bio)	216	47	19
Education	Ali Akbar Ash'ari (Persian bio)	73	175	31
Energy	Parviz Fattah (Persian bio)	194	56	23
Foreign Affairs	Manouchehr Mottaki (Persian bio)	220	47	16
Health and Medical Education	Kamran Bagheri Lankarani (Persian bio)	169	86	27
Housing and Urban Development	Mohammad Saeedikia	222	31	25
Industries and Mines	Alireza Tahmasbi	182	58	30
Intelligence	Gholam Hossein Mohseni Ejeri (Persian bio)	217	51	13
Interior	Mostafa Pourmohammadi (Persian bio)	153	90	31
Justice	Jamal Karimi-Rad (Persian bio)	191	59	24
Labour and Social Affairs	Mohammad Jahromi	197	59	20
Petroleum	Ali Saeedlou	101	133	38
Petroleum	Mohsen Tasalloti	77	139	38
Petroleum	Kazem Vaziri Hamane	172	53	34
Roads and Transportation	Mohammad Rahmati (Persian bio)	214	43	21
Science, Research, and Technology	Mohammad Mehdi Zahedi (Persian bio)	144	101	35
Welfare and Social Security	Mehdi Hashemi	131	108	36

အမာဒိနိုဂျက်နှင့် နျူကလီယား အစီအစဉ်

သမ္မတ အမာဒိနိုဂျက်သည် အီရန်၏ နျူကလီယား အစီအစဉ်နှင့် ပတ်သက်၍ သူ၏ဝါဒနှင့် သဘောထားများကို အစဉ်ထုတ်ဖော် ပြောတတ်သူ ဖြစ်သည်။

၂၀၀၆ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ (၁၁)ရက်တွင် အမာဒိနိုဂျက်က “အီရန်သည် နျူကလီယား နည်းပညာများကို ငြိမ်းချမ်းစွာ အသုံးပြုသော နိုင်ငံဖြစ်ကြောင်း” ကြေညာခဲ့သည်။

သူက အထူးပြုပြောကြားသည်မှာ နျူကလီယားဝုံးများ ပြုလုပ်ခြင်း သည် သူ့အစိုးရ၏ မူဝါဒသဘောထားနှင့် မည်သို့မျှ မသက်ဆိုင်ကြောင်း ဖြစ်သည်။

သူက မိမိတို့သည် နျူကလီယားလက်နက်များကို တိုက်ရေးခိုက်ရေး ကိစ္စများတွင် လုံးဝအသုံးမပြုကြောင်း၊ ယင်းလက်နက်များသည် မိမိတို့၏ ဘာသာရေးကို ဆန့်ကျင်၍ ခွင့်မပြုကြောင်း ပြောခဲ့သည်။

၂၀၀၆ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီတွင် ကျင်းပသော တီပီရန်မြို့တော်၏ ကွန်ဂရင့် တစ်ရပ်တွင် မိမိတို့၌ ယဉ်ကျေးမှု၊ ဆင်ခြင်တုံတရားနှင့် လူမှုအဖွဲ့အစည်းများ ရှိသောကြောင့် နျူကလီယားလက်နက်များ မလိုအပ်ပါ။ သို့သော် အခြားသော နျူကလီယားလက်နက်နိုင်ငံတို့သည် အဆိုပါ နျူကလီယားလက်နက်များ ပိုင်ဆိုင်မှုကို အကြောင်းပြု၍ အင်အားသုံးကာ ပြဿနာရှာနေကြသည်ဟု ဆိုသည်။

အမာဒီနီဂျက်သည် မည်သည့်နိုင်ငံမဆို အီရန်၏ နျူကလီယား အစီအစဉ် စီမံကိန်းတွင် ပါဝင်နိုင်ကြောင်း ဖိတ်ခေါ်ခဲ့သည်။ သူသည် နျူကလီယားလက်နက်များ ပိုင်ဆိုင်ထားခြင်းအားဖြင့် အခြား မလိုလားအပ်သော ကိစ္စများကို ကာကွယ်ထားနိုင်သည်ဟု ယုံကြည်ထားသည်။

ရုရှားသမ္မတ ဗလာဒီမာပူတင်၏ တောင်းဆိုမှုတစ်ခုဖြစ်သော ယူရေနီယံထုတ်လုပ်ရေးကို အီရန်မှ ရုပ်တန့်ပေးရန်ဟူသည့် အဆိုပြုချက်အား လျစ်လျူပယ်ချခဲ့လေသည်။

၂၀၀၆ ခု၊ ဧပြီလတွင် အမာဒီနီဂျက်သည် "အီရန်နိုင်ငံသည် ယူရေနီယံ သတ္တုကို လုံးဝဥသုံးပြုပြင်နိုင်ပြီး နျူကလီယားစွမ်းအင်အဖြစ်သို့ အသုံးချနိုင်ပြီဖြစ်ကြောင်း" ကမ္ဘာသို့ ကြေညာခဲ့သည်။

မာဆတ်မြို့ရှိ စစ်ဘက်ဆိုင်ရာ တက္ကသိုလ်မှ ကျောင်းသူ ကျောင်းသား များအား အမာဒီနီဂျက်က မိန့်ခွန်းပြောကြားရာတွင် "အီရန်နိုင်ငံ၏ အခြေအနေ အရပ်ရပ်နှင့် ရုပ်တည်မှုအားလုံးသည် ယခင်ကနှင့် လုံးဝမတူတော့ဘဲ နျူကလီယားနိုင်ငံတစ်ခု ဖြစ်လာပြီဖြစ်ကြောင်း၊ ထို့ကြောင့် အခြားသောနိုင်ငံများနှင့်

တန်းတူဂုဏ်ရည်တူ စကားပြော နိုင်လာပြီဖြစ်ကြောင်း ထည့်သွင်းပြောကြားခဲ့သည်။

၂၀၀၆ ခုပြီ(၁၃)ရက်တွင် နျူကလီယားအရေးနှင့်ပတ်သက်ပြီး IRNA (Iranian news agency) က ဤသို့ ခေါင်းစဉ်တပ် ကြေညာခဲ့သည်။

“ကျွန်ုပ်တို့သည် နျူကလီယားစိမ့်ကိန်းကို ငြိမ်းချမ်းရေး၊ တည်ငြိမ်ရေးတို့အတွက်သာ အသုံးပြုပြီး အခြားမည်သည့် တရားမျှတမှုမရှိသော ကိစ္စများတွင် အသုံးပြုလိမ့်မည်မဟုတ်။ ထို့အတူ မတရားသော အမှုကိစ္စများကိုလည်း ခေါင်းငုံ့ခံလိမ့်မည်မဟုတ်” ဟု ပြောခဲ့သည်။

အီရန်သမ္မတရုံးတော်သည် နျူကလီယား အရေးအခင်းများနှင့် ပတ်သက်ပြီး တစ်စုံတစ်ရာလုပ်နိုင်ခွင့်မရှိပေ။ အထက်လွှတ်တော်၏ အမျိုးသားလုံခြုံရေးကောင်စီကသာ ကိုင်တွယ်ခဲ့သည်။

ထိုအမျိုးသားလုံခြုံရေးကောင်စီသည် အောက်ပါပုဂ္ဂိုလ်များကို ရွေးချယ်လေ့ရှိသည်။

- (က) အထက်လွှတ်တော်အမတ်များ
- (ခ) တပ်မတော်အရာရှိကြီးများ
- (ဂ) နိုင်ငံတော်အလုပ်အမှုဆောင်အရာရှိကြီးများ
- (ဃ) အစိုးရအဖွဲ့အတွင်းရှိ တရားရေးဆိုင်ရာ အဖွဲ့များမှ အရာရှိ

ကြီးများကို ခန့်အပ်ထားလေ့ရှိသည်။ အထက်လွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌ အလီခါမေနီကမူ နျူကလီယားလက်နက် ထုတ်လုပ်ခြင်းကို ဆန့်ကျင် ကန့်ကွက်ခဲ့လေသည်။

အမာဒီနိုဂျက်၏ နိုင်ငံခြားရေးရာမူဝါဒများ

၁။ အီရန်-အမေရိကန် ဆက်ဆံရေး

၂၀၀၆ခုနှစ်မေလ(၈)ရက်တွင် အီရန်သမ္မတ အမာဒီနိုဂျက်သည် အမေရိကန်သမ္မတ ဂျော့ဒဗလျူဘုရှ်ထံသို့ ကိုယ်ရေးကိုယ်တာ စာတစ်စောင် ပေးပို့ခဲ့သည်။ ၎င်းစာထဲတွင် အီရန်နှင့် အမေရိကန်တို့အကြား ဖြစ်ပေါ်နေသော နျူကလီယားအရေးအခင်းကို အဆုံးသတ်ရန်အတွက် နည်းလမ်းသစ်အဖြစ် ရည်ရွယ်ရေးသားခြင်းဖြစ်ကြောင်း ပါရှိသည်။

အမေရိကန်နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီးကွန်ဒိုလီဇာရိုင်ကစ်နှင့် အမျိုးသား လုံခြုံရေးအကြံပေးအရာရှိ စတီဗင်ဟတ်ဒလေတို့က ဤစာကို လေ့လာကြပြီး ဤစာသည် မည်သည့်အဓိပ္ပါယ်ကိုမှမဆောင်၊ နှစ်နိုင်ငံပြည်သူများ အကြားတွင် ယုံထင်ကြောင်ထင် ဖြစ်စေရန်အတွက်သာဖြစ်ပြီး၊ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုနှင့် ပတ်သက်နေသော အီရန်၏ နျူကလီယားစီမံကိန်း၏ မည်သည့်အချက်ကိုမျှ ဖော်ပြထားခြင်းမရှိဟု ဝေဖန် မှတ်ချက်ပြုခဲ့ကြသည်။

ထို့နောက် ရက်အနည်းငယ်အကြာတွင် အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံ ဂျကာတာ မြို့တွင်ကျင်းပသော အစည်းအဝေးတစ်ခု၌ အမာဒီနီဂျက်သည် ၎င်း ပေးခဲ့သောစာကို အစွဲလမ်းလောက၏ ဖိတ်ခေါ်ချက်ဟု တစ်ဖန် ခေါင်းစဉ်တပ်ခဲ့ပြန်သည်။

ကမ္ဘာတစ်လွှားတွင် ဤကိစ္စသည် လွန်ခဲ့သည့် ၁၉၇၉ ခုနှစ်က ဖြစ်ပွားခဲ့သော အီရန်နှင့် အမေရိကန်တို့၏ အကျပ်အတည်း ပြဿနာ တစ်ခုအား ပြန်လှန်အောက်မေ့သတိရပြောစရာဖြစ်ခဲ့လေသည်။

[အစွဲလမ်းမစ်တော်လှန်ရေးနှင့် ယနေ့ခေတ် အီရန်]
[စာမျက်နှာ ၈၈ တွင်၍ပါ]

၁၉၈၀ ပြည့်နှစ် ဧပြီလ (၉)ရက်နေ့မှစပြီး အမေရိကန်နှင့် အီရန်တို့၏ နှစ်နိုင်ငံဆက်ဆံရေးပြတ်တောက်ခဲ့ရာမှ ဤစာသည် ပြန်လည်ဆက်သွယ်မှု၏ အစဖြစ်စေခဲ့သည်။

အမာဒီနီဂျက်သည် သူ့စာအပေါ် “ရန်စခြင်းမဟုတ်ကြောင်း” ပြောဆိုခဲ့သည်။

၂၀၀၆ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ (၈)ရက်တွင် ရုပ်မြင်သံကြားမှတစ်ဆင့် t Deb r t r m b n f Mike Wallace နှင့် မိနစ် (၆၀)မျှ လူတွေ့ အမေးအဖြေအစီအစဉ်တစ်ရပ် လွှင့်ထုတ်ခဲ့သည်။ ယင်းမှာ သူ၏သက်တမ်း (၆)လပြီးနောက် ပထမဦးဆုံးအကြိမ် အမေရိကန် သတင်းမီဒီယာတစ်ဦးနှင့် တွေ့ဆုံစကားပြောခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

၂၀၀၆ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ (၂၉)ရက်တွင် အမာဒီနီဂျက်သည် အမေရိကန်သမ္မတ ဂျော့ဘုရ်ခ်အား သူ၏မျှကလီယားစွမ်းအားကို ငြိမ်းချမ်းရေးတွင် အသုံးပြုခြင်းအတွက် ရုပ်မြင်သံကြားပေါ်တွင် စကားရည် စစ်ထိုးရန် ဖိတ်ခေါ်ခဲ့သည်။ ဤကိစ္စကို အိမ်ဖြူတော်မှ အဓိပ္ပါယ်မရှိဟု ငြင်းဆိုခဲ့လေသည်။

၂၀၀၆ ခုနှစ်၊ မေလ(၈)ရက်၊ အမာဒီနီဂျက်မှ ဂျော့ဘုရ်ခ်သို့

ပေးစာ |

[စာမျက်နှာ ၂၉ တွင် ၅၅၁]

အီရန်-ရုရှားဆက်ဆံရေး

အမာဒီနီဂျက်သည် ရုရှားနိုင်ငံနှင့်ဆက်ဆံရာတွင် များစွာ တိုးတက် ခဲ့သည်။ ၂၀၀၅ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလထဲတွင် နှစ်နိုင်ငံ ဆက်ဆံရေးအား အထူးဆောင်ရွက်မည့် ရုံးအဖွဲ့အစည်းအသစ်များကို ထူထောင်ခဲ့သည်။

ရုရှားနိုင်ငံသမ္မတ ဗလာဒီမာပူတင်ထံမှ မျှကလီယားကိစ္စများကို အကူအညီယူခဲ့သည်။ နှစ်ဦးစလုံးသည် Caspian Sea ကက်စ် ပီယန်ပင်လယ်

အရေးကိစ္စများ ဖြေရှင်းရာတွင် နှစ်ဦးပူးပေါင်းပြီး အထူး တိုးတက်သောဒေသ အဖြစ် ထူထောင်ရန် ဆန္ဒရှိကြသည်။

သို့သော် အနောက်နိုင်ငံများမှ ထောက်လှမ်းရေးအရာရှိများ၏ လောလောဆယ်စွပ်စွဲပြောဆိုမှုများအရ ရုရှားနိုင်ငံအား ပုန်ကန်နေသော Chachen ရီချန် (ချေချင်းညာ) သူပုန်များအတွက် သင်တန်းများ၊ ငွေကြေးထောက်ပံ့မှုများကို အမာဒီနီဂျက်က ပြုလုပ်ခဲ့သည်ဟုဆိုသည်။

၃။ အီရန် - အစ္စရေးဆက်ဆံရေး

၂၀၀၅ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလတွင် အမာဒီနီဂျက်သည် အစ္စရေး နိုင်ငံနှင့် မတ်သက်ပြီး အလွန်ပြင်းထန်သောစကားလုံးများဖြင့် မိန့်ခွန်းတစ်ရပ် ပြောကြားခဲ့သည်။

သူ၏ပြောဆိုချက်ကို ဘာသာပြန်ရာတွင် အစ္စရေးနိုင်ငံသည် မတရားသိမ်းပိုက်ထားသော နယ်မြေများဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားပြီး အစ္စလာမ် လောက ကြီးအတွက် ကျက်သရေအမဲဆုံးသော မိစ္ဆာကောင်ဖြစ်၍ ဤကမ္ဘာမြေပုံပေါ်မှ

ထုတ်ပယ်ပစ်ရမည်ဟု ဆိုသည်။

အမာဒီနီဂျက်၏ မိန့်ခွန်းသည် အနောက်နိုင်ငံအစိုးရ တော်တော်များများနှင့် ဥရောပအဖွဲ့အစည်းဝင်နိုင်ငံများ၊ ရုရှားနိုင်ငံ၊ ကုလသမဂ္ဂ လုံခြုံရေးကောင်စီနှင့် ကုလသမဂ္ဂ အထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ် စသည်တို့အား များစွာစိတ်ပျက်သွားစေခဲ့သည်။

အမေရိကန်နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီး ကွန်ဒိုလီဇာရိုက်စ်က "ယဉ်ကျေးမှု ရှိတဲ့သူတစ်ယောက်ဟာ နိုင်ငံတစ်ခုဖြစ်တည်မှုကို တိုက်ခိုက် စကားပြောရန် အကြောင်းမရှိ" ဟု ပစ်ပစ်နှစ်နှစ် ကဲ့ရဲ့ရွတ်ချပြစ်တင် ခဲ့လေသည်။

အီဂျစ်၊ တူရကီနှင့် ပါလက်စတိုင်း ခေါင်းဆောင်များသည်ပင်လျှင် အမာဒီနီဂျက်၏စကားကို ကြားရသည်မှာ စိတ်ပျက်စရာ ဖြစ်မိကြောင်း ဖော်ပြကြသည်။

ထိုစဉ်က ကနေဒါဝန်ကြီးချုပ် ပေါလ်မာတင်ကလည်း "ဤ စကားသည် အစွဲရေးနိုင်ငံတည်ရှိခြင်းကို လုံးဝငြင်းပယ်ခြင်းဖြစ်ပြီး လူမျိုး တုံးသတ်ဖြတ်ခြင်းနှင့် ဆက်နွယ်၍ အိရန်နိုင်ငံ၏ နျူကလီယား ရည်မှန်းချက် များကို ကမ္ဘာကြီးအနေဖြင့် မထိမဲ့မြင် မပြုသင့်ကြောင်း" ပြောခဲ့သည်။

အမာဒီနီဂျက်၏စကားသည် ကမ္ဘာတစ်လွှား၌ အငြင်းအခန် အခြေ အတင်ပြောစရာဖြစ်လာခဲ့သည်။

၂၀၀၆ ဇန်နဝါရီ (၁၄)ရက်တွင် ကျင်းပသော သတင်းစာ ကွန်ဖရင့်တွင် အမာဒီနီဂျက်သည် အောက်တိုဘာလက ပြောခဲ့သော သူ့စကားကို ဂရုပြု အလေးထားစေလိုသည့်သဘောဖြင့် ပြန်ဆွဲပေးခဲ့သည်။

"ဒါသဘောထားအသစ်မဟုတ်ပါဘူး၊ ဒီကိစ္စကို သူတို့က ပုံကြီးချဲ့

နေကြတာပါ" ဟူ၏။

၂၀၀၆ ဇန်နဝါရီလတွင် ဂါးဒီးယန်းသတင်းစာမှ ပင်တိုင်ဆောင်းပါးရှင် နိုင်ငံခြားသတင်းထောက် ဂျီနသန်စတီးလ် Jonathan Steel က ဖာရစ်ဘာသာစကားကို ဘာသာပြန်ဆိုသူများသည် စကား လုံးသုံးနှုန်းရာတွင် ကွဲပြားကြသည်ဟု ထောက်ပြခဲ့သည်။

- သုက eliminated သုတ်သင်နှိမ်နင်းပစ်သည်
- wiped off သုတ်၍ဖယ်ရှားပစ်သည်
- wiped away သုတ်ပစ်လိုက်သည်

ဟူ၍ ကွဲပြားကြောင်း

- သုက the page of time အချိန်ကာလစာမျက်နှာ
- the pages of history သမိုင်းစာမျက်နှာများ

ထက်ပိုကဲပြီး ကမ္ဘာမြေပုံပေါ်မှ ဖယ်ရှား wiped off the map ဟု ပြန်ဆိုခဲ့ခြင်းမှာ တိတိကျကျရှိလှသော ဘာသာပြန်မှုဖြစ်သည်ဟူ၍ ထောက်ပြခဲ့သည်။

အမာဒီနီဂျက်၏ ဆိုလိုရင်းကို မည်သို့သိနိုင်ပါမည်နည်း။

New Year Times က နိုင်ငံခြားရေးမူဝါဒများကို ရေးသားလေ့ရှိသူ Ethan Bronner အိသန်ဘရွန်နာက အားကိုးသော တရားဝင် ဘာသာပြန်ချက်များကို နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီးဌာနအပါအဝင် သမ္မတရုံးတော်မှ အတည်ပြုချက်အရ "အစုရေးနိုင်ငံကို ဤကမ္ဘာမြေပေါ်မှ လုံးဝဖျောက်ပစ်ရန်" ဟု ပြောခြင်းဖြစ်သည်ဟု ထောက်ပြပြန်သည်။

ဤအငြင်းပွားမှုအတွက် Mike Wallace နှင့် မိနစ်(၆၀) အမေးအဖြေတွင် အမာဒီနီဂျက်က သူ၏ မရှင်းလင်းသောပြောဆိုမှုများကို မေးမြန်းရာတွင်

ရှင်းလင်းခြင်း၊ ငြင်းဆိုခြင်းမပြုဘဲ တုံ့လိုဘာဝေ နေခဲ့သည်။

အမာဒီနီဂျက်သည် ၂၀၀၆ ခုနှစ်အတွင်း လက်ဘနွန်နိုင်ငံ အတွင်းသို့ အစွဲရေး၏ ကျူးကျော်လှုပ်ရှားမှုများကို ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီး အတွင်းက အဒေါ့ဟစ်တလာလုပ်ဆောင်မှုများဖြင့် နှိုင်းယှဉ်ပြခဲ့ သည်။

“ဟစ်တလာက အခြားနိုင်ငံတွေကို သိမ်းပိုက်တဲ့နေရာမှာ ဆင်ခြေ လုံးဝမပေးခဲ့ဘူး။ စီယွန်နစ်တွေကတော့ သူတို့ရဲ့ နယ်မြေတိုး ချဲ့ရေးအတွက် အစွဲလမ်းနိုင်ငံတော်တော်များများကို စော်ကားမော်ကား ပြုကြတာဟာ တရားသယောင်ယောင် ဆင်ခြေပေးခဲ့ကြတယ်။ ဒါဟာ အခြေအမြစ်မရှိပါဘူး။ ဧဇ့်ပြုစရာလည်းမရှိပါဘူး” ဟု အမာဒီနီဂျက် ကဆိုသည်။

၂၀၀၆ခု ဩဂုတ်(၈)ရက် မိနစ်(၆၀) အမေးအဖြေတွင် ၎င်းသည် လက်ဘနွန်နိုင်ငံအတွင်းမှ ဟစ်စ်ဘိုလာတို့၏ ခုံးကျည်များ ပစ်ခတ် တိုက်ခိုက်မှုမှာ အစွဲရေး၏ အပြစ်ဖြစ်သယောင်ယောင် ပြောဆိုခဲ့သည်။

ထိုအင်တာဗျူးနောက်ပိုင်းတွင် အစွဲရေးကို အသိအမှတ်ပြုသော စကားများ ပါလာပြန်သည်။ သူက

“ကျုပ်ကို ပြောကြစမ်းပါ။ ကျုပ်ပြောခဲ့တဲ့အထဲမှာ အမှားပါ သလားလို့၊ တကယ်တမ်းဆိုရင် အစွဲရေးနိုင်ငံဟာ ဥရောပမှာ ရှိသင့်တယ်၊ ဟစ်တလာက ဂျာမန်မြေပေါ်ကနေ ဂျူးတွေကို မျိုးဖြုတ် သုတ်သင်ရေး လုပ်ခဲ့တာ။ ဒါဟာဥရောပမှာ ဖြစ်ခဲ့တဲ့အတွက် အစွဲရေးနိုင်ငံကိုလည်း ဥရောပနိုင်ငံ တွေကြားမှာ ပြောင်းထားဖို့ကောင်းတယ်” ဟု ပြောခဲ့သည်။

အမာဒီနီဂျက်ကား ပွဲဆူအောင်လုပ်သူဟု ဆိုရမည်လားမသိ။ သူ၏ လက်လွတ်စပယ်စကားတို့အပေါ် အရေးတယူလုပ်နေရသူများမှာ စိတ်ပျက် လှပေပြီ။

အပိုင်း (၂)

အမာဒိနိုဂျက်မှ ဂျော့ဒေဗလျူတုရှ်သို့ပေးစာ

၂၀၀၆ ခုနှစ် မေလ (၈)ရက်

ဤစာကို တီဟီရန်မြို့ရှိ ဆွစ်ဇလန်သံရုံးမှတစ်ဆင့် အမေရိကန် သမ္မတထံသို့ ပေးပို့ခြင်းဖြစ်သည်။ ဤစာကို ပါရဂူဘာသာစကားဖြင့် ရေးသားထားသည်။ ၎င်းအား အီရန်နိုင်ငံရှိ အစ္စလာမ်မစ် သတင်းဌာနမှ တရားဝင် အင်္ဂလိပ်ဘာသာပြန်ဆိုခဲ့သည်။ ပါရဂူဘာသာဖြင့် ရေးသား ထားသော စာကို အင်တာနက်တွင် အီရန်သမ္မတ၏ Website ၌ ဖော်ပြထားသည်။ တစ်ပါတည်း အင်္ဂလိပ် ဘာသာပြန်ဆိုထားသော စာကိုလည်း ဖတ်ရှုနိုင်သည်။

ဘုရားသခင်၏ အမည်နာမကို ရွတ်ဆိုခြင်းဖြင့် သနားကြင်နာမှု
ကောင်းချီးပေးပါစေသတည်း။

မစ္စတာ ဂျော့ဘုရ်

အမေရိကန် သမ္မတကြီးခင်ဗျား

ကျွန်တော် တစ်ခါတစ်ခါ တွေးမိတယ်ဗျာ။ လူတစ်ယောက်ဟာ နိုင်ငံ
တကာရဲ့ နိုင်ငံရေးယှဉ်ပြိုင်မှုနယ်ပယ်မှာ တရားမျှတမှုကို အခုတစ်မျိုး တော်ကြာ
တစ်မျိုး ပြောင်းပြန်စောက်ထိုးပြောပြီး ထွက်ပေါက် ရှာနေလေသလားလို့။

ဒါကြောင့်မို့လည်း စကားရည်လှရတာတွေဖြစ်ကုန်ကြတာပဲ။ အထူး
သဖြင့် တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားတွေရဲ့ အကြားမှာ နိုင်ငံရေးကိစ္စတွေဟာ ပြော
စရာ အငြင်းပွားစရာဖြစ်နေရတယ်။ မေးခွန်းတော်တော် များများဟာ ဖြေစရာ
အဖြေရယ်လို့ မယ်မယ်ရရ မရှိဘူး။

အခုလည်းပဲ ကျွန်တော်မှာ ဒီလိုဆွေးနွေးဖြေရှင်းစရာ အခင်းအကျင်း
တစ်ခုဖြစ်ပေါ်လာနေပြီ။ အဖြေရဖို့အတွက် မျှော်လင့်ချက်တွေနဲ့ အခွင့်အရေး
တွေကို ကျွန်တော်စောင့်နေမိတယ်။

ဘုရားသခင်ရဲ့ တမန်တော်ဖြစ်တဲ့ ယေရှုခရစ်ကို သက်ဝင်ယုံကြည်
သူတွေဟာ လူသားတွေရဲ့ လူ့အခွင့်အရေးတွေကို လေးစားကြလိမ့်မယ်လို့
ကျွန်တော် ယုံကြည်ထားပါတယ်။

လောလောဆယ် ကျွန်တော်တို့ရဲ့ လူ့ယဉ်ကျေးမှုနယ်ပယ်မှာ နျူကလီ
ယားလက်နက်တွေ၊ ဖျက်အားပြင်းလက်နက်တွေဟာ အကြမ်းဖက် စစ်ပွဲကြီး
တစ်ရပ်ကို ဖြစ်စေတယ်လို့ ပြောနေကြပါတယ်။ ဒါပေမယ့် နောက်ဆုံး အပြည်
ပြည်ဆိုင်ရာ အသိုင်းအဝိုင်းတွေ တက်ညီ လက်ညီနဲ့ တည်ဆောက်ကြမယ်ဆိုရင်

တစ်နေ့သောအခါမှာ ခရစ်တော်နဲ့ ကမ္ဘာကြီး ရဲ့ အကျင့်သီလစင်ကြယ်မှုကို ပိုင်စိုးလာနိုင်ကြမယ်လို့ ဆိုကြပါတယ်။

ဒါပေမယ့် တစ်ချိန်တည်းမှာပဲ နိုင်ငံအချင်းချင်းဟာ အငြင်းပွားမှု၊ တိုက်ခိုက်မှုတွေရှိနေကြပါတယ်။ အသက်အိုးအိမ် စည်းစိမ်တွေ၊ လူသားတွေရဲ့ ဂုဏ်သိက္ခာနဲ့ အရည်အချင်းတွေဟာ အန္တရာယ်ထူပြော လှတဲ့ မြို့တော်ကြီးတွေ၊ ကျေးရွာတွေမှာ မီးဟုန်းဟုန်းတောက်လောင် ပျက်စီးကုန်ကြတာကိုလည်း တွေ့ရမှာပါပဲ။

နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံဟာ ပျက်အားပြင်းလက်နက်တွေရှိနေတယ်ဆိုပြီး ကျူးကျော်ခံခဲ့ရတယ်။ သူ့နိုင်ငံအတွင်းမှာရှိတဲ့ ထောင်ပေါင်းများစွာသော လူတွေ သေကျေစေဖို့ ဖြစ်လာရတယ်။ သူ့ရဲ့ ရေအရင်းအမြစ်တွေ၊ စိုက်ပျိုးရေးတွေ၊ စက်မှုလုပ်ငန်းတွေ ပျက်စီးစေခဲ့ရတယ်။ နိုင်ငံခြား စစ်သည်တော် တစ်သိန်း ရှစ်သောင်းဟာလည်း သူ့မြေပေါ် ချဉ်းကပ်လာ စေတယ်။ တိုင်းရင်းသားတွေရဲ့ ကိုယ်ပိုင်အိမ်ရာတွေ၊ အထွတ်အမြတ် အဆောက်အဦးတွေ ကျိုးပျက်ကုန်ပြီး နိုင်ငံဟာလည်း အနှစ် (၅၀) လောက် ပြန်ထူထောင်ရတော့မယ့် အခြေအနေကို ရောက်သွားခဲ့ရတယ်။ ဒါဘာကောင်းတဲ့ဆုလာဒ်လဲ ?

နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံဟာ ဘဏ္ဍာငွေ ဒေါ်လာသန်းပေါင်းများစွာကို အသုံးပြုပြီး သူ့နိုင်ငံမှာရော တခြားနိုင်ငံတွေမှာပါရှိကြတဲ့ ဆယ်ရာထောင်ချီ မိန်းမငယ် ယောက်ျားငယ်တွေကို ကျူးကျော်ရေး စစ်သည်တွေအဖြစ် တွန်းပို့ခဲ့တယ်။

သူတို့မိသားစုတွေ ချစ်သူတွေရဲ့ အစားမှာရှိတဲ့ အန္တရာယ် လမ်းကြောင်း ပေါ်ကို ခေါ်ဆောင်သွားခြင်းခံကြရတယ်။ သူတို့ရဲ့ လက်တွေ့မှာ အခြားလူတွေရဲ့ သွေးတွေစွန်းပေကုန်တယ်။ သူတို့ရဲ့ စိတ်ဓာတ်တွေဟာ နေ့စဉ်ကိုယ့်ကိုကို

သတ်သေပစ်ချင်လာတဲ့အထိ ဖိအားပေးခံကြရတယ်။ သူတို့အိမ်ကို ပြန်လာကြတဲ့အခါ စိတ်ဓာတ် တွေကျဆင်းပြီး မကျန်းမာမှုမျိုးစုံနဲ့ ခြေတုန်လက်နန်း နှမ်းနယ်ခံစား ကြရတယ်။

ဖျက်အားပြင်းလက်နက်ကြီးတွေ တည်ရှိမှုကို ရိုးမယ်ဖွဲ့ပြီး ကြီးမားတဲ့ နည်းဗျူဟာတွေနဲ့ ကျူးကျော်ဝါးဖျိုခံခဲ့ကြရတဲ့ လူတွေနဲ့ နိုင်ငံမှာ နောက်ကျတော့လည်း ဖျက်အားပြင်းလက်နက်တွေ မတွေ့ရဘူးလို့ ပြောကြပြန်ရော။

ဒီအတိုင်းပဲ။ ဆက်ဒန်ဟာ လူသတ်အာဏာရှင်ဖြစ်ခဲ့တယ်။ ဒါပေမယ့် ဒီစစ်ပွဲဟာ သူ့ကိုစောက်ထိုးမိုးမျှော်ပြုလဲသွားဖို့ ဆင်နွဲခဲ့တာမဟုတ်ဘူး ဆိုကြတယ်။ စစ်ပွဲကို ကြေညာထားတာက အဖျက်လက်နက်ကြီးတွေကို ရှာဖွေဖျက်ဆီးပစ်မယ်ဆိုတာပါ။ သို့ပေမယ့် သူကတော့ ရုံးခန်းမှူရလာဒ်ကို ခံစားသွားခဲ့ရတယ်။ ဒီအတွက် ဒီဒေသမှာရှိတဲ့ ဘယ်သူကမှ ဝမ်းသာမနေပါဘူး။ ကျွန်တော်ပြောချင်တာက အဲဒီ ဆက်ဒန်ဟာ လွန်ခဲ့တဲ့ နှစ်ပေါင်းများစွာတုန်းက အီရန်နဲ့ဖြစ်ခဲ့တဲ့ စစ်ပွဲတွေမှာ အနောက်နိုင်ငံတွေရဲ့ အထောက်အပံ့ကို ရရှိခဲ့တဲ့သူဆိုတာပါပဲ။

သမ္မတကြီးခင်ဗျား

ကျွန်တော်ဟာ ဆရာတစ်ယောက်ဖြစ်တဲ့အကြောင်း ခင်ဗျားသိမှာပါ။ ကျွန်တော့်ကျောင်းသားတွေက ကျွန်တော့်ကို မေးတယ်။ ဒီလူပဲရားမူတွေဟာ ဘယ်လိုနည်းနဲ့ ပြေလည်သွားနိုင်မှာလဲ။ ယေဘုရစ်ရဲ့ ငြိမ်းချမ်းရေးနဲ့ ခွင့်လွှတ်ခြင်း တရားတွေဟာ တန်ဖိုးရှိနိုင်ပါ့ မလားတဲ့။

ဥက္ကဋ္ဌတစ်ဦးအကျဉ်းစခန်း Guantanamo Bay မှာ များစွာသော အကျဉ်းသားတွေရှိနေတယ်။ သူတို့ဟာ ဘာကိုမှ ကြိုးစားလို့ မရဘူး။ သူတို့ကို တရားဝင်ကိုယ်စားပြုထားတာမျိုးလည်း မရှိဘူး။ သူတို့မိသားစုတွေဟာလည်း သူတို့နဲ့ မတွေ့နိုင်ဘူး။ သူတို့ဟာ သူတို့ နိုင်ငံရဲ့ အပြင်ဘက် သူစိမ်းနယ်မြေမှာ ထိန်းသိမ်းထားခံ နေကြရတယ်။ ဘယ်နိုင်ငံတကာက ခေါင်းဆောင်တွေကမှ လည်း သူတို့ရဲ့အဖြစ်နဲ့ ကံကြမ္မာကို မကယ်တင်နိုင်ဘူး။ ဘယ်သူမှလည်း သတင်းမပို့နိုင်ဘူး။ သူတို့ဟာ အကျဉ်းသားတွေပဲလား။ ရာဇဝတ်တရားခံတွေ ပဲလား ဆိုတာ ဘယ်သူမှလည်း မသိနိုင်ဘူး။

ဥရောပမှာ အခြေစိုက်နေထိုင်ကြသူတွေလည်း ဒီလိုနေမှာပဲ။ ဥရောပ မှာလည်း အဲဒီလို လျှို့ဝှက်အကျဉ်းစခန်းနဲ့ အကျဉ်းသားတွေ ရှိနေဦးမယ်ဆိုတာ ကျွန်ုပ်တို့သေပါပဲ။

ကျွန်တော်ကတော့ အပြန်အလှန်ဆက်စပ်ပြီး တွေးကြည့်လို့ မရ ပါဘူးဗျာ။

လူတစ်ယောက်ဟာ လူတစ်ယောက် (မိန်းမဖြစ်ဖြစ်၊ ယောက်ျား ဖြစ်ဖြစ်)ကို သမာသမတ်ကျတဲ့ ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှုသဘောနဲ့ လျှို့ဝှက် အကျဉ်းစခန်းမှာ ထိန်းသိမ်းထားတယ်ဆိုတဲ့အဖြစ်။ ကျွန်တော်ကတော့ ဒီစာရဲ့ အစမှာရေးထားတဲ့ ယေရှုခရစ်ရဲ့ လူ့အခွင့်အရေးနဲ့ လွတ်လပ်တဲ့ တန်ဖိုးတွေ အပေါ် လေးစားဖို့ သင်ယူမှုဆိုတာနဲ့ အဲဒီလုပ်ပုံ ကိုင်ပုံအဖြစ်တွေ ဘယ်လိုများ ဆက်စပ်နေသလဲဆိုတာ တကယ့်ကို နားမလည်နိုင်ပါဘူး။

လူငယ်တွေ၊ တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားတွေနဲ့ လူသာမန်တွေမှာ အစွဲရေးရဲ့ ထူးခြားတဲ့ သွင်ပြင်လက္ခဏာအပေါ် မေးခွန်းတွေအများကြီး ရှိနေကြ

ပါတယ်။ ခင်ဗျားတို့မှာ တချို့လူတွေနဲ့ပတ်သက်ပြီး အကျွမ်းတဝင် ဖြစ်နေလိမ့်မယ်လို့ ကျွန်တော် သေသေချာချာ ပြောရဲပါတယ်။

သမိုင်းတစ်လျှောက် နိုင်ငံတွေ အများကြီးဟာ ကျူးကျော်ခံခဲ့ကြရတာ ချည်းပါ။ ဒါပေမယ့် ကျွန်တော်ထင်တယ်။

ပြည်သူအသစ်အသစ်တွေနဲ့ နိုင်ငံအသစ်တစ်ခုထူထောင်ခြင်း ဆိုတာ ကျွန်တော်တို့ခေတ်ကာလမှာ ထူးခြားတဲ့ သီးသန့်အသွင်တစ်ခု ဖြစ်နေတယ်။

ကျွန်တော့်ကျောင်းသားတွေကပြောတယ်။ ကမ္ဘာကြီးရဲ့ သမိုင်းဟောင်းထဲက အထောက်အထားနဲ့ ရှာဖွေကြည့်တဲ့အခါ အစွဲရေးဆိုတဲ့ နာမည်နဲ့ နိုင်ငံကို သူတို့ရှာမတွေ့ပါဘူးတဲ့။ ကျွန်တော်ကပြောခဲ့တယ်။ ပထမကမ္ဘာစစ်နဲ့ ဒုတိယကမ္ဘာစစ်တွေရဲ့ သမိုင်းဖြစ်စဉ်တွေကို လေ့လာဖို့ပေါ့။

ကျွန်တော့်ကျောင်းသားတစ်ယောက်ကပြောတယ်။ မသင့်မမြတ် ဖြစ်နေတဲ့ အဖွဲ့အချင်းချင်း အလျင်အမြန် ဝါဒဖြန့်မှုကြောင့် စစ်ပွဲနဲ့ ပတ်သက်တဲ့ သတင်းတွေမှာ ဒုတိယကမ္ဘာစစ်အတွင်း လူဆယ်သန်းထက်မနည်း သေဆုံးခဲ့ကြရတယ်လို့ သိရတယ်။ ပါတီတိုင်းဟာ သူ့အောင်ပွဲအတွက် တခြားသူတွေရဲ့ ရုံးနိမ့်မှုကို ဝင့်ကြွားပြောဆိုကြတယ်။ စစ်ကြီးပြီးသွား တဲ့အခါမှာတော့ ဂျူးလူမျိုးခြောက်သန်းဟာ အသတ်ခံခဲ့ကြရ တယ်လို့ အခိုင်အမာပြောဆိုကြတယ်။ လူခြောက်သန်းဟာ သေချာပေါက် အနည်းဆုံးမိသားစု နှစ်သန်းနဲ့ ဆက်ဆံနေမှာပဲ။

ကဲ . . . ဒီအဖြစ်အပျက်တွေဟာ အစစ်အမှန်ဖြစ်တယ်လို့ပဲ ယူဆကြပါစို့။ ဒါဟာ အရှေ့အလယ်ပိုင်းမှာ အစွဲရေးနိုင်ငံတစ်ခု ထူထောင်ဖို့အတွက် အထောက်အကူပြုတဲ့ ယုတ္တိရှိတဲ့ ရှင်းလင်းချက် ဟုတ်ပါသလား။ ဒီထူးခြားတဲ့

အသွင်သစ်တစ်ခုအတွက် ဘယ်လို အကြောင်းပြနိုင်ပါသလဲ။ ဘယ်လို ဖြေရှင်းပြနိုင်ပါသလဲ။

သမ္မတကြီးခင်ဗျား

အစွဲရေးနိုင်ငံ ပေါ်ပေါက်ခဲ့ခြင်းဟာ ဘယ်လိုနည်းမျိုးတွေနဲ့ ဘယ်လို ထူထောင်ခဲ့ရသလဲဆိုတာ ခင်ဗျားသိလိမ့်မယ်လို့ ကျွန်တော် ယူဆပါတယ်။

ဒီအစီအစဉ်မှာ လူထောင်ပေါင်းများစွာ အသက်စတေးခဲ့ကြရ လိမ့်မယ်။

တိုင်းရင်းသားပြည်သူသန်းပေါင်းများစွာ ဒုက္ခသည်တွေ ဖြစ်ခဲ့ကြ လိမ့်မယ်။

စတုရန်းမီတာ ထောင်သောင်းရှိတဲ့ လယ်ယာမြေတွေ၊ သံလွင် စိုက်ခင်းတွေ၊ မြို့တွေနဲ့ ရွာတွေပျက်စီးဆုံးရှုံးခဲ့ကြလိမ့်မယ်။

အဲဒီကြေကွဲဖွယ်ဖြစ်ရပ်တွေဟာ ဒီကနေ့ နှစ်ပေါင်း (၆၀) လောက်အထိ ကံဆိုးစွာနဲ့ ဆက်ပြီးဖြစ်နေတုန်းပဲ။

အချုပ်အခြာနိုင်ငံတစ်ခုတည်ဆောက်ခဲ့သူတွေဟာ ခုထိကျူးကျော်မှု တွေပြုနေဆဲပါပဲတဲ့။ ကလေးသူငယ်တွေကိုတောင်မှ ကြင်နာမှု မပြနိုင်ခဲ့ကြဘဲ အိုးတွေအိမ်တွေကို ပျက်စီးစေခဲ့ကြတယ်။ သူတို့ဟာ နိုင်ငံတည်ကတည်းကိုပဲ ပါလက်စတိုင်းတို့ရဲ့ အခြေအနေကိုဖျက်ဆီးဖို့ ကြိုတင်ကြံစည် စာရင်း သွင်းပြီးသားဖြစ်ကြတယ်။

ဒီလုပ်ရပ်ကတော့ အံ့ဩလောက်စရာပါပဲ။ ရှားရှားပါးပါး မှတ်သား လောက်စရာ အစွန်းရောက်မှုပါ။

နောက်ထပ်လူတွေရဲ့ အကြီးမားဆုံး မေးခွန်းကတော့ "ဘာကြောင့် ဒီကြေကွဲဖွယ်ဖြစ်ရပ်တွေဟာ ထောက်ခံမှုရနေပါသလဲ" ဆို တာပါပဲ။ ဒီလို ဝမ်းနှည်းဖွယ်ကိစ္စတွေကို ထောက်ကူအားပေးနေမှုတွေဟာ ယေရှုနဲ့ မိုးဇက်တို့ရဲ့ သင်ပြမှုတွေလား။ လွတ်လပ်တဲ့တန်ဖိုးဆို တာတွေပဲလား။

ပါလက်စတိုင်းနယ်မြေရဲ့ အတွင်းပိုင်း၊ အပြင်ပိုင်းတွေမှာ မူလ နေထိုင်သူများကိုသာ ခွင့်ပြုရမယ်ဆိုတဲ့ ပြဋ္ဌာန်းသတ်မှတ်ချက်တွေ ရှိနေပါသလား။ ဒါဟာ ခရစ်ယာန်တွေလား၊ မွတ်ဆလင်တွေလား၊ ဒါမှမဟုတ် ဂျူးတွေပဲလား။ ကျွန်တော်နားမလည်နိုင်ဘူး။

ဒီလိုသူတို့ရဲ့ ကံကြမ္မာကို ဖန်တီးရာမှာ ဒီမိုကရေစီလမ်းစဉ်၊ လူ့ အခွင့်အရေး၊ ပရောဖက်တွေရဲ့ သြဝါဒဆိုတာတွေနဲ့ ဆန့်ကျင်ပြီးတော့ သွားနေကြတယ်။

ဒီလိုမှမဟုတ်ရင် ပြည်သူ့ဆန္ဒ ခံယူတဲ့နေရာမှာ ဘာဖြစ်လို့ ဆန့်ကျင်ဘက်တွေအများကြီးဖြစ်နေမှာလဲ။

မကြာသေးပါဘူး။ ပါလက်စတိုင်းနယ်မြေရဲ့ အုပ်ချုပ်မှုဟာ အသွင် ပြောင်းခဲ့တယ်။ အသစ်ရွေးချယ်ခံရသူတွေရုံးထိုင်ခဲ့ကြတယ်။ အကဲခတ် စောင့်ကြပ်လေ့လာသူအားလုံးဟာ ဒီအစိုးရအနေနဲ့ ပြည်သူ့ မဲဆန္ဒရှင်တွေကို ကိုယ်စားပြုထားတဲ့ အစိုးရဖြစ်တယ်လို့ အခိုင်အမာ သတ်မှတ်ခဲ့ကြတယ်။

မယုံနိုင်စရာပါပဲဗျာ။

သူတို့ဟာ ရွေးကောက်ခံရတဲ့ အစိုးရကို ဖိအားတွေပေးခဲ့ကြပြီး အစွဲရေးနိုင်ငံရဲ့ အချုပ်အခြာအာဏာနဲ့ ရပ်တည်မှုကို အသိအမှတ်ပြုဖို့ တိုက်တွန်းခဲ့ကြတယ်။ ရှေ့မှာရှိခဲ့တဲ့ အစိုးရရဲ့ အထိန်းအကွပ်မဲ့ လုပ်ရပ်တွေ

နောက်ကို လိုက်ဖို့ကြိုးပမ်းကြတယ်။

တကယ်လို့သာ လက်ရှိပါလက်စတိုင်းအစိုးရအနေနဲ့ အဲဒီ ပလက်ဖောင်းပေါ်မှာပဲ လျှောက်နေမယ် ရှိသွားမယ်ဆိုရင် ပါလက်စတိုင်း ပြည်သူတွေက သူတို့ကို မဲပေးပါ့မလား။

သူတို့ဟာ ပါလက်စတိုင်းအစိုးရအပေါ် ရှေးဦးတန်ဖိုးတွေနဲ့ ပြန်လည် သင့်မြတ်စေဖို့ဆိုပြီး အတိုက်အခံတွေ နေရာပြန်ရလာအောင် ကြိုးစား နေကြပြန်တယ်။

လူတွေ အစဉ်မေးခွန်းထုတ်နေတာကတော့ "ဘာကြောင့် အစ္စရေးကို တားမြစ်ပိတ်ပင်မှုမှန်သမျှ (ကုလသမဂ္ဂလုံခြုံရေးကောင်စီ) ဆုံးဖြတ်ချက်တွေက ပယ်ချက်ပစ်ရပါသလဲ" ဆိုတာပါပဲ။

သမ္မတကြီးခင်ဗျား

ခင်ဗျားလည်း ကောင်းကောင်းသဘောပေါက်ထားမှာပါပဲ။

ကျွန်တော်ဟာ ပြည်သူတွေရဲ့ကြားမှာရှိနေတဲ့သူပါ။ ပြီးတော့ ကျွန်တော်ဟာ သူတို့နဲ့ အမြဲထိတွေ့နေတဲ့သူပါ။

အရှေ့အလယ်ပိုင်းက လူအများဟာ ကျွန်တော့်အုပ်ချုပ်မှုကို ကောင်းကောင်းလိုကြားကြပါတယ်။ သူတို့ဟာ သံသယရှိဖွယ်နိုင်ငံရေး ဝါဒတွေကို ယုံကြည်မှုမရှိကြပါဘူး။ အချို့နိုင်ငံရေးဝါဒတွေကြောင့် ဒီဒေသမှာရှိတဲ့လူတွေ ပိုပြီးဒေါသထွက်လာစေတဲ့ အဖြစ်မျိုးတွေ တွေ့နေရပါတယ်။

ဒါဟာ စဉ်းစားစရာမေးခွန်းတွေ အများကြီးဖြစ်လာဖို့ ကျွန်တော် တမင်သက်သက်ရည်ရွယ်တာမဟုတ်ပါဘူး။ ဒါပေမယ့် ကျွန်တော် တစ်ခြား

အချက်တွေကိုလည်းပဲ ကိုးကားဖို့တော့လိုတယ်။

ဘာကြောင့်လဲဗျာ။ သိပ္ပံနဲ့ နည်းပညာဆိုင်ရာ အောင်မြင်မှုတစ်ခုခု အရှေ့အလယ်ပိုင်းကို ရောက်လာတယ်ဆိုရင်ပဲ ဝီယွန်နစ်တွေအတွက် အန္တရာယ်ဖြစ်လာမယ့် လက္ခဏာတွေဆိုပြီး ဘာသာပြန်လိုက်ကြတယ်။ သရုပ်ဖော်လိုက်ကြတော့တယ်။

နိုင်ငံတွေရဲ့ အခြေခံအခွင့်အရေးတစ်ရပ်မှာ သိပ္ပံပညာဆိုတာ မပါဘူးလားဗျာ။

ခင်ဗျားလည်း သမိုင်းကို အတွေ့အကြုံရှိပြီးသားပါ။

အလယ်ခေတ်ကို ဘေးဖယ်လိုက်။ ဘယ်ခေတ်သမိုင်းအချက်တွေထဲမှာ သိပ္ပံနဲ့နည်းပညာတိုးတက်မှုဟာ ရာဇဝတ်မှုလို့ ဆိုထားတာ ရှိလို့လဲ။ သိပ္ပံပညာအောင်မြင်မှုတွေဟာ စစ်ဘက်ဆိုင်ရာ ကိစ္စတွေအတွက် အသုံးပြုရန်အဖြစ်နေတာကြောင့် သိပ္ပံနဲ့ နည်းပညာအားလုံးကို ဆန့်ကျင်ရမှာလား။ ဒါဟာ လုံလောက်တဲ့ အကြောင်းပြချက်လား။

ဒီထင်မြင်မှန်းဆချက်သာ အမှန်ဖြစ်ခဲ့ရင် သိပ္ပံပညာဆိုင်ရာ ရူပဗေဒ၊ ဓာတုဗေဒ၊ သင်္ချာ၊ ဆေးဝါးဗေဒ၊ အင်ဂျင်နီယာ ဘာသာရပ်တွေရဲ့ စည်းကမ်းချက်အားလုံးကိုလည်း ဆန့်ကျင်ရမှာပဲပေါ့။

အီရတ်လူမျိုးတွေရဲ့ အရေးကိစ္စထဲမှာ အဲဒီလို လိမ်လည်မှုတွေ အများကြီးပဲ။ ရုလားဒ်က ဘာဖြစ်ခဲ့သလဲ။ လိမ်လည်ပြောဆိုခြင်းဟာ ဘယ်လိုလူ့ယဉ်ကျေးမှုနယ်ပယ်မှာမဆို ကဲ့ရဲ့ရှုတ်ချထိုက်တဲ့ အပြုအမူပဲဆိုတာ ကျွန်တော်သံသယမရှိပါဘူး။ ခင်ဗျားကိုယ်တိုင်လည်း လိမ်ညာမှုကို မကြိုက်ပါဘူးနော်။

သမ္မတကြီးခင်ဗျား

လက်တင်အမေရိက ပြည်သူတွေမှာ 'ဘာကြောင့်ရွေးကောက် တင်
မြှောက်ခံရတဲ့ အစိုးရတွေကို ဆန့်ကျင်ကန့်ကွက်ခံကြရပြီး အာဏာသိမ်းတဲ့
သူတွေကတော့ ဘာကြောင့် ထောက်ခံမှုရနေရသလဲ' ဆိုတဲ့ မေးခွန်းကို မှန်မှန်
ကန်ကန် အဖြေရှာခွင့်မရနိုင်ကြဘူး။ ဒါမှမဟုတ်ဗျာ သူတို့ရှင်သန်နေကြရတဲ့
ဘဝတစ်လျှောက် အခြိမ်းအခြောက်တွေ အကြောက်တရားကြားထဲမှ ဘာဖြစ်လို့
မလွတ်တန်းနေနေကြတာတဲ့လဲ။

ပြီးတော့ ကြည့်ကြဦးစို့။

အာဖရိကတိုက်က ပြည်သူအများအပြားဟာ အလုပ်ကို ကြိုးစားပမ်း
စားလုပ်ကြတယ်။ သူတို့မှာ ဖန်တီးမှုပညာလည်း ရှိကြတယ်။ ပါရမီလည်း
ရှိကြတယ်။ ပြီးတော့ သူတို့တတွေဟာ လူသားတွေအတွက် လိုအပ်တဲ့ လူ-
ဂုဏ်သိက္ခာ၊ လူသားတန်ဖိုးဆိုတာတွေကို သူတို့မှာရှိတဲ့ ရုပ် ပိုင်းဆိုင်ရာပိုင်ဆိုင်မှု၊
စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ပိုင်ဆိုင်မှုဆိုတာတွေနဲ့ သူတို့ဘာသာ တည်ဆောက်နိုင်စွမ်း
ရှိကြတယ်။

ဒါပေမယ့်ဗျာ။ အာဖရိကတိုက်နဲ့ ဒေသတော်တော်များများမှာ
ဆင်းရဲနွမ်းပါးခြင်းရယ်၊ နေထိုင်မှုခက်ခဲခြင်းရယ်ကြောင့် သူတို့ရဲ့ ပိုင်ဆိုင် မှုတွေကို
သူတို့ဖန်တီးနိုင်ခွင့်မရှိကြဘူး။ ဒီနေရာမှာ မေးစရာမေးခွန်း ဖြစ်မလာဘူးလားဗျာ။
သူတို့မှာက မြေပေါ်မြေအောက် ဓါတ်သတ္တုတွေ အနုတမဂ္ဂကြွယ်ဝကြတယ်။
ဒါပေမယ့် ဒါတွေကို သူတို့အစိုးခံနေရတယ်။ ဒါကိုသိလျက်နဲ့ ငေးကြည့်နေ
ကြရတော့မှာလား။ ဒါ့ပြင် သူတို့ဟာ ခရစ် တော်ကို သက်ဝင်ယုံကြည်ကြပါလို့
သင်ကြားခံနေကြရပြန်တယ်။ အဲဒီ ယုံကြည်ချက်နဲ့ လူသားတွေရဲ့ အခွင့်အရေး

ဆိုတာ ဒီလောက်ပဲတဲ့လား။

ကဲဗျာ။ သစ္စာလည်းရှိကြတယ်ဗျာ။ ရဲစွမ်းသတ္တိလည်း ရှိကြတယ်ဗျာ။ ကျွန်တော်တို့ အီရန်ပြည်သူတွေဆိုပါတော့။ သူတို့မှာလည်း မွေးခွန်းတွေ၊ စိတ်မကျေနပ်မှုတွေ အများကြီးရှိနေကြတာပဲ။ အဲဒီထဲကတစ်ခုပြောရရင် ၁၉၅၃ ခုနှစ်က စစ်အာဏာသိမ်းမှုဖြစ်တယ်။ နောက်ပိုင်းမှာ တရားဝင်အစိုးရ စောက်ထိုး မိုးမျှော်ပြုတ်ကျတယ်။ အစ္စလာမ်မစ်တော်လှန်ရေးကြီးကို ဆန့်ကျင်ခဲ့သူတွေပေါ့။ သူတို့ကို ထောက်ခံတဲ့ သံရုံးကိုလည်း ပြောင်းရွှေ့ပစ်ခဲ့ကြတယ်။ (သက်သေခံ စာရွက်စာတမ်းတွေ တစ်ပုံကြီးရှိတယ်)

အီရန်နဲ့ ဆက်ဒန် စစ်ဖြစ်ကြတယ်။ ဒါကိုလည်း သူတို့ ဆက်ဒန်ကို ထောက်ခံကြပြန်တယ်။ ခရီးသည်တင် အီရန်လေကြောင်းလိုင်းက လေယာဉ်ပျံ ကြီးကို ဒုံးပျံနဲ့ပစ်ချခံရတယ်။ အီရန်ရဲ့ ပိုင်ဆိုင်မှုအဝဝကို ယူသွားကြတာကိုလည်း မသိကျိုးကျွံ အေးတိအေးစက် ကြည့်နေခဲ့ကြတယ်။ နောက်တော့ ခြိမ်းခြောက် မှုတွေ ဘက်စုံထွက်လာပြန်တယ်။ စိတ်မချမ်းသာစရာတွေ ကြုံခဲ့ကြရတယ်။

စိတ်ဆိုး စိတ်မချမ်းသာမှုတွေနဲ့ ကျွန်တော်တို့ စားပွဲပိုင်းမှာ မျက်နှာ ချင်းဆိုင်ထိုင်ပြီး တစ်ဘက်က ချူကလီယားတိုးတက်မှုကို ပိုင်ဆိုင်ထားတဲ့ အီရန်နိုင်ငံ (ဒီကိစ္စအတွက် တိုင်းပြည်တစ်ဝန်းလုံး ဂုဏ်ယူကျေနပ်နေကြတယ်)။ တစ်ခြားတစ်ဘက်က ကျွန်တော်တို့ကို မနာလို မရူစိမ့်တဲ့လူတွေ။ ကံထိုင်ကြ ပါပြီဗျာ။ စကားပြောကြမယ်။ ကဲ . . ဒီလောက်ဆိုတော်ပါပြီ။ ဒီအကြောင်း ဒီစာထဲထည့်ရေးရင် ရှည်နေပါလိမ့်မယ်။

1404

သမ္မတကြီးခင်ဗျား

စက်တင်ဘာ (၁၁)ရက်ဟာ ကြောက်စရာကောင်းတဲ့ ဖြစ်ရပ်ပါ။ အပြစ်မဲ့တဲ့လူတွေရဲ့ သေဆုံးမှုဟာလည်း ကမ္ဘာနဲ့အဝှမ်း ဝမ်းနည်းကြေကွဲဖွယ် ရာ အဖြစ်အပျက်ကြီးပေါ့။ ဒီဖြစ်ပျက်မှုပြီးပြီးချင်းမှာပဲ ကျွန်တော်တို့ အိရန် အစိုးရဟာ ရဲရင့်စွာ သေဆုံးကြသူ မိသားစုတွေနဲ့ ထပ်တူထပ်မျှ ဝမ်းနည်းကြေကွဲရပါကြောင်း ကျူးလွန်သူများကို စက်ဆုပ်ရွံရှာစွာနဲ့ ချက်ချင်းကြေညာခဲ့ပါတယ်။

ကမ္ဘာပေါ်မှာရှိတဲ့ အားလုံးသော အစိုးရတွေရဲ့ တာဝန်ဟာ သူ့နိုင်ငံ သူ့နိုင်ငံသားတွေရဲ့ အသက်၊ အိုးအိမ်၊ စည်းစိမ်တွေကို ကာကွယ်ပေးပြီး လုံခြုံကောင်းမွန်စွာ ရပ်တည်နေထိုင်နိုင်အောင် ဖန်တီးပေးရမှာဖြစ်တယ်။ ဒီအတိုင်းပဲပေါ့။ ခင်ဗျားတို့ အစိုးရအနေနဲ့လည်း လုံခြုံရေးကိစ္စတွေကို အာရုံစိုက်မှုတွေ၊ ကာကွယ်ရေးနဲ့ အသိဉာဏ်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး၊ ရေခြားမြေခြားမှာ အခွင့်အရေးများ ရှာဖွေရေး စတာတွေ လုပ်ကြတာပဲမဟုတ်လား . . .

စက်တင်ဘာ (၁၁)ဖြစ်ရပ်ကြီးဟာ သွေးရိုးသားရိုး ဖြစ်ရိုးဖြစ်စဉ်လို့ ပြောလို့မရဘူး။ ဒီကိစ္စမှာ ခင်ဗျားတို့ရဲ့ လုံခြုံရေးဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းတွေရော၊ အသိအတတ်ပညာတွေရောကို အသေးစိတ်လေ့လာပြီး အဲဒီက ထွက်လာတဲ့ အဖြေကို ယူပြီးမှ သေသေချာချာ စိစစ်လှုပ်ရှားကျူးလွန်တဲ့ဖြစ်ရပ်လို့ ပြောလို့ မရဘူးလား။ ထားပါတော့။ ကျွန်တော်ပညာရှိတွေ၊ တွေးတယ်လို့ပဲ ပြောပါတော့။ ဘာကြောင့် ဒီတိုက်ခိုက်မှုကြီးရဲ့ အသွင်သဏ္ဍာန်အမျိုးမျိုးကို လျှို့ဝှက်ထားရမှာလဲ။ ဒီကိစ္စမှာ ဘယ်သူတွေ တာဝန်ရှိသလဲဆိုတာကိုရော ကျွန်တော်တို့ ဘာကြောင့် မပြောရဲရမှာလဲ။ အဲဒီလို တာဝန်ရှိတဲ့သူတွေ၊ ပါတီတွေကို တရားဥပဒေ

စင်မြင့်ဆီ ဘာကြောင့်မပို့နိုင်ရမှာလဲ။

ဘယ်အစိုးရမဆိုဗျာ၊ ပြည်သူပြည်သားတွေရဲ့ အသက် အိုးအိမ်ကို ကာကွယ်ပေးရမယ်၊ ကိုယ်စိတ်နှစ်ပါး ချမ်းသာမှုကို ဆောင်ရွက်ပေးရမယ့် တာဝန်ရှိတယ်မဟုတ်လား။ နှစ်တော်တော်ကြာကတည်းက ခင်ဗျားတို့ နိုင်ငံသူ နိုင်ငံသားတွေရော၊ ခင်ဗျားတို့ရဲ့ အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံတွေပါ စိတ်မချမ်းမသာဖြစ်နေခဲ့ ကြတယ်။ အဲဒီ စက်တင်ဘာ (၁၁)ရက် အရေးအခင်းကြီးနောက် ခံစားခဲ့ကြရတဲ့ စိတ်ရောကိုယ်ပါ ဒဏ်ရာရခဲ့မှုတွေကို ကုသပေးရမယ့်အစား အမေရိကန် ပြည်သူ ပြည်သား အလူးအလဲခံခဲ့ရတဲ့သူတွေဘက်ကို တချို့ အနောက်တိုင်းမီဒီယာ တွေက လက်ညှိုးထိုး အပြစ်တင်ခဲ့ကြတယ်။ လုံခြုံရေးညံ့ဖျင်းလို့တဲ့။

တချို့ မီဒီယာတွေကတော့ အကြမ်းဖက်မှုကြီး ဖြစ်လာလိမ့်မယ်ဆို တာ ကြိုပြီးဟောကိန်းထုတ်ခဲ့ကြတယ်။ နောက်ထပ် အသစ်လာဦးမယ်ပေါ့။ အဲဒီနှစ်မျိုးလုံးဟာ အမေရိကန် ပြည်သားအများအပြားကို အကြောက်တရားတွေ ဖြစ်စေခဲ့တယ်။

ဒါလားဗျာ။

ဒါဟာ အမေရိကန်ပြည်သူတွေအတွက် အမှုတော်ထမ်းရွက်နေ ပါတယ်ဆိုတဲ့ အစိုးရရဲ့ အလုပ်တဲ့လား။ သူတို့တွေရဲ့ အကြောက်တရား၊ ဆုံးရှုံး ပျက်စီးမှုတွေကို အဲဒီအချက်တွေနဲ့ ကုစားဖြေဖျောက်လို့ရမှာလား။

အမေရိကန်ပြည်သူတွေဟာ ငါတို့ဘယ်အချိန်၊ ဘယ်နေရာမှာ ဒီလို အနိဋ္ဌာရုံတွေ ထပ်တွေ့ကြရဦးမလဲဆိုတဲ့ သောကတွေနဲ့ နေနေကြရတယ်။ သူတို့ ခမျာ အိမ်တွေ၊ အလုပ်ဌာနတွေ၊ လမ်းမတွေပေါ်မှာ သူတို့ကိုယ်သူတို့ မလုံခြုံဘူး လို့ ခံစားနေခဲ့ကြရတယ်။ ကံဗျာ။ ဘယ်သူတစ်ယောက်က ဒီလိုအခြေအနေမျိုး

ကြီးထဲမှာ ပျော်နေပါတယ်လို့ ပြောမှာတဲ့တုန်း။

ဒီအချိန်မှာ ပြည်သူပြည်သား အများစုရဲ့ ကိုယ်စိတ်နှစ်ပါး ချမ်းသာရေး၊ ထာဝရလုံခြုံမှုပေးရေးဆိုတာတွေအတွက် ဘယ်မိဒီယာတွေကများ လာပြီး တည်ဆောက်ပေးနိုင်စွမ်းလို့လဲ။

ကောင်းပြီ။ အာဖဂန်နစ္စတန်နိုင်ငံကို ဝင်တိုက်ခိုက်တဲ့ ကိစ္စမှာရော၊ တရားမျှတမှုရှိပြီး လုံခြုံရေးအတွက် လမ်းမှန်ပေါ်ရောက်အောင်လုပ်တာပါတဲ့။ အဲဒါ ယုံကြည်လား။ တချို့ကယုံနေကြတယ်။ ဒီတော့ မိဒီယာတွေရဲ့ အခန်းကဏ္ဍကို ကျွန်တော်တို့ အကျယ်ချဲ့ကြဦးမလား။

မိဒီယာတွေရဲ့ လုပ်ပိုင်ခွင့်ဟာ အဖြစ်အပျက်တစ်ခုကို မှန်မှန်ကန်ကန်နဲ့ ရိုးရိုးသားသားတင်ပြဖို့ပဲ မဟုတ်လား။ ခင်ဗျား ဒီကိစ္စနဲ့ပတ်သက်ပြီး ကျွန်တော်ဟာ ကျွန်တော့်ရဲ့ အယူအဆကို အထူးသဖြင့် အနောက်နိုင်ငံက မိဒီယာတွေ အပေါ်မှာ မကြာခဏ ပြောခဲ့ပြီးပါပြီ။

အီရတ်နိုင်ငံထဲမှာ ဖျက်အားပြင်းလက်နက်တွေ အများကြီးရှိတယ်လို့ ရိုးမယ်ဖွဲ့ပြီး အမေရိကန်တွေ ဝင်ရောက်ခဲ့တယ်။ ဒါကိုပဲ ဆက်တိုက်အကြောင်း ပြပြီး ပြည်သူတွေရဲ့ ယုံကြည်မှုကို လှည့်ယူခဲ့တယ်။ ပြီးတော့ အီရတ်နိုင်ငံကို မြေပြင်တိုက်ပွဲတွေ ဆင်နွှဲတော့တာပါပဲ။

ဒီလိုအငြင်းပွားဖွယ်ကိစ္စတွေ၊ လက်မခံနိုင်တဲ့ကိစ္စတွေကြားမှာ အမှန်တရားဆိုတာ ရှင်သန်နိုင်ပါ့မလား။ အမှန်တရားကို လွယ်လွယ်ကူကူနဲ့ လက်လွှတ်လိုက်ပြီဆိုပါတော့။ နောက်တစ်ခါထပ်ပြီး စောစောကတွေ့ထားတဲ့ သံသယအချက်တွေနဲ့ ဘယ်လိုပြန်ပြီး ဆက်နွယ်ကြည့်ခိုင်းရမှာလဲ။

တန်ခိုးတော်အနန္တနဲ့ ပြည့်စုံသော သစ္စာတရားဆိုတာကစရာ လောကမှာ ဆက်ပြီးရှင်သန်ရပ်တည်နေနိုင်ဦးမှာလားဗျာ။

သမ္မတကြီးခင်ဗျား

ကမ္ဘာပေါ်မှာရှိတဲ့ နိုင်ငံတွေက ပြည်သူပြည်သားတွေဟာ သူတို့ကို အုပ်ချုပ်နေတဲ့ သူတို့အစိုးရဆီက သူတို့ပေးထားတဲ့ တန်ကြေးနဲ့ညီမျှတဲ့ လုံခြုံမှုတွေ ပေးနိုင်ကြတယ်လို့ ခံယူထားကြပါတယ်။

ဒီနေရာမှာ မေးခွန်းတစ်ခု ပေါ်လာပါတယ်။ နှစ်စဉ်ဒေါ်လာ ဘီလီယံပေါင်းများစွာဟာ အီရတ်အရေးအခင်းမှာ သုံးစွဲကုန်ကျနေကြတယ်။ ဒါပဲလား။ ပြည်သူ့အကျိုးဆိုတာ။

သမ္မတကြီးသိတော်မူတဲ့အတိုင်းပါပဲ။ ခင်ဗျားနိုင်ငံရဲ့ အတော်များများ ပြည်နယ်တွေမှာလည်း ပြည်သူပြည်သားတွေဟာ ဆင်းရဲတွင်းထဲမှာ ရှိနေကြလေရဲ့။ ထောင်ပေါင်းများစွာသော အိုးမဲ့အိမ်မဲ့တွေ အလုပ်လက်မဲ့တွေ ရှိနေကြတယ်လေ။ အဲဒါပြဿနာကြီးတစ်ရပ်ပေါ့။

ထားပါလေ။ ဒီပြဿနာမျိုးလိုပါပဲ။ တခြားနိုင်ငံတွေမှာလည်း ကိုယ့်အပူနဲ့ကိုယ်တော့ ရှိကြတာပါပဲဗျာ။ ဒါကို ရင်ထဲမှာပဲ ထားလိုက်ပါဦး။ ကျွန်တော်ပြောချင်တာက ကြီးမားစွာသော အသုံးစရိတ်တွေကို စစ်ရေးအတွက် ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာထဲက စိုက်ထည့်သုံးခြင်းကိစ္စပါ။ အကြောင်းပြချက်က အထက်မှာ ရေးထားတဲ့အတိုင်းပဲလား။ ခင်ဗျားတို့နိုင်ငံရော၊ ကျွန်တော်တို့နိုင်ငံရော၊ တစ်ကမ္ဘာလုံးကပြည်သူတွေရော၊ သူတို့အသီးသီးရဲ့ မကျေနပ်ချက်တွေကို ဘယ်လိုထုတ်ဖော်ပြောကြမှာလဲ။

ဒါပေမယ့် ကျွန်တော်ဆိုချင်တဲ့ အဓိကအချက်ကိုတော့ ခင်ဗျားလည်း သဘောတူလိမ့်မယ်လို့ ကျွန်တော်မျှော်လင့်ပါတယ်။ အဲဒါဘာလဲဆိုရင် ကျွန်တော်တို့တတွေ သမ္မတတာဝန်ကို ထမ်းဆောင်နေတဲ့ အချိန်တွေကို ကျွန်တော်တို့သမိုင်းမှာ မှတ်တမ်းတင်ဖြစ်စေချင်တယ်။ အခုကာလမှာရော၊ မကြာတဲ့ကာလတွေမှာရော ကျွန်တော်တို့တတွေ လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်မှုတွေဟာ တရားမျှတမှုရှိပါတယ်လို့ မှတ်တမ်းတင်ကျန်ရစ်ခဲ့စေချင်တယ်။

ပြည်သူပြည်သားတွေက ကျွန်တော်တို့သမ္မတတွေရဲ့ လုပ်ရပ်တွေကို အသေးစိတ် စိစစ်ကြည့်နေကြလေရဲ့။

ကျွန်တော်တို့ဟာ တကယ်ပဲ ငြိမ်းချမ်းရေးကို ရယူဖို့ကြံရွယ်နေကြတာလား။ တကယ်ပဲ အလုပ်အကိုင်မရှိတဲ့ ပြည်သူတွေရယ်၊ လုံခြုံမှုမရတဲ့ ပြည်သူတွေရယ်အတွက် တာဝန်ခံကြမှာလား။

ကျွန်တော်တို့ဟာ ဆင်းရဲနွမ်းပါးတဲ့ ပြည်သူများအကြားနဲ့ ချမ်းသာကြွယ်ဝတဲ့ ပြည်သူအနည်းငယ်အကြားမှာ တရားမျှတမှုရှိမှာနဲ့ အုပ်ချုပ်နိုင်ကြမလား။ အစစအရာရာ ပြည့်စုံတဲ့ဘဝတွေရော ကျွန်တော်တို့ ရည်ရွယ်ဖန်တီးပေးနိုင်ကြမလား။

ကျွန်တော်တို့တတွေဟာ အမှန်အကန်ရသင့်ရထိုက်တဲ့ ပြည်သူတွေရဲ့ အခွင့်အရေးတွေကို ကာကွယ်ကြမှာလား၊ လျစ်လျူရှုကြမှာလား။ ကျွန်တော်တို့တစ်တွေဟာ ကမ္ဘာ့အဝှမ်းမှာရှိတဲ့ ပြည်သူအများကို စစ်ဘေးဒဏ်ကနေ ကင်းဝေးအောင်လုပ်ပေးမှာလား။ သူတို့ရဲ့ ပြဿနာပေါင်းစုံကိုရော တရားဝင်ဖြေရှင်းပေးကြမှာလား။ ဒါမှမဟုတ် ကြမ်းတမ်းတဲ့ အကျဉ်းထောင်ကြီးတွေ တည်ဆောက်ပြီး သူတို့ကို ဒုက္ခပင်လယ်ဝေသထက်ဝေအောင် ပစ်ထားကြတော့မှာ

လား။

နောက်ပြီး ကျွန်တော်တို့ တတွေဟာ ပြည်သူလူထုကို ကြောက်ရွံ့ခြင်းနဲ့ ထိတ်လန့်ခြင်းတွေကနေ ကင်းဝေးအောင် ကျွန်တော်တို့ရဲ့ လုံခြုံရေးစနစ်တွေကို တိုးမြှင့်မှာလား။ ကျွန်တော်တို့တတွေ ကိုယ့်နိုင်ငံကိုရော၊ တစ်ကမ္ဘာလုံးကိုရော အမှန်တရားကို ထင်သာမြင်သာဖြစ်လာအောင်ပြုဖို့အတွက် ခုနကပြောခဲ့တဲ့ ထိတ်လန့်မှုတွေရဲ့ ဆန့်ကျင်ဖက်တွေကို ဖြည့်ဆည်းပေးကြမှာလား။ ကျွန်တော်တို့တတွေ ပြည်သူတွေဘက်က ရပ်တည်မှာလား၊ အခွင့်အလမ်းနဲ့ လုပ်ပိုင်ခွင့် တွေသုံးတဲ့ဘက်က ရပ်မှာလား။

ကျွန်တော်နဲ့တကွ ကျွန်တော်တို့အစိုးရအဖွဲ့အသီးသီးဟာ သင့်လျော်တဲ့ ဆောင်ရွက်မှုတွေကို အကျင့်စာရိတ္တကောင်းစွာ ဆင်ခြင်တဲ့တရားနဲ့ ယုံကြည်ရီရီ လုပ်ကြမှာလား။ လူ့ကျင့်ဝတ်တွေကိုရော စောင့်ထိန်းကြမှာလား။

ငြိမ်းချမ်းရေး၊ တာဝန်ဝတ္တရားကျေပွန်ရေး၊ တရားမျှတရေး၊ ကြီးပွားချမ်းသာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရန် ပြည်သူသို့ ဝန်ဆောင်မှုပေးရေး၊ လူ့ဂုဏ်သိက္ခာကို လေးစားစွာဖြင့် ဆက်လက်ဖွံ့ဖြိုးရန် အားပေးရေးဆိုတာတွေ လုပ်ကြမှာလား။

ဒါမှမဟုတ်။ သေနတ်တွေအများကြီးဝယ်မယ်။ သေနတ်တွေကို သုံးမယ်။ ခြိမ်းခြောက်မယ်၊ ပြည်သူတွေကို မလုံမခြုံဖြစ်စေမယ်၊ မထေမဲ့မြင်လုပ်မယ်၊ တခြားနိုင်ငံတွေရဲ့ တိုးတက်မှုတွေကို မသိကျိုးကျွံပြုထားမယ်၊ ပြည်သူပြည်သားတွေရဲ့ ရပိုင်ခွင့်တွေကို နင်းခြေပစ်မယ်၊ အဲဒါတွေ လုပ်ကြမှာလား။

သူတို့တတွေကလည်း ကျွန်တော်တို့အပေါ် အဲဒီလုပ်ရပ်တွေကို သမ္မတအဖြစ် ကျမ်းသစ္စာ ကျိန်ဆိုတဲ့နေ့ကနေ ထွက်တော်မူနန်းကခွာတဲ့အထိ အကုန်အစင် စောင့်ကြည့်နေကြမှာပဲ။

ကဲ။ လူတစ်ယောက်ရဲ့ စွမ်းအင်၊ အမြော်အမြင်ကြီးမူဆိုတာတွေနဲ့ ကျွန်တော်တို့ သမိုင်းတွင်ရစ်နိုင်ကြမလား။ ဒါမှမဟုတ် ဘာတစ်ခုမှ မရှိဘူး ဆိုတာတွေနဲ့ ကျွန်တော်တို့ဇာတ်သိမ်းကြမလား။

သမ္မတကြီးခင်ဗျား

ကမ္ဘာကြီးဟာ ဒီလိုကမောက်ကမနိုင်လှတဲ့ အခြေအနေတွေအပေါ် ဘယ်လောက်စိတ်ရှည်ရှည် သည်းခံကြည့်နေနိုင်ပါ့မလဲ။ ကဲ . . . ဘယ်စခန်းထိ ချီတက်ကြမှာလဲ၊ ဘယ်စခန်းကျမှ ရပ်ကြမှာလဲ။

ပြီးတော့ ကမောက်ကမလုပ်တတ်တဲ့ ကမောက်ကမ ဆုံးဖြတ်ချက် ချတတ်တဲ့ ကမောက်ကမ အုပ်ချုပ်သူတွေရဲ့ သက်တမ်းကိုရော ဘယ်လောက် ခွင့်ပြုမှာတဲ့လဲ။ ကမ္ဘာသူ ကမ္ဘာသားတွေကရော ဖျက်အားပြင်းလက်နက်ကြီးတွေ အစုလိုက် အပုံလိုက် များပြားလာမှုနဲ့ မတည်ငြိမ်မှုတွေများပြားလာမှုကို ဘယ် လောက်ကြာကြာ ခံနိုင်ရည်ရှိမှာလဲ။ ပြီးတော့ အပြစ်မဲ့တဲ့ ယောက်ျားတွေ၊ မိန်းမ တွေနဲ့ ကလေးငယ်တွေရဲ့ သွေးတွေ လမ်းမတွေပေါ်မှာ စွန်းထင်းနေတဲ့အဖြစ်၊ ပြည်သူတွေရဲ့ အိုးအိမ်တိုက်တာတွေ ဖျက်ဆီးပြိုလဲအပစ်ခံရတဲ့ အဖြစ်တွေကရော ဘယ်တော့ရပ်မှာလဲ။

အဲဒီအခြေအနေတွေကို ခင်ဗျားကျေနပ်နေသလား။ ကမ္ဘာကြီးမှာ ဒီလောက် အနိဋ္ဌာရုံတွေ ဖြစ်နေရပြီတဲ့လား။ ဒီကနေ့ ကိုင်စွဲနေတဲ့ နိုင်ငံရေး ပေါ်လစီတွေ ဆက်ပြီးရှင်သန်နေဦးမယ်လို့ ခင်ဗျားထင်သလား။

တကယ်လို့များပေါ့ဗျာ။

ကျွန်တော်တို့တတွေဟာ ဒေါ်လာဘီလီယံပေါင်းများစွာကို လုံခြုံရေး၊

စစ်ရေး၊ တပ်မတော်၊ တပ်တော်စု ရွှေ့ပြောင်းရေး စတာတွေအတွက် သုံးမယ့် အစား ရင်းနှီးမြုပ်နှံမှုတွေ၊ ဆင်းရဲနွမ်းပါးတဲ့ နိုင်ငံတွေအပေါ် ထောက်ပံ့မှုတွေ၊ ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုတွေအတွက် ပိုသုံးကြမယ်။ ရောဂါအမျိုးမျိုးကို တိုက် ဖျက်ရေး၊ ပညာရေး၊ စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ တိုးတက်ရေးတွေအတွက် ထည့်သုံးကြမယ်။ သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ကြီးတွေကြောင့် ဒုက္ခရောက်ခဲ့ကြတဲ့ ဒုက္ခသည်တွေအတွက်လည်း သုံးမယ်။ လုပ်ငန်းကိုင်ငန်းအခွင့်အရေးများနဲ့ ကုန်ထုတ်လုပ်မှုတွေမှာ သုံးမယ်။ ဆင်းရဲမွဲတေမှုတိုက်ဖျက်ရေး စီမံကိန်းတွေမှာ သုံးမယ်။ ငြိမ်းချမ်းရေးကိုလည်း တည်ဆောက်မယ်။ အငြင်းအခန့်ဖြစ်တဲ့နိုင်ငံတွေ ကြားထဲမှာလည်း ဖြေရှင်းမယ်။ လူမျိုးရေးခွဲခြားမှုတွေနဲ့ အခြားမပြေလည်မှုဆိုတဲ့ မီးတွေကိုလည်း ငြိမ်းမယ်ဆိုရင် ဒီကနေ့ကမ္ဘာကြီး ဘယ်လိုဖြစ်သွားမလဲဗျာ။

ဒီလိုလုပ်ရင် ခင်ဗျားတို့ ပြည်သူ့ပြည်သားတွေနဲ့ အစိုးရအဖွဲ့ ကျေကျေ နပ်နပ်ကြီး ဂုဏ်ယူစရာမဖြစ်ပေဘူးလား။ ခင်ဗျားအစိုးရအဖွဲ့ရဲ့ နိုင်ငံရေး၊ စီးပွား ရေးပေါ်လစီတွေပိုပြီး အားမသန်လာဘူးလား။

ကံပါလေ။ ကျွန်တော်နောက်ဆုံးမပြောချင်ဆုံးနဲ့ ဝမ်းအနည်းဆုံးစကား ပြောမယ်။ ကမ္ဘာပေါ်မှာ အမေရိကန်အစိုးရကို မုန်းတီးမှုတွေ ကြီးထွားနေတယ် ဗျ။

သမ္မတကြီးခင်ဗျား

ဒါဟာ သောကရောက်နေတဲ့သူတစ်ယောက်ကို တမင်သက်သက် စော်ကားနေတာမဟုတ်ပါဘူး။

တကယ်လို့သာ ပရောဖက် အီဘရာဟင်၊ ဂျာကော့စ်၊ အစ္စမေးလ်၊ ဂျိုးဇက်(သို့)ယေရှုခရစ်ဟာ ဒီကနေ့ ကျွန်တော်တို့နဲ့အတူ ရှိနေခဲ့မယ်ဆိုရင် ဒီအပြု အမူတွေအတွက် သူတို့ဘယ်လိုဆုံးဖြတ်ချက်ပေးမှာတဲ့လဲ။

ဟောဒီကမ္ဘာကြီးထဲမှာ ယေရှုခရစ်သာ ရှိနေမယ်ဆိုရင် တရားမျှတမှု တွေနဲ့ ဘယ်လိုပုံဖော်နေထိုင်ရမယ်ဆိုတာ သတ်မှတ်ပေးမှာပါ။ ဒီလိုပုံစံမျိုးနဲ့ သူတို့ကျွန်တော်တို့ကို လက်ခံသဘောတူပါ့မလား။ ကျွန်တော့်ရဲ့ အခြေခံ မေးခွန်းက အဲဒါပါပဲ။ ကမ္ဘာကြီးထဲမှာရှိတဲ့ အချင်းချင်းအပြန်အလှန် အကျိုး သက်ရောက်စေဖို့ ဒီထက်ပိုကောင်းတဲ့နည်းလမ်းများမရှိတော့ဘူးလားဆိုတာ ပါပဲ။

ဒီကနေ့ ကမ္ဘာပေါ်မှာ သန်းပေါင်းများစွာသော ခရစ်ယာန်ဘာသာဝင် တွေ ရှိကြတယ်။ သန်းပေါင်းများစွာသော အစ္စလာမ်ဘာသာဝင်တွေ ရှိကြ တယ်။ ပြီးတော့ သန်းပေါင်းများစွာသော လူတွေဟာ မိုးဇက်ရဲ့ တရားတော် တွေကို လိုက်နာလျက်ရှိကြတယ်။

သူတို့အားလုံး ယုံကြည်ထားကြတာက ကမ္ဘာပေါ်မှာ ဘုရားတစ်ဆူ တည်းသာရှိတယ်ဆိုတာပဲ။ (Monotheism)

ကိုရစ်ကျမ်း (3:64) မှာ ဖော်ပြထားတာရှိတယ်။

ကျွန်တော်တို့နဲ့ ခင်ဗျားတို့ကြားမှာ ညီညီမျှမျှ ရှိကြဖို့အတွက် အလ္လာဟ်မှ တစ်ပါး ဘယ်သူမှ ပြုလုပ်လို့မရနိုင်ပါဘူး။ (အဲဒီမှာ) အလ္လာဟ်နဲ့ ကျွန်တော်တို့ ဘယ်လိုတစ်စုံတစ်ရာဆက်သွယ်မှုမှ မရှိနိုင်ပါဘူး။ (အဲဒီမှာ) တချို့တတွေဟာ အလ္လာဟ်အပြင် ဘယ်အရှင်သခင်အတွက်မှ ဆောင်ကျဉ်း ပေးစရာမရှိနိုင်ပါဘူး။ ဒါပေမယ့် တကယ်လို့သူတို့လှည့်ပြန်လာတဲ့အခါ

သူတို့ပြောကြပါလိမ့်မယ်။ “ကျွန်တော်တို့ မှတ်ဆလင်များဖြစ်တယ်ဆိုတာ သက်သေခံပါတယ်”

သမ္မတကြီးခင်ဗျား

မြင့်မြတ်တဲ့ကျမ်းစာအရ ကျွန်တော်တို့အားလုံးဟာ ဘုရားသခင် တစ်ပါးတည်းကိုသာ ကိုးကွယ်ကြပြီး မွန်မြတ်တဲ့ ပရောဖက်တွေရဲ့ သြဝါဒတွေ ကို လိုက်နာကြသူတွေဖြစ်ပါတယ်။

ဘုရားသခင်ကို ကိုးကွယ်ကြည်ညိုခြင်းဟာ ကမ္ဘာပေါ်မှာရှိတဲ့ အားလုံး သောအင်အားတွေကို ပိုင်စွမ်းနိုင်ခွင့်ရှိစေပါတယ်။

ဘုရားသခင်ဟာ ဘယ်အရာတွေက ပုန်းကွယ်နေပြီး ဘယ်အရာတွေ က မြင်သာနိုင်တယ်ဆိုတာ သိတော်မူတယ်။ အတိတ်နဲ့ အနာဂတ်ကိုလည်း သိတော်မူတယ်။ သူဟာ သူ့ကို ကိုးကွယ်ယုံကြည်သူတွေရဲ့ နှလုံးသားထဲမှာ ရှိနေတော်မူတယ်။ ပြီးတော့ ထိုသူတို့ရဲ့ ကောင်းမှုတွေကိုလည်း မှတ်သားထား တော်မူတယ်။

ဘုရားသခင်ဟာ ကောင်းကင်ဘုံကို ပိုင်စိုးသူဖြစ်တယ်။ ကမ္ဘာမြေကြီးနဲ့ ကမ္ဘာလောကကြီးတစ်ခုလုံးကိုလည်း ပိုင်ဆိုင်တယ်။

တရားတော်မှာပါတဲ့အချက်က “ကမ္ဘာကြီးအတွက် အကြံအစည် မှန်သမျှကို ဘုရားသခင်၏ လက်ဖြင့် ဖန်ဆင်းပြုလုပ်တော်မူတယ်။ ကိုးကွယ် ယုံကြည်သူများရဲ့ အကုသိုလ်တွေကိုလည်း ကြင်နာစွာနဲ့ ခွင့်လွှတ်ပေးတော် မူတယ်” လို့ ဆိုပါတယ်။

ဘုရားသခင်ဟာ မတရားဖိနှိပ်ချုပ်ချယ်မှုတွေကို ခံစားရသူတွေ အတွက် ဘေးအန္တရာယ်ရန်ရှိသူတွေအတွက် ကရုဏာရှင် မေတ္တာရှင်အဖြစ် အဖော်ပြုပေးနိုင်သူဖြစ်တယ်။ အမှောင်ထဲကနေ အလင်းရောင်ဆီ လမ်းညွှန် ပြနိုင်တဲ့ အံ့နာဂတ်အတွက် အားထားအားကိုးရာလည်းဖြစ်တယ်။

ဘုရားသခင်ဟာ သူ့ကို ယုံကြည်ကိုးကွယ်သူတွေရဲ့ လှုပ်ရှားမှုမှန် သမျှကို သက်သေခံသူဖြစ်တယ်။ သူတို့ကို သစ္စာသမာဓိရှိကြဖို့နဲ့ ကောင်းမွန် တဲ့အပြုအမူတွေ လုပ်ကြဖို့ တရားမျှတမှုလမ်းကြောင်းမှာ စွဲစွဲမြဲမြဲ ရပ်တည်နေ အောင် သတိထားဖို့ သွန်သင်မှုပြုတယ်။ သူ့ပရောဖက်တွေနဲ့သူ (ဘုရားသခင်) ကိုယ်တိုင်က ယုံကြည်သူတို့ရဲ့ လုပ်ဆောင်မှုတွေအတွက် သက်သေခံကြတယ်။

ဘုရားသခင်ကို မရှိသေမနာခံသူနဲ့ သူ့ကို ကိုးကွယ်ယုံကြည်သူများ အပေါ် ဖိနှိပ်ချုပ်ချယ်မှုတွေအတွက် ကမ္ဘာကြီးက မကောင်းမှုရဲ့ နိဂုံးကို ရွေး ချယ်ပေးလိမ့်မယ်။

ကာမရာဂ၊ လောဘ၊ ဒေါသစိတ်တွေကို ကိုယ်တိုင်စွန့်လွှတ်နိုင်ပြီး ဘုရားသခင်ရဲ့ ကောင်းမြတ်မှုကို လေးစားကြည်ညိုသူတွေအတွက် နိဂုံးကောင်းနဲ့ ကောင်းရာတုံကို ဖန်ဆင်းပေးလိမ့်မယ်။

ကျွန်တော်တို့ ယုံကြည်ကြပါတယ်။ ကောင်းမြတ်တဲ့ ပရောဖက်တွေရဲ့ ဩဝါဒတွေဆီကို ပြန်သွားတဲ့အခါ ဒါဟာ ကယ်တင်မှုဆီကို ညွှန်ပြတဲ့လမ်းသာ ဖြစ်တယ်ဆိုတာကိုပေါ့။

ကျွန်တော်ပြောခဲ့ပြီးပါပြီ။ ခရစ်တော်ရဲ့ ဩဝါဒကို လိုက်နာခြင်းဟာ ခင်ဗျားရဲ့ဂုဏ်ကျက်သရေကို ဖြစ်ပေါ်စေတယ်ဆိုတာ။ ပြီးတော့ ကမ္ဘာမြေကြီး ပေါ်က တရားမျှတတဲ့ စည်းမျဉ်းတွေအပေါ် မြင့်မြတ်တဲ့သစ္စာတရားနဲ့ ယုံကြည်

ကိုးစားနိုင်မယ်ဆိုတာ။

ကျွန်တော်တို့လည်း ယုံကြည်ပါတယ်။ ယေရှုခရစ်ဟာ ဘုရားရှင်ရဲ့ တမန်တော် ပရောဖက်ကြီးတစ်ဦးဖြစ်တယ်ဆိုတာကို။ သူဟာ ကိုရမ်ကျမ်းက ထပ်ပြီး အမွန်းတင်ခံရသူဖြစ်တယ်။ သူ့ကို ကိုရမ်ကျမ်းကကိုးကားခဲ့တယ်။ (19:36)

ဒီတော့ဗျာ။ သေချာပါတယ်။

အလ္လာအရှင်မြတ်ဟာ ကျွန်တော်ရဲ့ ဘုရားသခင်ဖြစ်သလို ခင်ဗျားရဲ့ ဘုရားသခင်လည်းဖြစ်ပါတယ်။ ဒီတော့ အလ္လာဟ်အတွက် အလုပ်အကြွေးပြုကြ ရမယ်။ ဒါဟာ မှန်ကန်သောလမ်းပါပဲ။ ဘုရားသခင်ကို ရိုကျိုးမှုဟာ အားလုံး သော တမန်တော်တွေရဲ့ ဝါဒပါပဲ။

ဥရောပ၊ အာရှ၊ အာဖရိက၊ အမေရိက၊ ပစိဖိတ်ဒေသနဲ့ ကျန်တဲ့ ကမ္ဘာ အဝှမ်းက လူတွေအားလုံးရဲ့ ဘုရားသခင်ဟာ တစ်ပါးတည်းပဲရှိပါတယ်။ သူဟာ မြင့်မြတ်သူဖြစ်ပြီး ကိုးကွယ်သူအပေါင်းကို လမ်းညွှန်ပေးဖို့နဲ့ ဂုဏ်သရေ အရည် အချင်းများပေးဖို့ လိုလားသူဖြစ်ပါတယ်။ သူဟာ လူသားတွေအတွက် ကြီးကျယ် ခမ်းနားမှုတွေကို ပေးစွမ်းနိုင်သူပါပဲ။

ကျွန်တော်တို့ ကျမ်းစာအုပ်ထဲမှာ ဖတ်ရပါသေးတယ်။ တန်ခိုးတော် အနန္တနဲ့ပြည့်စုံတဲ့ ဘုရားသခင်ဟာ မကောင်းမှုနဲ့ အညစ်အထေးတွေကို မြင့်မြတ် တဲ့လက္ခဏာတွေနဲ့ သန့်စင်စေဖို့ လူသားတွေကို လမ်းညွှန်နိုင်အောင် သူ့ရဲ့ တမန်တော်တွေကို စင်ကြယ်ထူးကဲမှုတွေနဲ့အတူ စေလွှတ်ခဲ့တယ်။

ပြီးတော့သူဟာကျမ်းစာကိုပါ ထည့်ပို့ပေးလိုက်တယ်။လူသားတွေကို တရားမျှတမှုတွေချပြပြီးမတရားမှုတွေကရှောင်ကျဉ်နိုင်စေဖို့မျှန်ခွင့်ညှိပေးစေတယ်။

အထက်ကပြောခဲ့တဲ့ စာပိုဒ်အားလုံးကို အဲဒီကျမ်းစာအုပ်ထဲမှာ တွေ့နိုင်ပါတယ်။

မြင့်မြတ်တဲ့ ပရောဖက်တမန်တော်တွေမှာ သစ္စာတရားတွေရှိကြတယ်။ တစ်နေ့သောအခါမှာ လူသားအားလုံးဟာ အနန္တတန်ခိုးရှင်ရဲ့ တရားစီရင်မှုကို ခံယူဖို့ စုရုံးရောက်ရှိလာကြမှာပါ။ ဒီမှာ သူတို့ရဲ့ လုပ်ရပ်တွေ စစ်ဆေးခံရမှာပါပဲ။

သူတော်ကောင်းဟာ ကောင်းကင်ဘုံဆီကို ဆက်သွားပြီး သူယုတ်မာတွေက အကုသိုလ်အကျိုးပေးကို ခံစားရမှာပါပဲ။

ကျွန်တော်တို့နှစ်ယောက်စလုံးအတွက် ကျွန်တော်တွေကြည့်တယ်။ ဒါပေမယ့် အုပ်ချုပ်သူတွေရဲ့ လုပ်ပုံကိုင်ပုံတွေအပေါ် ချိန်ဆဖို့မလွယ်လှဘူး။ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ ကျွန်တော်တို့မှာ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ လုပ်ရပ်တွေနဲ့ တိုက်ရိုက် (သို့မဟုတ်) သွယ်ဝိုက်သော သက်ရောက်မှုတွေ ရှိနေကြတဲ့ ကျွန်တော်တို့နိုင်ငံနဲ့ နိုင်ငံသူနိုင်ငံသားတွေအတွက် တာဝန်ရှိနေတာကြောင့်ပဲ။

တမန်တော်အားလုံးရဲ့ အမိန့်စကားတွေဟာ လူသားတွေအတွက် တည်ငြိမ်မှုနဲ့ ငြိမ်းချမ်းမှုကို ရှေးရှုခဲ့တယ်။ အခြေခံတာကတော့ ဘုရားသခင်ကို ကိုးကွယ်ယုံကြည်ခြင်း၊ တရားမျှတမှုရှိခြင်းနဲ့ လူသားတွေရဲ့ ဂုဏ်သိက္ခာကို လေးစားခြင်း ဆိုတာတွေပေါ့။

ခင်ဗျားမတွေ့မိဘူးလား။ ကျွန်တော်တို့အားလုံးဟာ (ဘုရားတစ်ပါး တည်းသာ ကိုးကွယ်ရာရှိခြင်း၊ ဘုရားသခင်ကို ဦးစိုက်ခြင်း၊ အမှန်တရားကို လေးစားခြင်း၊ လူသားတွေရဲ့ ဂုဏ်သိက္ခာကို တန်ဖိုးထားခြင်းနဲ့ နောက်ဆုံးနေ့ အပေါ်ယုံကြည်ခြင်း) ဆိုတဲ့ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများဖြင့် နေထိုင်ခြင်းအားဖြင့် ကျွန်တော်တို့အားလုံး အရာရာ စွမ်းဆောင်အောင်မြင်နိုင်မယ်ဆိုတာ။

ခင်ဗျားမတွေးမိဘူးလား။ ကျွန်တော်တို့ဟာ ဘုရားသခင်နဲ့ တမန်တော်
တွေရဲ့ သြဝါဒတွေကို လေးစားလိုက်နာခဲ့မယ်ဆိုရင် ကျွန်တော်တို့ကမ္ဘာကြီးရဲ့
ပစ္စုပ္ပန်ပြဿနာတွေကို ကျော်လွှားအောင်မြင်ပြီး ကျွန်တော်တို့ရဲ့ တီထွင်ကြံဆမှု
တွေ တိုးတက်ကောင်းမွန်လာမယ်ဆိုတာ။

ခင်ဗျားမတွေးမိဘူးလား။ အဲဒီစည်းမျဉ်းတွေအပေါ် ယုံကြည်မှုဟာ
ငြိမ်းချမ်းရေး၊ ချစ်ကြည်ရေးနဲ့ တရားမျှတရေးတွေကို ဖွံ့ဖြိုးစေနိုင်တယ်ဆိုတာ။

ခင်ဗျားမတွေးမိဘူးလား။ စောစောကပြောခဲ့တဲ့ ရေးသားမှုတွေနဲ့ မရေး
ရသေးတဲ့ စည်းမျဉ်းတွေအပေါ် တစ်ကမ္ဘာလုံးက အရေးထားခဲ့ကြတယ်ဆိုတာ။

အဲဒီဆွဲအားကို ခင်ဗျားလက်မခံဘူးလား။

ဒီတရားတွေဟာ အစစ်အမှန်တရားတွေဖြစ်တယ်ဆိုတာကိုလေ။

အနန္တတန်ခိုးရှင်နဲ့ သူ့ရဲ့ တမန်တော်တွေကို လေးစားယုံကြည်ခြင်းဟာ
တရားစစ်ကို ရစေနိုင်တယ်လေ။

သမ္မတကြီးခင်ဗျား

သမိုင်းတွေက ကျွန်တော်တို့ကို ပြောပါတယ်။ ဖိနှိပ်ချုပ်ချယ် ကြမ်း
တမ်းတဲ့ အစိုးရတွေဟာ မရှင်သန်နိုင်ပါဘူး။ ဘုရားသခင်ဟာ စကြဝဠာထဲမှာ
ရှိနေတဲ့အတွက် ကြင်နာမှုတွေနဲ့အတူ လူသားတွေရဲ့ ယုံကြည်စိတ်ချစွာအပ်နှံမှု
အပေါ် ကံကြမ္မာကို ဖန်တီးပေးပါတယ်။

များစွာသော အကြောင်းတရားတွေဟာ အစိုးရတွေရဲ့ အကြံအစည်နဲ့
ဆန္ဒတွေရဲ့ ဆန့်ကျင်ဘက်ကို ဖြစ်သွားခဲ့ပါတယ်။ ဒါကို ကျွန်တော် ဘယ်လို
ပြောရမလဲဆိုရင် ဘုရားသခင်မှာ မြင့်မားတဲ့စွမ်းအင်တွေရှိတယ်။ ဘုရားသခင်ရဲ့

ဆုံးဖြတ်မှုအားဖြင့် အရာအားလုံး ဖြစ်ပျက်တယ်ဆိုတာပါပဲ။

ဒီကနေ့ ကမ္ဘာပေါ်မှာ ပြောင်းလဲမှုလက္ခဏာတွေ အများကြီးရှိတယ်ဆိုတာ မဟုတ်ပါဘူးလို့ ငြင်းနိုင်ပါသလား။ ကမ္ဘာပေါ်မှာ ဒီကနေ့ဖြစ်တည်မှုတွေကို လွန်ခဲ့တဲ့ ဆယ်နှစ်ကျော်နဲ့ နှိုင်းယှဉ်ကြည့်ပါလား။ ပြောင်းလဲမှုတွေဟာ မြန်ဆန်လွန်းပြီး တစ်ဟုန်ထိုး တိုးတက်မှုတွေ ဖြစ်နေတယ်။

ဩစထြာအာဏာရှိတဲ့ ကမ္ဘာခေါင်းဆောင်တွေရဲ့ ဖြေရှင်းချက်တွေ၊ ပေးထားတဲ့ကတိအပေါ် အနည်းအကျဉ်းမျှသာ ဂရုထားပုံတွေနဲ့ လူနေမှုအဆင့် အတန်းနိမ့်ကျမှုတွေအတွက် ကမ္ဘာပေါ်မှာရှိတဲ့ လူသားတွေဟာ မပျော်ရွှင်ကြဘူး။

ကမ္ဘာတစ်ဝှမ်းက လူအများအပြားဟာ မလုံခြုံမှုကို ခံစားနေကြရတယ်။ အဲဒီ လုံခြုံမှုမရှိခြင်းနဲ့ စစ်ပွဲတွေ ပျံ့နှံ့လာခြင်းအပေါ် တုံ့ပြန်နေကြရတဲ့အတွက် သူတို့အစိုးရတွေရဲ့ ပေါ်လစီတွေကို လက်ခံဖို့ သဘောမတူနိုင်ကြတော့ဘူး။

သူတို့ဟာ ချမ်းသာသူတွေနဲ့ ဆင်းရဲနွမ်းပါးသူတွေ ကြွယ်ဝတဲ့ နိုင်ငံတွေနဲ့ ချို့တဲ့လွန်းတဲ့ နိုင်ငံတွေရဲ့ အကြားက မြင့်မားတဲ့ ကွာခြားမှုတွေကို မကျေနပ်တဲ့အကြောင်း ထုတ်ဖော်ပြောဆိုလာကြတယ်။

ကမ္ဘာ့ပြည်သူတွေဟာ စာရိတ္တပျက်ပြားမှုတွေ တိုးပွားလာခြင်းအတွက် မနစ်မြို့ကြဘူး။

ကမ္ဘာ့နိုင်ငံအများအပြားက ပြည်သူတွေဟာ သူတို့ရဲ့ ယဉ်ကျေးမှု အရင်းအမြစ်တွေနဲ့ မိသားစုတွေကို အစိပ်စိပ်အမွှာမွှာပြိုကွဲအောင် တိုက်ခိုက်ခံကြရတဲ့အတွက် စိတ်ဆိုးမာန်ဆိုး ဖြစ်နေကြတယ်။

သူတို့တစ်တွေဟာ ကရုဏာတရား၊ ဂရုစိုက်မှုတွေ လျော့ပါးကုန်ကြတာကြောင့် တစ်ကမ္ဘာလုံး ထပ်တူထပ်မျှ တုန်လှုပ်ချောက်ချားနေကြရတယ်။

ကမ္ဘာပြည်သူတွေဟာ နိုင်ငံတကာအဖွဲ့အစည်းတွေအပေါ်မှာလည်း ယုံကြည်မှုမရှိကြဘူး။ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ အဲဒီအဖွဲ့အစည်းတွေဟာ သူတို့ရဲ့ အခွင့်အလမ်းတွေအတွက် တစ်ပါးသူအပေါ် ထောက်ခံပြောဆိုနိုင်ခြင်းမရှိလို့ဘဲ။

လစ်ဘရယ်ဝါဒနဲ့ အနောက်တိုင်းဆန်တဲ့ ဒီမိုကရေစီတွေဟာ လူသား ချင်းစာနာထောက်ထားမယ့် အစီအစဉ်တွေကို ကူညီအားပြည့်ဖို့ မဖြစ်နိုင်ပါဘူး ဗျာ။

ဒီကနေ့ အဲဒီစိတ်ကူးနှစ်ခုစလုံး ကျဆုံးနေပါပြီ။

လစ်ဘရယ်ဒီမိုကရက်တစ်နည်းစနစ်ရဲ့ အတွေးအခေါ်တွေ ထင်မြင် ယူဆချက်တွေ တဖြည်းဖြည်းပိတ်ဆို့လာပြီး ကျဆုံးမှုအသံတွေ ကြားနေရပြီလေ။

ကျွန်တော်တို့ ပိုပြီးမြင်နေရပြီ။

ကမ္ဘာတစ်ဝန်းမှာရှိတဲ့ လူသားတွေဟာ သူတို့ရဲ့ အခက်အခဲပြဿနာ တွေကို ဖြေရှင်းအောင်နိုင်ဖို့အတွက် ဘုရားသခင်ရဲ့ တန်ဖိုးတော်အနန္တနဲ့ တမန် တော်ပရောဖက်တွေရဲ့ ဆုံးမဩဝါဒတွေကို ဖြတ်သန်းပြီး အဓိကဆုံမှတ်ဖြစ်တဲ့ ဘုရားသခင်ကိုယ်တော်တိုင်ဆီကို ရှေ့ရှုသွားနေကြပါတယ်။ သံသယမဲ့စွာနဲ့ ပါပဲ။

ကံခင်ဗျားအတွက် မေးခွန်းကတော့ "သူတို့တွေနဲ့ ဆက်သွယ်ဖို့ ခင်ဗျား ဆန္ဒမရှိဘူးလား" ဆိုတာပါပဲ။

သမ္မတကြီးခင်ဗျား

ကျွန်တော်တို့ နှစ်သက်သက် မနှစ်သက်သက် ကမ္ဘာကြီးကတော့ အနန္တ ဘုရားသခင်အပေါ် ယုံကြည်မှုဆီကို ဆွဲငင်ခေါ်နေပါပြီ။ တရားမျှတ ဖြောင့်မတ်

မူနဲ့ တုရားသခင်ရဲ့ စိတ်တန်ဖိုးတော်တွေဟာ အရာအားလုံးအပေါ်မှာ လွှမ်းမိုးပျံ့နှံ့နေပါပြီ။

Vasalam Ala Man Atabalal hoda

မာမ္မတ်အမာဒီနီဂျက်

အီရန်အစ္စလာမ်မစ်သမ္မတနိုင်ငံ

Ref: *Irans: from Wikisource.

အမာဒိနိုဂျက်၏ ပြည်တွင်းလှုပ်ရှားမှုများ

(၁) စီးပွားရေး

အမာဒိနိုဂျက်သည် ၂၀၀၆ ဧပြီမှ ၂၀၀၇ မတ် ဘဏ္ဍာရေးနှစ်အတွက် ၂၀၀၆ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၁၅ ရက်တွင် သူ၏ ပထမနှစ်ပတ်လည်ရသုံးခန့်မှန်းခြေ ငွေစာရင်းကို အီရန်ပါလီမန်သို့ တင်ပြခဲ့သည်။

ထိုစာရင်းတွင် စုစုပေါင်းအမေရိကန်ဒေါ်လာ ၂၁၇ ဒဿမ ၄ သန်း အသုံးပြုရန် အဆိုပြုထားသည်။ ယင်းမှာ ၂၀၀၅-၂၀၀၆ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်ကထက် ၂၇ ရာခိုင်နှုန်းပိုသည်။

ဘဏ္ဍာရေးဝင်ငွေ၏ အဓိပ္ပါယ်ရှိသော အပိုင်းဖြစ်သည့် ရေနံဝင်ငွေ စီမံကိန်းကို အခြေခံ၍ တွက်ချက်ရာတွင် အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၃၉ ဒဿမ ၇၀ စည်တန်ဖိုးရှိသည်ဟု သိရသည်။

ထိုစီမံကိန်းကို အစိုးရဘဏ်တွင် စာရင်းဝင်စေပြီး ဝင်ငွေနည်းသော မိသားစုများနှင့် မဖွံ့ဖြိုးသေးသော ဒေသများရှိ အလွန်ခက်ခဲသော လုပ်ငန်း အနည်းငယ်တို့တွင် အသုံးပြုရန် ထုတ်ချေးမည်ဟု လျာထားစေသည်။

ဝင်ငွေနည်းသော မိသားစုများ၏ ယိုယွင်းပျက်စီးနေသော အဆောက်အဦများကို ပြုပြင်တည်ဆောက်ရန်အတွက် အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၁ ဘီလီယံကို အသုံးပြုမည်ဖြစ်သည်။

၂၀၀၆-၂၀၀၇ ဘဏ္ဍာရေးနှစ် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု ဘဏ္ဍာငွေကို အဖွဲ့အစည်းများအား ခွဲဝေပေးရန် အဆိုပြုခဲ့သည်။ GDP ၀ ဒဿမ ၆ ရာခိုင်

နှုန်းကို သိပ္ပံဆိုင်ရာ သုတေသန လုပ်ငန်းများတွင် အသုံးပြုစေသည်။ ၁ ဒဿမ ၂၅ ရာခိုင်နှုန်း GDP ကို အိရန်၏ လိုအပ်ချက်ဖြစ်သော စတုတ္ထငါးနှစ် လူမှုရေး နှင့် စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုစီမံကိန်းတွင် အသုံးပြုမည်ဖြစ်သည်။

အစိုးရမဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်းများအား ထောက်ပံ့သည့် ကိစ္စအပေါ် အိရန်အစိုးရအဖွဲ့မှ တားမြစ်ကန့်ကွက်နေသည့်အကြားမှပင် အမာဒီနီဂျက်သည် အရာတိုလာမာဘက်ရာဒီနှင့် ဆက်နွယ်နေသော အဖွဲ့အစည်းသို့ အမေရိကန် ဒေါ်လာ အကြမ်းဖျဉ်း ၃ ဒဿမ ၅ သန်းခန့်ကို ထောက်ပံ့ပေးခဲ့ရာ ဆယ်လီဆယ် ကြိမ်မကပြီဟု ဆိုသည်။

၂၀၀၆ခုနှစ်၊ ဇွန်လတွင် အိရန်အမျိုးသားစီးပွားရေးပညာရှင် (၅၀)တို့ သည် သမ္မတ မာဗွတ်အမာဒီနီဂျက်ထံ စာရေးသားဝေဖန်ခဲ့ကြသည်။ ၎င်းတို့က ကုန်ထုတ်လုပ်ငန်းများတည်ငြိမ်ရေး၊ ခိုင်မြဲရေးနှင့် အစိုးရဝန်ဆောင်မှုကိစ္စများ အကြား တန်ဖိုးများကို ဝေဖန်ထောက်ပြခဲ့ကြသည်။

ထို့အတူ အဆင့်မြင့်အလုပ်သမားကောင်စီကလည်း အမိန့်ထုတ်ပြန်ခဲ့ သည်။ ထို့ပြင် အလုပ်သမားဝန်ကြီးဌာနကလည်း အလုပ်သမားများ၏ လစာ ငွေကို ၄၀ ရာခိုင်နှုန်းတိုးမြှင့်ပေးရန် တောင်းဆိုခဲ့သည်။

အမာဒီနီဂျက်ကား ထိုတောင်းဆိုမှုများနှင့် ဝေဖန်စာအပေါ် လှည့်ရှင် ကြား ပြင်းပြင်းထန်ထန် တုံ့ပြန်ပယ်ချခဲ့လေသည်။

(၂) အိမ်ရာစီမံကိန်းများ

သမ္မတ အမာဒီနီဂျက်၏ အသစ်ဖွဲ့စည်းထားသော အစိုးရထံမှ ပထမဆုံး ပေါ်ထွက်လာသည့် ပြဋ္ဌာန်းချက်မှာ အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၁ ဒသမ ၃ သန်းကို ရိုဇာ၏ ကရုဏာရန်ပုံငွေအဖြစ် သတ်မှတ်ခြင်းဖြစ်သည်။ ယင်းမှာ ရှိယာအစ္စလမ်တို့၏ တစ်ခုသော ယုံကြည်ရာ အလီအာရီဒါ Alial-Rida ပြီးနောက် ထွက်ပေါ်လာသော အမည်ဖြစ်သည်။

အမာဒီနီဂျက်အစိုးရသည် အဆိုပါ ရန်ပုံငွေများအား၊ ဤသို့ကိုင်အမာ ပြောဆိုခဲ့သည်။ "ထိုငွေများသည် လူငယ်များ အလုပ်အကိုင် ရရှိရန် ကူညီပေးရေးနှင့် မင်္ဂလာဆောင်ကိစ္စများအတွက် စိုက်ထုတ်ပေးရေးတို့အပြင် ၎င်းတို့အတွက် ကိုယ်ပိုင်အိမ်ရာများ ပိုင်ဆိုင်ခွင့်ရရှိရေးတို့တွင် အထောက်အကူ ပြု သုံးစွဲသွားမည့် ရန်ပုံငွေများဖြစ်ကြောင်း" တည်း။

ထိုရန်ပုံငွေများကို လှူဒါန်းသူများအား ဖိတ်ခေါ်ရှာဖွေခဲ့ပြီး ထိုအထဲတွင် အီရန်နိုင်ငံရှိ ပြည်နယ်(၃၀)အသီးသီးမှ ဂေါပကလူကြီး (ယုံကြည်စွာ အပ်နှင်းခံရသူများ) များ၏ ဘုတ်အဖွဲ့တို့ ပါဝင်သည်။

ထိုစီမံကိန်းအသစ်ကို ပါလီမန်မှ အမတ်များက သဘောတူအတည်ပြုထားသော်လည်း အတိုက်အခံများကမူ မနှစ်သက်ကြပေ။ မာဂျလစ်သည် စီးပွားရေးပြဿနာများကို ဖြေရှင်းရန်အတွက်သာ စိတ်အားထက်သန်မှု ပြုခဲ့သည်။

ထိုပြဋ္ဌာန်းချက်သည် မြို့ပြအိမ်ရာတည်ဆောက်ရေးအတွက် ကုန်ကျမှုများဖြစ်စေပြီး ယင်းမှာ အမျိုးသား (အသက် ၂၈နှစ်)နှင့် အမျိုးသမီး (အသက် ၂၅နှစ်) ပျမ်းမျှရှိသောလူငယ်များအား အိမ်ထောင်ပြုရန် တွန်းပို့ခဲ့သည်။

၂၀၀၆ ခုနှစ် အီရန်ပါလီမန်သည် ထိုရန်ပုံငွေကို ပယ်ချခဲ့သည်။ မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ သမ္မတ အမာဒီနီဂျက်ကမူ သူ၏ တောင်းဆိုချက်ကို ဇွတ်ပင် အကောင်အထည်ဖော်ရန် ချပြခဲ့ပြီး အမိန့်ပေးခြင်းဖြင့် သူ့အကြံအစည်များကို စီမံခန့်ခွဲမှုကောင်စီအား ဆက်လက်ဆောင်ရွက်စေသည်။

(၃) မိန်းမသားများ၏ အခွင့်အရေး

၂၀၀၆ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ ၂၄ရက်နေ့တွင် အမာဒီနီဂျက်သည် အမျိုးသမီးများကို အမျိုးသားများကစားနေသည့် အားကစားကွင်းများအတွင်း သွားရောက်ကြည့်ရှုခြင်းကို တားမြစ်သည့် ဥပဒေအား ပြောင်းပြန်လဲပစ်ခဲ့သည်။

နိုင်ငံတော်ရုပ်မြင်သံကြား ကြေညာသူမှ ကြေညာချက်ထုတ်ပြန်ရာတွင် အမာဒီနီဂျက်သည် အားကစားအဖွဲ့အစည်းများ၏ ခေါင်းဆောင်များကို အမျိုးသားအားကစားပွဲများအား အမျိုးသမီးများ အားကစားကွင်းအတွင်း ကြည့်ရှုရန် ချောမွေ့ပြေပြစ်သော အထောက်အကူနည်းလမ်းများ ပြင်ဆင်ကြရန် အမိန့်ထုတ်ခဲ့သည်ဟုဆိုသည်။

အမာဒီနီဂျက်က မိန်းမများနှင့် မိသားစုများ အားကစားကွင်းအတွင်း ပြည်တွင်းနှင့်ပြည်ပ အရေးကြီးသော အားကစားပွဲများ ကျင်းပနေစဉ် ကြည့်ရှုရန် အကောင်းဆုံးထိုင်ခုံနေရာများ သက်မှတ်ပေးရမည်ဟုဆိုသည်။

စောစောပိုင်းနှစ်ရက်က သမ္မတသည် အားကစားကွင်းအတွင်း မျက်နှာပုံးစွပ်မပါဘဲ အမျိုးသမီးများရှိနေခြင်းကို အပြစ်ပေးခဲ့မှုအား ကန့်ကွက်ခဲ့သည်။

သူ၏ သတ်မှတ်ပေးမှုကို အချို့သော ထောက်ခံသူများက စိတ်ဆိုးကြည်သည်။ သူ၏ ပြောကြားချက်အပြီး မကြာခင်မှာပင် ဘာသာရေးခေါင်းဆောင်

များဖြစ်သော -

Ayatollah Mesbah Yazdi အယာတိုလာမာဘက်ရာဒေ

Grand Ayatollah Nouri

Grand Ayatollah Naser Makaren Shirari

Grand Ayatollah Safi Golpaygani

Grand Ayatollah Fazel Lankarani နှင့်

Ayatollah Mirza Javad Tabrizi တို့က သူ၏ ဆုံးဖြတ်ချက်ကို

ဆန့်ကျင်ကန့်ကွက်ကြောင်း ကြေညာခဲ့ကြသည်။

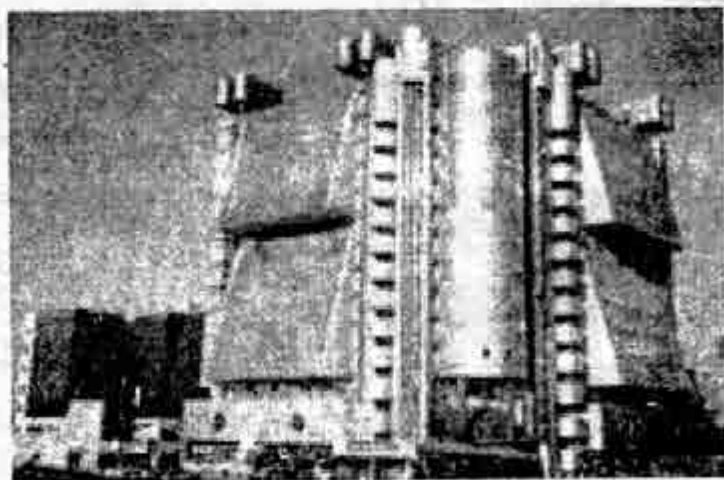
Qom ဘာသာရေးမြို့တော်တွင် သမ္မတ၏စာအား များစွာသော ဘာသာရေးဂိုဏ်းခေါင်းဆောင်များက ဆန့်ကျင်ခဲ့ကြပြန်သည်။

ရှိအိုက်သတင်း အေဂျင်စီသည် အမာဒီနီဂျက်၏ အကြံပေးအရာရှိ တစ်ဦး၏ စကားကို ကိုးကား၍ မိန်းမများအား ကစားကွင်းအတွင်းရှိ မူကိစ္စနှင့် ပတ်သက်သော သမ္မတ၏ အမိန့်စာသည် အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု၏ အကြံ အစည်တစ်ခုဖြစ်သော အစွလမ်မစ်အုပ်ချုပ်မှုနည်းစနစ်ကို တိုက်ခိုက်ရန်ဟူသည့် နိုင်ငံရေးအတိုင်းအတာတစ်ခုအား အားပေးရာရောက်ကြောင်း ဝေဖန်ခဲ့သည်။

ထို့ကြောင့်လည်း အီရန်အစိုးရအဖွဲ့သည် မိန်းမများ အားကစားကွင်း၌ ရှိနေခြင်းမှာ Sharia ကို ဆန့်ကျင်မှုဖြစ်သည်ဟု ယုံကြည်ခဲ့ကြပြီး ထိုကိစ္စ အတွက် သူတို့သည် သမ္မတ၏ အမိန့်စာကို ဆန့်ကျင်ကန့်ကွက်ရန် ဖြစ်လာကြ လေသည်။

(၄) သိပ္ပံပညာ

၂၀၀၆ ခုနှစ်တွင် အမာဒီနီဂျက်အစိုးရသည် များပြားစွာသော အီရန် အမျိုးသား သိပ္ပံပညာရှင်များနှင့် တက္ကသိုလ်ပါမောက္ခများကို အလုပ်မှ အငြိမ်းစား ပေးလိုက်သည်။ ဤသို့ပြုလုပ်ခြင်းမှာ ဒုတိယယဉ်ကျေးမှု တော်လှန်ရေး ဖြစ်သည်ဟုဆိုသည်။ မူဝါဒအရ ငယ်ရွယ်သော ပါမောက္ခများကို ယနေ့နေရာ ပေးရန်ဖြစ်သည်။ တက္ကသိုလ်ပါမောက္ခများစွာတို့သည် သက်တမ်းမပြည့်မီ သူ တို့၏ အငြိမ်းစားပေးသော ညွှန်ကြားစာများကို လက်ခံရရှိခဲ့ကြသည်။

လူမျိုးတုံးသတ်ဖြတ်မှုကြီးကို ငြင်းဆန်သူ ဂျူးဆန့်ကျင်ရေးဝါဒီ

အမာဒီနိုဂျက်ဟု ဣပစ္စဲချက်များ

အမာဒီနိုဂျက်သည် တစ်ချိန်က ဂျူးလူမျိုးများအား အစုလိုက် အပြုံလိုက် မီးလောင်တိုက်သွင်းခဲ့သော ရက်စက်မှုကြီးနှင့် ပတ်သက်၍ အငြင်းပွားဖွယ်ရာ စကားများကို ထပ်တလဲလဲပြောဆိုခဲ့သူဖြစ်သည်။ သူ့စကားအား ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့ကြီးနှင့် အတွင်းရေးမှူးချုပ် ကိုဖီအာနန်အပါအဝင် ကမ္ဘာနိုင်ငံ အစိုးရများစွာက ကန့်ကွက်ရှုတ်ချခဲ့ကြသည်။ သူက မီဒီယာများကို ပြောကြားရာတွင် "ဂျူးတွေအစုလိုက်အပြုံလိုက် အသတ်ခံရတယ်ဆိုတာ လုပ်ကြံပြောတဲ့ ဒဏ္ဍာရီပါ"ဟု ဆိုသည်။

Der Spiegel နှင့် အင်တာဗျူးတွင် သူက "ကျုပ်က တကယ်နားလည်တဲ့ကိစ္စကိုမှ အမှန်လို့လက်ခံတဲ့ကောင်ဗျ" ဟု ပြောခဲ့သည်။ သူက ဆက်၍ "ကျုပ်တို့ဟာ လူတစ်ယောက်ကို ဘယ်လိုကြောင့်ပဲ တိုက်ခိုက်တိုက်ခိုက် အဲဒီကိစ္စအပေါ် ကန့်ကွက်တယ်။ အဲ . . ဒါပေမယ့် ဒီလုပ်ရပ်ဟာ တကယ်ဖြစ်ခဲ့သလား၊ မဖြစ်ခဲ့ဘူးလားဆိုတာကိုတော့ သိချင်တယ်။ ဒီကိစ္စ မဖြစ်ခဲ့ဘူးဆိုရင် ဂျူးတွေအနေနဲ့ ဘယ်နေရာကို ပြန်သွားမယ်လို့ ပြောကြမလဲ"ဟု ဆိုသည်။

သူ၏စကားကို အမေရိကန် ဆီးနိတ်လွှတ်တော်က "အန္တရာယ်ကြီးတဲ့ အဖျက်အမှောင် ဂျူးဆန့်ကျင်ရေးဝါဒ"ဟု ဝေဖန်ခဲ့ပြီး ကမ္ဘာပေါ်ရှိ ဂျူးများဆီသို့ အမှန်းတရားများနှင့် သွေးခွဲမှုများပို့လွှတ်သူဟု တစ်ညီတစ်ညွတ်တည်း သတ်မှတ်ပြောဆိုခဲ့ကြသည်။

ကုလသမဂ္ဂလုံခြုံရေးကောင်စီသည် ၂၀၀၅ ဒီဇင်ဘာ (၉)ရက်တွင် အမာဒီနိုဂျက်၏ အစွဲရေးနိုင်ငံနှင့်ပတ်သက်သော ပြောဆိုချက်၊ လူမျိုးတုံး သတ်

ဖြတ်မှုအပေါ် ငြင်းဆန်သောပြောဆိုချက်များအား ရွတ်ချကြောင်း ထုတ်ပြန်ကြေညာခဲ့သည်။ ကုလသမဂ္ဂပြောရေးဆိုခွင့် ရှိသူတစ်ဦးက ၂၀၀၆ ဩဂုတ်လတွင် အင်တာဗျူးတစ်ခု၌ “တွေးခေါ်ဆင်ခြင်တတ်သူတစ်ယောက်ဟာ ဒီဖြစ်စဉ်ကြီးကို ငြင်းဆန်ဖို့ မကြိုးစားပါဘူး။ သူဟာ မှားယွင်းတဲ့ အစွန်းရောက်သမားပါ” ဟု ဆိုသည်။

အမာဒီနီဂျက် မတိုင်မီက သမ္မတဖြစ်သူ မိုဟာမက်ခါတာမိကမူ ယင်းဖြစ်ရပ်ကြီးအား “သမိုင်းဝင်ဖြစ်ရပ်” ဟု ဆိုခဲ့သည်။

သူသည် ပါလက်စတိုင်းများအား မိန့်ပ်ခြင်းနှင့် ဂျူးတို့အစုလိုက် အပြုံလိုက် အသတ်ခံရခြင်းဖြစ်ရပ်နှစ် မျိုး၏အကြားတွင် အဆက်အသွယ်ပြုလုပ်ရန် တောင်းဆိုခြင်းအပေါ် သူ့အား ဝိုင်းဝန်းဝေဖန်ခံခဲ့ရသူဖြစ်သည်။

အမာဒီနီဂျက်၏ စကားအား ဘာသာပြန်ဆိုချက်အပေါ် အီရန်အစိုးရက ကန့်ကွက်ခဲ့သည်။ အစိုးရအသိအမှတ်ပြု IRNA သတင်း အေဂျင်စီက အမာဒီနီဂျက်ပြောခဲ့သည်မှာ ဤသို့ဖြစ်သည်ဟု ဆိုသည်။ “တချို့လူတွေဟာ လူသတ်မှုကြီးကို ဒဏ္ဍာရီအဖြစ် ဖန်တီးနေကြတယ်။ ဘာသာရေးနဲ့ တမန်တော်တွေကို အလွန်ယုံကြည်ကိုးစားကြတဲ့ ပြည်သူတွေထက် ဒီကိစ္စအပေါ် ပိုပြီးအလေးအနက်ထားလာအောင် တမင်ဖန်တီးနေကြတယ်” ဟု ဆိုခြင်းဖြစ်သည်ဟု ဆိုလေသည်။ အီရန်အစိုးရသည် “အနောက်တိုင်းမီဒီယာတွေဟာ အီရန်နိုင်ငံကို ဂျူးဆန့်ကျင်ရေးနိုင်ငံဖြစ်အောင် သရုပ်ဖော်နေကြတယ်” ဟုဆိုသည်။

အပိုင်း (၃)

အိရန်နိုင်ငံ

Islamic Republic of Iran

Flag

Emblem

Motto: Persian:(English: "Independence, freedom, (the) Islamic Republic")Anthem(s): *Sorkd-e Mell+-e *rn*Capital Tehran35°40'2 N 44°26'2 ELargest city TehranOfficial language(s) PersianGovernment Islamic Republic -Supreme Leader Ali Khamenei -President Mahmoud AhmadinejadRevolution Overthrew Monarchy -Declared February 11, 1979Area -Total 1,648,195 km² (18th)636,372 sq mi -Water (%) 0.7%Population - 2005 est. 68,467,413 [1] (18th) -1996 census 60,055,488 [2] -Density 42/km² (158th)109/sq miGDP (PPP) 2005 estimate -Total \$561.6 billion (20th) -

Per capita \$8,300 (71th)

HDI (2006) 0.736 (99th) -

Currency Rial (IJD) (IRR)

Time zone (UTC+3.30) -

Summer (DST) not observed (UTC+3.30)

Internet TLD .ir

Calling code +98

အီရန်နိုင်ငံသည် အနောက်အာရှတွင်တည်ရှိပြီး တစ်ချိန်က အနောက်ကမ္ဘာတွင် ပါရှားနိုင်ငံဟု ထင်ရှားခဲ့သည်။ အီရန်၏ နယ်နိမိတ်သည် မြောက်ဘက်တွင် အာမေးနီးယား၊ အစာဘိုင်ဂျန်နှင့် တာ့စ်ပီနစ်စတန်၊ အရှေ့ဘက်တွင် ပါကစ္စတန်နှင့် အာဖဂန်နစ္စတန်၊ အနောက်ဘက်တွင် အီရတ်နိုင်ငံနှင့် တူရကီနိုင်ငံတို့ဖြစ်သည်။ ထိုမှဆက်၍ ပါရှန်းပင်လယ်ကွေ့၏ အနားသတ်၊ ယင်းမှ ကူပိတ်နိုင်ငံကိုဖြတ်လျက်၊ ဆော်ဒီအာရေးဗီးယား၊ ဘာရိတ်၊ အိုမန်၊ ကွာတာနှင့် အာရပ်စော်ဘွားနိုင်ငံတို့ရှိသည်။ ရှိယာအစ္စလာမ်သည် အစိုးရ၏ တရားဝင်ဘာသာဖြစ်ပြီး ပါရှန်းသည် နိုင်ငံသုံးဘာသာစကားဖြစ်သည်။

သမိုင်းကြောင်းကို ကြည့်မည်ဆိုလျှင် ပထဝီအနေအထားအရ အချက်အမြောက်သောနေရာတွင်ရှိသည်။ အီရန်သည် ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂ၊ Nam, OIC

နှင့် OPEC အဖွဲ့အစည်းများတွင် အဖွဲ့ဝင်နှင့် ပူးတွဲအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံဖြစ်သည်။ အီရန်သည် ရေနံထွက်ရှိပြီး အကြီးအကျယ်ဖြန့်ဖြူးသောနိုင်ငံတစ်ခုအဖြစ် နိုင်ငံတကာတွင် ထင်ရှားသည်။ အီရန်နိုင်ငံ၏ အမည်သည် အာရီယာန်ကို အမှတ်အသားပြု၍ "Land of the Aryans" အာရီယာန်တို့၏ နယ်မြေအဖြစ် အဓိပ္ပာယ်သက်ရောက်စေခဲ့သည်။

အမည်

လွန်ခဲ့သော နှစ်ပေါင်းများစွာက အာရီယာနာ Aryana နှင့် ပါစီ Persie အမည်များသည် ယနေ့အီရန်ကုန်းပြင်မြင့်အဖြစ် အသိအမှတ်ပြုထားသည့် ဒေသကို သုံးနှုန်းမှည့်ခေါ်ခဲ့သော အမည်များဖြစ်သည်။

အစောဆုံး အီရန်လူမျိုးများကို Ariya အေရီယာ၊ ထိုမှ အာရီယာ Arya ၊ ထိုမှ Aryana အာရီယာနာအဖြစ် ပြောင်းလဲခေါ်ဝေါ်ခဲ့ကြသည်။

အာခိမီနိုမင်းဆက်အတွင်း (Achaemenid Dynasty) BCE 550 မှ 330 တွင် ပါရှမ်းလူမျိုးများသည် သူတို့၏ နေပြည်တော်ကို ပါရှား Parsa ဟု ခေါ်ခဲ့ကြသည်။ ရှေးကျသော ပါရှန်းအမည် ဆီးရီးယပ်စ် ဘုရင်ကြီးသည် အင်ဒို-အီရန်နီးယမ်း၏ အီရန်နီးယမ်းမှ ပါရှန်းမျိုးစုတွင် ပါဝင်သည်။ ယင်းကို အီရန်နိုင်ငံ၏ အလယ်ခေါင်အချက်အချာအပိုင်းတွင် Pars နှင့် Fars ဟူသော အသုံးအနှုန်းဖြင့် တွေ့ရှိနေနိုင်သည်။ ဥပမာ အီရာတိုစ်စီနီးစ် Eratoshenes မြေပုံတွင်လည်းကောင်း၊ အခြားသမိုင်းနှင့် ခေတ်သစ်မြေပုံများတွင်လည်းကောင်း တွေ့နိုင်သည်။

မည်သို့ဖြစ်စေ နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံလုံးကို Aryanam အာရီယာနမ်ဟု ခေါ်ကြသည်။

Ariya ၏ အဓိပ္ပါယ်မှာ "မြင့်မြတ်သော၊ စိတ်စွမ်းအင်မြင့်မားသော၊ တိုးတက်စေသော" ဟူ၍ဖြစ်သည်။

ဒေးရီးယပ်ဂရိတ်သည် (549 BCE-486 BCE) က "ကျွန်ုပ်သည် ပါရှန်းဖြစ်သည်။ ပါရှန်း၏ သားဖြစ်သည်။ Aryan အာရီယန်ဖြစ်သည်။ အာရီယန်မျိုးရိုးစစ်စစ်ဖြစ်သည်" ဟု ဆိုခဲ့သည်။

ပါရှန်းခေတ် (248 BCE-224 CE) တွင် အာရီယာနမ် Aryanam သည် Aryan အာရီယန်အဖြစ်သို့ ပြောင်းလဲသွားခဲ့သည်။

Sassanid Period (224-651 CE) အစောပိုင်းတွင် တဖြည်းဖြည်း တစ်ဆင့်ဆင့်ပြောင်းလဲလာခဲ့ရာ ပါရှန်းအလယ်ပိုင်း Eran အီရန် (သို့မဟုတ်) Eran Shahr အီရန်ရှားဖြစ်လာပြီး နောက်ဆုံး ပါရှန်းပြည်သစ် Iran အီရန် (သို့မဟုတ်) Iran Shahr အီရန်ရှားဖြစ်လာခဲ့လေသည်။

အာဖိမိနီအင်ပါယာခေတ်တွင် ဂရိတို့သည် ပါစီ Persis နိုင်ငံအဖြစ် ခေါ်တွင်ခဲ့ကြသည်။ ဂရိအမည် Pars (Fars) ကို နိုင်ငံ၏ အလယ်ပိုင်းတွင် တွေ့နိုင်သည်။ ထိုမှ လက်တင်ဘာသာစကားဖြင့် Persia ပါရှားဖြစ်လာခြင်း ဖြစ်သည်။ ထိုနာမည်ကို အနောက်တိုင်းနိုင်ငံများက တွင်ကျယ်စွာ အသုံးပြုခဲ့ကြသည်။ ထိုပါရှားဒေသသည် Pars (Fars) ပြည်နယ် ဖြစ်လာခဲ့သည်။

၂၀ ရာစုတွင် နိုင်ငံမှာ အီရန်လား၊ ပါရှားလားဟူ၍ အငြင်းအခန်ဖြစ်ခဲ့ကြသည်။ ၁၉၃၅ ခုနှစ်၊ မတ်လ (၂၁)ရက်တွင် ရှီဇာရှာပါလီဗီ (နိုင်ငံအုပ်ချုပ်သူ) က နိုင်ငံခြားကိုယ်စားလှယ်များကို မေးမြန်းအကြံတောင်းကာ အမိန့်ထုတ်ပြန်

ရာတွင် ဤနိုင်ငံကို အီရန် Iran ဟု တရားဝင် သုံးစွဲရန် သတ်မှတ်ပြဋ္ဌာန်းခဲ့သည်။

၁၉၅၉ ခုနှစ်တွင် အချို့ပညာရှင်များက နိုင်ငံ၏ အမည်ပြောင်းလဲခြင်းကို မကျေနပ်ကြပေ။ ရီဇာရှာပါလီဇီ၏ သားဖြစ်သူ မိုဟာမက်ရီဇာပါလီဇီက ပါရှားနှင့် အီရန်နှစ်ခုစလုံးကို လက်ခံသဘောတူပြီး သူ့နေရာနှင့်သူ ဇလွယ်အသုံးပြုရန် ကြေညာခဲ့သည်။

၁၉၇၉ ခု တော်လှန်ရေးကြီးမှ ယနေ့ဘာသာရေးကို ဦးစားပေးသော နိုင်ငံအဖြစ်ထူထောင်ခဲ့ချိန်တွင် အီရန်အစ္စလာမ်မစ် သမ္မတနိုင်ငံ The Islamic Republic of Iran ဟု ခေါ်တွင်စေသည်။ သို့သော် ပါရှားနှင့် ပါရှန်းလူမျိုးတို့ကား ဆက်လက်အသုံးပြုနေကြဆဲပင်ဖြစ်သည်။

နိုင်ငံ၏ သမိုင်းကြောင်း

ပထမအစောပိုင်းသမိုင်း၊ မီဒီယမ်နှင့် အာခီမီနီအင်ပါယာများ

Early History, Median and Achaemenid Empires

Cyrus the Great was the founder of the Persian Empire and the first Shah of Iran

အီရန်နိုင်ငံရှိပြည်သူများ၏ အလေ့အထများကို လေ့လာကြည့်ရာတွင် မက်ဆိုပိုတေးမီးယားနှင့် နီးစပ်သော ယဉ်ကျေးမှုကို တွေ့ရှိရသည်ဟု ဆိုသည်။

ပါရှား(အီရန်)၏ သမိုင်းအစကို ရေးသားရာတွင် Proto-Elamite ယဉ်ကျေးမှုများရှိခဲ့ပြီး အာရီယန် (အင်ဒို-အာရီနီယမ်း)တို့ ရောက်ရှိလာပြီးနောက် မီဒီယမ် Median မင်းဆက်များထူထောင်ကာ ပထမပါရှန်းအင်ပါယာကို တည်ထောင်ခဲ့ကြသည်။ ယင်းမှာ အာစီမီနီအင်ပါယာ (648-330 BCE) ဖြစ်ပြီး ဆိုင်းရပ်စ်ဘုရင် Cyrus the Great မှ စတင် တည်ထောင်ခဲ့သည်။

ဆိုင်းရပ်စ်ဘုရင်သည် ဆိုင်းရပ်စ် ဆလင်ဒါကို တီထွင်ခဲ့သူဖြစ်သည်။ ယင်းသည် ပထမဦးဆုံးသော လူ့အခွင့်အရေးဆိုင်ရာ အမိန့်ပြန်အမ်းဖြစ်သည်။ သူသည် ပထမဆုံး လူ့အခွင့်အရေးကို ကြေညာခဲ့သူဖြစ်သည်။ သူ့ကို နောင်တွင် အီရန်နိုင်ငံ၏ ပထမဦးဆုံးမင်းဆက် ရှားဘုရင်မင်းမြတ်အဖြစ် သိထားကြသည်။ ၎င်း၏ ဂုဏ်သရေကို အထူးပြုသည့်အနေဖြင့် မဟာကြီးမြတ်သော The Great နှင့်တွဲ၍ သူ့အမည်ကို အီရန်သမိုင်းတစ်လျှောက် ခေါ်တွင်လာခဲ့ကြသည်။

နောင်အချိန်တွင် ကမ္ဘာလူသားများ၏ ယဉ်ကျေးမှုနယ်ပယ် အသီးသီး ကို ဖြစ်ပေါ်စေခဲ့သော အကြောင်းခြင်းရာ အတော်များများတွင် ဤဘုရင်မင်း မြတ်ကြီး၏ အတွေးအခေါ် လွှမ်းမိုးမှုများ သက်ရောက်နေကြောင်း တွေ့ရှိရပေသည်။

သူသည် Fear ကြောက်ရွံ့ရှိသေခြင်းအစား Love ချစ်ခင်လေးစားခြင်း ကို ပို၍ နှစ်သက်သူဖြစ်သည်။

ဆိုင်းရပ်စ်ဘုရင် ကံတော်ကုန်ပြီးနောက် သူ၏သားတော် ကင်ဘီးစ် Cambyses သည် (530-522 BC) ရှစ်နှစ်တာကာလအတွင်း ဓမ္မည်းတော်၏ လုပ်ငန်းလက်ငုတ်များကို ဆက်လက်ဖော်ဆောင်ပြီး ယနေ့အီဂျစ်နိုင်ငံအထိ ကျယ်ပြန့်သော အင်ပါယာကြီးကို တည်ထောင်ခဲ့သည်။

ဤဘုရင်သည် (၈)နှစ်သာ နန်းစံခဲ့ရပြီး ကံတော်ကုန်ခဲ့သည်။ သူ၏ တိုတောင်းလှစွာသော နန်းသက်အတွင်း သူထူထောင်ခဲ့သော နိုင်ငံတော်ကြီးအား သူ၏သားဖြစ်သူ Darius ဒေးရီးယပ်စ် (522-486 BC) က ဆက်လက်စိုးစံခဲ့သည်။

Darius I the Great of Persia
512-486 BC

Xerxes I, the son of Darius I, contained the expansion of The Persian Empire

သူသည် ပါရှားနိုင်ငံတော်ကို အုပ်ချုပ်ခဲ့သော ဘုရင်များအနက် တစ်ဦးတို့ ထိုးလုပ်တတ်သော ဘုရင်အဖြစ် လူသိများလေသည်။ ဒေးရီးယပ်စ်ဘုရင်၏ ပထမဆုံးနန်းစိုက်ရာမြို့မှာ ဆူဆာ Susa ဖြစ်သည်။ သူသည် Persepolis ပါစီပိုလစ်ကို တည်ဆောက်ရန် စတင်စီမံကိန်းချခဲ့သူဖြစ်သည်။ သူသည် ပင်လယ်နီနှင့် နိုင်းမြစ်အား တူးမြောင်းဖြင့် ဆက်သွယ်ရန် တည်ဆောက်ခဲ့သည်။ ယနေ့သောအခါ စူးအက်တူးမြောင်းကြီးအဖြစ် ကမ္ဘာတွင် ထင်ရှားစွာရှိသည်။

သူသည် ခေတ်မီသော ကုန်းလမ်းဆက်သွယ်ရေးများကို စတင်ပြုလုပ် ခဲ့သူဖြစ်သည်။ သူအုပ်ချုပ်သော (၃၂)နှစ်အတွင်း အလွန်ထင်ပေါ်ကျော်ကြားလှ သော တော်ဝင်ကုန်းလမ်းဆက်သွယ်ရေးလမ်းမကြီးကို ဖောက်လုပ်ခဲ့သူဖြစ်သည်။ ဤလမ်းမကြီးသည် မြို့တော် ဆူဆာမှ ဆာဒမ်မြို့သို့ ဆက်သွယ်ထားပေးပြီး ဤလမ်းမကြီး၏ သင့်လျော်သော နေရာတိုင်းတွင် ခရီးသည်များ နားနေရန် အတွက် စခန်းထောက် အသီးသီးကို လွန်စွာစနစ်ကျစွာဖြင့် တည်ဆောက်ခဲ့ သည်။

ဒေးရီးယပ်စ်၏ လက်ထက်တွင် ကြီးကျယ်သော ပြောင်းလဲမှုကိစ္စကြီး အရပ်ရပ်ကို ပြုလုပ်ခဲ့ကြသည်။ ဥပမာဆိုရသော် သူသည် ဤယဉ်ကျေးသော ကမ္ဘာကြီးတွင် ပထမဦးစွာ ဒဂါးများကို သွန်းလုပ်ပြီး အသုံးချခဲ့သူဖြစ်သည်။ ရွှေဒဂါး၊ ငွေဒဂါးများကို သူသွန်းလုပ်ခဲ့ပြီး ငွေကြေးစနစ်ကို တည်ထွင်ခဲ့သည်။ ၎င်းပြင် သူသည် နိုင်ငံ၏ အုပ်ချုပ်မှုအဆင့်ဆင့်ကို ပို၍တိကျသေချာသပ်ယက် ခိုင်မြဲမှု အစရှိသည့် ဂုဏ်ပုဒ်များဖြင့် ပြီးပြည့်စုံစေခဲ့လေသည်။

ကမ္ဘာဦးအစတွင် ပေါ်ပေါက်ခဲ့သမျှသော မှတ်တမ်းမှတ်ရာ ပစ္စည်းများ အနက် Cuneiform ဟုခေါ်သော ရွှံ့ပြား (သို့) ပုဂ္ဂိုက်တစ်မျိုးမျိုးအပေါ်တွင်

ရေးသားထားခြင်းကို ပထမဦးစွာ ပါရှန်းဘာသာစကားဖြင့် နန်းတွင်းရေးရာများကို မှတ်တမ်းတင်ခဲ့သူဖြစ်သည်။

ဆီးရပ်စ်သည် ဂရိတ်နှင့် ဒေးရီးယပ်စ်သည်ဂရိတ်တို့သည် ယနေ့ထိ တိုင်အောင် လူသိများထင်ပေါ်ကျော်ကြားခဲ့သော ပါရှားအင်ပါယာကြီးကို စနစ်တကျ တုထောင်အုပ်ချုပ် အမွေအနှစ်ကောင်းများ ပေးခဲ့ကြသည့် ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးများ ဖြစ်သည်။

BCE 333 တွင် ရောမစစ်သူကြီး အလက်ဇန္ဒားသည်ဂရိတ်သည် ပါရှားအင်ပါယာကြီးတစ်ခုလုံးကို အပြီးအပိုင် အောင်နိုင်ခဲ့သည်။ ၎င်းသည် မြို့တော်များ၊ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးများနှင့် အခြားကောင်းမွန်သော လုပ်ငန်းအခြင်းအရာအားလုံးကို လုံးဝပျက်ပြုန်းအောင် ရှေ့မှန်းခဲ့သူဖြစ်ရာ သူ့အား "the accursed Alexander" မုန်းတီးစရာသတ္တဝါကြီးဟူ၍ နာမည်ပျက်နှင့် ကမ္ဘာသမိုင်းက ဘွဲ့ပေးခဲ့သည်။

သူ့ကြောင့် ဤနိုင်ငံတော်ကြီးမှာ ပါသီယမ်နိုင်ငံ (BCE 250-CE 226) နှင့် ဆာဆေးနီယမ်နိုင်ငံ (CE 226-660) ဟူသည့် နိုင်ငံနှစ်ခု ကွဲပြားသွားခဲ့ရသည်။ ရောမအင်ပါယာကြီး အာဏာအရှိန်အဝါအမြင့်မားဆုံးအချိန်တွင် နောက်ပိုင်းမင်းဆက်များက တိုက်ခိုက်ခဲ့ကြသည်။

ပိုးလမ်းမကြီး Silk Road ဟု ကမ္ဘာတွင်သော ဥရောပအာရှ ခြေလျင်ကုန်းလမ်းမကြီးသည် ပါရှန်းပင်လယ်ကွေ့မှ တရုတ်ပြည်ကြီးတိုင်အောင် ရှည်လျားစွာ ဆက်သွယ်လျက်ရှိသည်။ ဤလမ်းမကြီး၏ အကျိုးကြောင့် တရုတ်နိုင်ငံ၊ ရှေးအီဂျစ်နိုင်ငံ၊ မက်ဆိုပိုတေးမီးယား၊ ပါရှား၊ အိန္ဒိယနှင့် ရောမတို့ ယနေ့မျက်မှောက်ခေတ်သို့တိုင် ယဉ်ကျေးမှုများ တိုးတက်လာခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

အီရန်နီယမ်: အင်ပါယာ၊ ပါသီယမ် အင်ပါယာ

A new Iranian Empire: Parthian Empire

ဤပါသီယမ်အင်ပါယာကြီးကို Arsacid အာဆာစစ်မင်းဆက်မှ ခေါင်းဆောင်ခဲ့ကြပြီး အီရန်ကုန်းပြင်မြင့်ကြီးတစ်ခုလုံးကို စုစည်းကာ စိုးမိုး အုပ်ချုပ်ခဲ့ကြသည်။ BC-3 ရာစုတွင် ဂရိအင်ပါယာဖြစ်သော Seleucid ဆဲလျူစစ်အင်ပါယာ၏ အရှေ့ပိုင်းဒေသမှ အစပြုခဲ့ကြပြီး၊ BCE 150 နှင့် CE 224 အကြားတွင် မက်ဆိုပိုတေးမီးယားနယ်မြေတစ်ခုလုံးကို သိမ်းပိုက်အုပ် ချုပ်ခဲ့ကြသည်။ ဤကာလကို ရှေးအီရန် (ပါရှား)နိုင်ငံတော်၏ ဒုတိယပိုင်းကာလ ဟူ၍ ပြောရမည်ဖြစ်သည်။

ပါသီယမ်နိုင်ငံတော်ကြီးမှ ပါသီယာများသည် ရောမယဉ်ကျေးမှုကြီးကို ဖျက်ဆီးသူများဟု နာမည်တွင်ခဲ့သည်။ သူတို့သည် ကမ္ဘာပေါ်တွင် ပထမဦးစွာ မြင်းဆွဲသော အမြောက်တပ်ကို တည်ထောင်ခဲ့သူများဖြစ်သည်။

ရောမနိုင်ငံတော်ကြီးတည်ထောင်မှုအတွက် နယ်ချဲ့လာခဲ့ကြရာတွင် အရှေ့စွန်းဖြစ်သော Cappadocia (Central Anatolia) နယ်အထိသာ ချဲ့ထွင် ခွင့်ကို ဤပါသီယာများက ကန့်သတ်ပစ်ခဲ့ကြသည်။

ပါသီယာများ၏ ကျော်ကြားလှသော အမြောက်တပ်ကြီးနှစ်မျိုးနှစ်စား ရှိသည်။ အကြီးစားနှင့် အပေါ့စားဖြစ်သည်။ အကြီးစားပေါ်တွင် အမြောက်ကြီး များကို တင်ထားကြပြီး အပေါ့စားဟုခေါ်သော အလွယ်တကူ ရွှေ့ပြောင်းနိုင် သည့် အမြောက်တပ်တွင် လေးသည်တော်များကို လှည်းများပေါ်တွင် တင်ထား ခဲ့ကြသည်။

ရောမလူမျိုးများအတွက်ကား သူတို့၏ ခြေလျင်တပ်သားများဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားသော ရောမတပ်တော်စုသည် နာမည်ကြီးလှ၏။ သို့သော် ဤပါသီယာများ၏ တွန်းလှန်တိုက်ခိုက်မှုကိုမူ မယှဉ်နိုင်ခဲ့ပေ။

ပါသီယာများဘက်မှလည်း ပါသီယာများ၏ အမြောက်တပ်(၂)မျိုးသည် ခြေထောက်သက်သက်ကိုသာ အားကိုးရသော ရောမစစ်သည်တော်များအား စစ်မြေပြင်တွင် ယှဉ်ပြိုင်တိုက်ခိုက်ရန် မစွမ်းသာနိုင်ပြန်ပေ။

ထို့ကြောင့် ရောမအင်ပါယာထူထောင်သူများရော၊ ပါသီယမ်နိုင်ငံထူထောင်သူများပါ ၎င်းတို့သိမ်းပိုက်ရရှိထားသော နယ်မြေများကို ကြာရှည်လေးမြင့်စွာ မိမိတို့လက်အောက်တွင် သိမ်းပိုက်အုပ်ချုပ်နိုင်စွမ်းမရှိကြပေ။

ထို့ကြောင့် သူတို့နှစ်ဦးသည် တစ်ဦးကိုတစ်ဦး အမြစ်ပြုတ်ရန် မတတ်နိုင်ခဲ့ကြပေ။

ပါသီယမ်တို့၏ လက်နက်နိုင်ငံတော်ကြီးသည် ငါးရာစုနှစ်တွင် ချုပ်ငြိမ်းသွားခဲ့သည်။ သို့သော် အခြားသော ဤဒေသ၌ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့သည့် လက်နက်နိုင်ငံများထက်မူ ပိုမိုသက်တမ်းရှည်ခဲ့သည်။ ဤသက်တမ်းရှည်လျားလှသော နိုင်ငံတော်ကြီးသည် 224 CE တွင် အဆုံးသတ်သွားခဲ့ရသည်။ ထိုအချိန်တွင် အုပ်ချုပ်သော ဘုရင်များ၏ အရည်အချင်းညံ့ဖျင်းမှုကြောင့်ဖြစ်သည်။ နောက်ဆုံးအုပ်ချုပ်သော မင်းဆက်မှာ Sassanian ဆာဆေးနီးယမ်းမင်းဆက်ဖြစ်သည်။

ဇိုရိုအက်စ်ထရီးယားဝါဒနှင့် ဒုတိယပါရှန်းအင်ပါယာ၊ ဆာဆာနစ်
အင်ပါယာ

Zoroastrianism and Second Persian Empire: Sassanid
Empire

အစ္စလာမ်သာသနာကြီး ပါရှားတွင် မပျံ့ပွားမီက ဤပါရှားဒေသတွင် ဆာဆေးနီးယမ်းအင်ပါယာရှိခဲ့ပြီး ဇိုရိုအက်စ်ထရီးယားဝါဒသည် အမျိုးသား တာသားကြီးတစ်ခုအဖြစ် ရှိခဲ့သည်။ ယခင်ရှိနှင့်ပြီးဖြစ်သော အာခိမိနီနှင့် ပါသီယမ်းမင်းဆက်တို့မှာ ဤဝါဒကို သက်ဝင်ယုံကြည်ခဲ့ကြသည်။ ဤဒေသ တွင် အီရန်ပရောဖက် ဇိုရိုအက်စ်တာ Zoroaster သည် ၎င်း၏ တပည့်သာဝက တို့နှင့် သူ၏ Zoroasterianism ဝါဒကို တည်ထောင်ခဲ့သူဖြစ်သည်။

ယနေ့ခေတ် စာပေပညာရှင်ကြီးများက ထောက်ပြကြသည်မှာ “ခရစ် ယာန် အယူဝါဒမှ အချို့သော အချက်အလက်တို့သည် ဤဇိုရိုဝါဒမှ ယူသုံးထားခြင်းဖြစ်သည်” ဟု ဆိုသည်။

အထူးသဖြင့်

- Eschatology - သေခြင်းတရား၊ ကမ္ဘာပျက်ခါနီး ဘုရားသခင် အဆုံးအဖြတ်ခံတော်မူခြင်း၊ သုခဘုံ ငရဲဘုံ စသည်တို့နှင့် စပ်လျဉ်းသော ခရစ်ယာန် တာသား၏ အဆုံးအမများ
- Angology - နတ်သား၊ နတ်သမီးကိုးကွယ်သောဝါဒ မယ် တော်မာရီကိုးကွယ်မှု
- Demonology - မကောင်းဆိုးဝါး၊ အပမို၊ ပယောဂ ယုံကြည်မှု

စသည်တို့အပြင် ၎င်းတို့၏ ခေါင်မျှပ်ကြီးဖြစ်သော Satan ဆေတန် နတ်မင်းတို့မှာ ဖိုရိုဝါဒပိုင် မူဝါဒများဖြစ်သည်။

ထာဝရဘုရားသခင် တစ်ဆူတည်းသာရှိသည်ဟူ၍ ယုံကြည်သော ဝါဒသည် ကောင်းကင်ဘုံ၊ ငရဲ၊ တရားစီရင်မည့်နေ့စသည် အယူဝါဒများနှင့် အတူ ထင်ပေါ်လာသည်။ ယင်းမှာလည်း ဖိုရိုဝါဒ၏ အသွင်သဏ္ဍာန်များပင် ဖြစ်သည်။ ဤအယူဝါဒများသည် ပါရှားနိုင်ငံတော်ကြီး ဘုန်းမီးနေလ တောက်ပ စဉ်က ပါရှားအရှေ့ပိုင်း၊ အနောက်ပိုင်းတို့တွင် လွန်စွာခေတ်စားခဲ့သည်။

ဖိုရိုဝါဒနှင့် အီရန်ဆိုင်ရာ လေ့လာသူ ပရော်ဖက်ဆာ မေရီဘျိုင်စံက ဤဝါဒသည် ကမ္ဘာပေါ်တွင် ရှေးဦးအကျဆုံး အယူဝါဒတစ်ရပ်ဖြစ်ပြီး ကမ္ဘာဦး လူသားများ၏ အပေါ်တွင်လည်း အလွန်ဩဇာသက်ရောက်ခဲ့ကြောင်း၊ သွယ်ဝိုက် သောအားဖြင့်ဖြစ်စေ၊ တိုက်ရိုက်ဖြစ်စေ၊ ဘုရားတစ်ဆူတည်းသာရှိသည်ဟူသော ယုံကြည်ချက်မှာ လူသားများ၌ အစကတည်းကပင် အမြစ်တွယ်ခဲ့ကြောင်း၊ ပြော ခဲ့သည်။ အချို့သော ဂျူးဝစ်ရ် Jeurish နှင့် ဓရစ်ယာန်ပညာရှင်များကလည်း ရှေးဂျူးဝစ်ရ်ဝါဒသည်လည်း ဤဖိုရိုဝါဒ၏ လွှမ်းမိုးမှုမှ မရှောင်လွှဲနိုင်ကြောင်း ပြောခဲ့ကြသည်။

ဆာဆေးနီးယမ်းအင်ပါယာကြီးကို ပထမဦးစွာ တည်ထောင်ခဲ့သူ ဖြစ် သည့် အာဒါရှား(၁)သည် နိုင်ငံတော်၏ စီးပွားရေးနှင့် စစ်မက်ရေးရာများကို ရှေးဦးစွာ ပြန်လည်ဖွဲ့စည်းခဲ့သူဖြစ်သည်။ ဤဆာဆေးနီးယမ်းအင်ပါယာ တစ်ခု လုံးသည် ယနေ့တွေ့နေရသော အီရန်၊ အီရတ်၊ အာမေးနီးယား၊ အာဖဂန်နစ္စတန်၊ ကော်ကေးရှား၊ အာရှတိုက်အလယ်ပိုင်းနှင့် အာရေးဗီးယားကျွန်းဆွယ်တို့ ပါဝင် ကြသည်။

BC 596-628 တွင် အုပ်ချုပ်ခဲ့သော ဘုရင် Khosrau (2) လက်ထက်တွင် အီဂျစ်၊ ဂျော်ဒန်၊ ပါလက်စတိုင်းနှင့် လက်တန်တို့သည် ဤအင်ပါယာအတွင်းသို့ သွတ်သွင်းခံခဲ့ကြရသည်။

ထို့ကြောင့် ဆာဆေးနီးယမ်းများသည် ဤမျှကျယ်ပြောလှသော သူတို့၏ အင်ပါယာနိုင်ငံတော်ကြီးကို ဖရန်ရှား Franshahr (Iranshiehr) အင်ပါယာ၊ “အာရိယန်တို့၏ လက်နက်နိုင်ငံတော်ကြီး” ဟူ၍ ခေါ်ဆိုခဲ့ကြသည်။

အထူးစိတ်ဝင်စားဖွယ်ရာကောင်းသည်မှာ အီရန်နိုင်ငံ၏ ခက်ခဲကြမ်းတမ်းစွာဖြတ်သန်းခဲ့ရသော နှစ်ပေါင်း(၆၀၀)အတွင်းတွင် သူတို့သည် ရောမအင်ပါယာကြီးနှင့် မကြာခဏအငြင်းပွားခဲ့ကြရသည်။

သမိုင်းသုတေသီများ၏ အဆိုအရ စစ်အတွက် ခြေကုန်လက်ပန်းကျနေသော ပါရှန်းများသည် CE 632 တွင် Hilla ဟိလ်လာအရပ် (ယနေ့အီရတ်နိုင်ငံ)၌ ဖြစ်ပွားခဲ့သော အယ်လ်ကွာဒီးစီးရား al-Qadisiyyab စစ်ပွဲတွင် နိဂုံးချုပ်ခဲ့ကြသည်ဟု ဆိုသည်။

ပါရှန်းတပ်မတော်ကြီး၏ ဗိုလ်ချုပ်ကြီးဖြစ်သော Rastam Farrokhzad သည် အာရပ်တို့နှင့် ၎င်းတို့၏ မြေပေါ်တွင် ဖြစ်ပွားခဲ့သော စစ်ပွဲ၌ သူ၏ ဆုံးဖြတ်ချက်အမှားများကို ဝေဖန်ခံခဲ့ရသည်။ အမှန်ဖြစ်ရမည်မှာ ပါရှန်းစစ်သည်တော်များအနေဖြင့် ယူဖရေးတီးမြစ်ကမ်းခြေတွင်သာ စစ်ရပ်နားကြပြီး အာရပ်နယ်မြေများအထိ လိုက်မတိုက်ရန်ဖြစ်သည်။

စစ်ပွဲ၏ ပထမနေ့တွင် ဆာဆေးနီးယမ်းတပ်မတော်သည် အာရပ်များနှင့် တိုက်ခိုက်ရာ၌ အင်အားများစွာဖြင့် ရင်ဆိုင်ခဲ့ကြရသည်။ ဒုတိယနေ့တွင်မူ အာရပ်တို့၏ အမြောက်တပ်များကို ဆာဆေးနီးယမ်းတို့၏ ဆင်များက ဈေးဖွန်း

နိုင်ခဲ့သည်။ တတိယနေ့တွင် အာရပ်တို့သည် ၎င်းတို့စီးနင်းသော စစ်မြင်းများ တွင် တောက်ပြောင်၍ အသံထွက်စေသော ချပ်ဝတ်တန်ဆာများ တပ်ဆင်ခြင်း အားဖြင့် ပါရှန်းတို့၏ စစ်ဆင်ကြီးများကို လန့်ဖြန့်စေခဲ့သည်။ စစ်ဦးတွင် ပါရှန်း ဆင်များ၏ တိုက်စစ်ကို အာရပ်များက တန်စေခဲ့ပြီး နောက်ပိုင်းမှ တစ်ဖန် တိုက်ဝင်၍ ပါရှန်းများကို ပန်းတိုက်ခဲ့သည်။

စစ်ပွဲ၏ စတုတ္ထနေ့တွင် အရက်ဦးစကတည်းက သံမုန်တိုင်းများ စတင်ဖြစ်ပေါ်လာပြီး ပါရှန်းများ၏ တပ်တော်စုများဘက်သို့ ပြင်းထန်စွာ တိုက် ခိုက်ခဲ့ခြင်းအားဖြင့် ပါရှန်းများကို အာရပ်များက အပြီးအပိုင် ချေမှုန်းနိုင်ခဲ့တော့ သည်။

ဤဆာဆေးနီးယမ်းအုပ်ချုပ်ရေးကာလသည် ယနေ့အီရန်နိုင်ငံတော် အထိ ဘက်ပေါင်းစုံမှ ကာလရှည်လျားစွာ လွှမ်းမိုးမှုရှိခဲ့သည်။ ဤဒေသကြီး တစ်ခုလုံးကို အစ္စလာမ်သာသနာတော်ကြီး ဖွံ့ဖြိုးလာစေရန်အတွက် ဤဆာဆေး နီးယမ်းအင်ပါယာ၏ ပါရှန်းယဉ်ကျေးမှုနှင့် ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံအဝဝသည် များစွာ အထောက်အကူဖြစ်စေပြီး အီရန်နီးယမ်းအင်ပါယာအဖြစ်သို့ ပို့ပေးခဲ့လေသည်။

ပါရှားပြည်မှ ဆာဆေးနီးယမ်းများ၏ ယဉ်ကျေးမှုတိုးတက်မှုအဝဝ သည် ရောမအင်ပါယာ၏ ယဉ်ကျေးမှုနယ်မြေအတော်များများတွင် အထူးလွှမ်း မိုးခဲ့သည်။ ယနေ့ဥရောပနှင့် အာရှတိုက်တို့တွင် တွေ့မြင်နေရသော ယဉ်ကျေးမှု လက်ရာအကြွင်းအကျန်များသည် ဤဆာဆေးနီးယမ်းများ၏ လက်ရာများပင် ဖြစ်သည်။ ထိုဆာဆေးနီးယမ်းတို့၏ လုပ်ဆောင်မှုအဝဝသည် ယနေ့အစ္စလာမ် နိုင်ငံအသီးသီးသို့တိုင်အောင် လွှမ်းမိုးမှုများရှိနေဆဲဖြစ်သည်။

ယနေ့မွတ်ဆလင်နိုင်ငံများတွင် ရှိနေသော ယဉ်ကျေးမှု ပီသကလာပညာ၊ စာပေအရေးအသားနှင့် အခြားစွမ်းဆောင်မှုများ အားလုံးလိုလိုသည် ဤအာဆေးနီးယမ်းပါရှားများ၏ လက်ရာခြေရာများပင်ဖြစ်သည်။

အစ္စလာမစ်ပါရှားနှင့်ပါရှား၏ အစ္စလာမ်ဘာသာတော်ရွှေရောင်နှစ်များ
Islamic Persia and Islamic Golden Age of Persia

ပါရှန်းကို အောင်နိုင်ပြီးနောက် အာရပ်တို့သည် နည်းလမ်းစတင် ရှာဖွေခဲ့ကြသည်။ သူတို့သည် မွတ်ဆလင် အကြွင်းအကျန်များအဖြစ် သူတို့ကိုယ်သူတို့ အစ္စလာမ်ဘာသာဝင် ပါရှန်းလူမျိုးများဟု လက်ခံခဲ့ကြသည်။

၈ ရာစုနှစ်တွင် သူတို့သည် Abbassids များကို ကူညီ၍ Umayyad မင်းဆက်ကို ဖြုတ်ချခဲ့ကြသည်။ ထိုမင်းဆက်သည် အာရပ်အရှေ့ပိုင်းအာဏာရှင်ဖြစ်ပြီး ပါရှားများနှင့် ပါရှန်းယဉ်ကျေးမှုတို့ကို အလွန်အထင်အမြင်သေးသူ ဖြစ်သည်။

Abbassids တို့လက်အောက်တွင်မူ ပါရှန်းနှင့် အခြားအာရပ်မဟုတ်သောလူမျိုးများသည် အတွေးအခေါ်၊ ယဉ်ကျေးမှုနှင့် နိုင်ငံရေးကိစ္စများတွင် ပိုမို၍ အဓိပ္ပာယ်ပြည့်ဝလာကြသည်။

ပါရှန်းတို့သည် အမ်ဘာစစ်အစိုးရအဖွဲ့အတွင်းသို့ ဝင်ရောက်ခဲ့ကြပြီး ဝန်ကြီးများဖြစ်လာကြသည်။ သူတို့သည် တာယီရစ်မင်းဆက်နှင့် ဆာမာနစ်မင်းဆက်အသစ်များကို အီရန်၏ အချို့ဒေသများတွင် ထူထောင်ခဲ့ကြပြီး အစ္စလာမ်စော်ဘွားများမှ တရားဝင်အုပ်ချုပ်ခဲ့ကြသည်။ ၎င်းမင်းဆက်အသစ်များထဲမှ ဘူဝေဟမ်မင်းဆက်သည် ဘဂ္ဂဒက်ကို အောင်နိုင်ခဲ့သူဖြစ်သည်။

၉ ရာစုနှင့် ၁၀ ရာစုအတွင်း ယဉ်ကျေးမှုတဖြည်းဖြည်း ပြောင်းလဲ တိုးတက်လာခဲ့သည်။ ဤတွင် ပါရှန်းအမျိုးသားမှတ်ပုံတင်ကို သုံးစွဲလာကြ သည်။ သိသာသော လုပ်ရပ်မှာ ပါရှန်းဘာသာစကားကို ဆက်လက်သုံးစွဲစေ ခြင်းဖြစ်သည်။

ထိုအချိန်တွင် ဥရောပ၌ အမှောင်လွှမ်းသော ကာလများဖြစ်သည်။ ပါရှန်းသိပ္ပံပညာရှင်များသည် အစွလာမ်ရွှေရောင်နှစ်များကို ဖန်တီးခဲ့ကြသည်။ ကမ္ဘာပေါ်ရှိ လူသားများ၏ နှလုံးသားနှင့် စိတ်ဝိညာဉ်တွင် အစွလာမ်ဘာသာတော် ကို ယုံကြည်လာစေပြီး ကမ္ဘာသိပ္ပံနှင့် ယဉ်ကျေးမှုနယ်ပယ်မှ အတွေးအခေါ် ပညာရှင်များ၊ သိပ္ပံပညာရှင်များ၊ ပီသုကာများ၊ သမိုင်းပညာရှင်များ ဝိုင်းဝန်း အကြံဉာဏ်ပေးခြင်းဖြင့် နည်းပညာ၊ သိပ္ပံနှင့် ဆေးပညာတို့ ဆန်းသစ် လာခဲ့သည်။

အလယ်ခေတ်နောက်ပိုင်းတွင် ဤဒေသ၌ အရေးကြီးသည့် အဖြစ်အ ပျက်များစွာ ပေါ်ပေါက်လာခဲ့သည်။ ၁၂၂၀ တွင် ပါရှန်းတို့သည် မွန်ဂိုတို့ ကျူးကျော်ဝင်ရောက်မှုကို ခံကြရသည်။ မွန်ဂိုကြီးစိုးသော ကာလအတွင်း ပါရှန်း လူဦးရေ၏ ထက်ဝက်ခန့် အသတ်ခံခဲ့ကြရသည်။ ၂၀ ရာစုမတိုင်မီအထိ မွန်ဂို တို့ကို ယှဉ်နိုင်ခြင်းမရှိတော့ဘဲ ဖြစ်ခဲ့သည်။

ဆာဖာဗစ်အင်ပါယာ၊ ရှီယာအစွလာမ်နှင့် မော်ဒန်အီရန်
Safavid Empire, Shi'a Islam and Modern Iran

၁၅၀၁ ခုနှစ် ဆာဖာဗစ်မင်းဆက်လက်ထက်တွင် ရှီယာအစွလာမ်မစ် နိုင်ငံတော်ကို ပါရှန်းတို့ ပထမဦးစွာ တည်ထောင်ခဲ့ကြသည်။ ဆာဖာဗစ်

မင်းဆက်သည် ကမ္ဘာပေါ်တွင် အင်အားကြီးမားလာခဲ့ပြီး အီရန်နိုင်ငံသို့ နိုင်ငံခြားသား ခရီးသွားများ စတင်တိုးပွားလာခဲ့သည်။ ၎င်းတို့၏ အုပ်ချုပ်မှုအောက်တွင် ပါရှန်းဗိသုကာပညာများ ပေါ်ထွက်လာသည်ကို အထိမ်းအမှတ် အဆောက်အဦများကို ကြည့်ခြင်းဖြင့် သိနိုင်သည်။

ဆာဖာစစ်နိုင်ငံသည် ၁၇ ရာစုနှစ်တွင် မှေးမှိန်သွားခဲ့ပြီး ပါရှန်းတို့ တစ်ခေတ်ထလာပြန်သည်။ နိုင်ငံရေးနယ်ပယ်တွင် ကိုလိုနီနယ်မြေများ အင်အားတိုးမြှင့်လာခဲ့သည်။ ယင်းတို့တွင် ရုရှားအင်ပါယာနှင့် ဗြိတိသျှအင်ပါယာတို့သည် နိုင်ငံရေးဩဇာ မြင့်မားလာခဲ့ကြသည်။ Qajarid မင်းဆက်တီဟီရန်တွင် ၎င်းတို့ ဩဇာကြီးမာလာခဲ့သည်။ သို့သော် အီရန်သည် သူ၏ အချုပ်အခြာအာဏာကို တည်တန့်ခိုင်မြဲအောင် ထိန်းသိမ်းနိုင်ခဲ့ပြီး ကိုလိုနီဘဝသို့ လုံးဝမရောက်ရှိခဲ့ပေ။ ၁၉ ရာစုနှစ်နောက်ပိုင်း စနစ်သစ်ခေတ်သစ်သို့ တိုးမြှင့်ရောက်ရှိလာခဲ့ရာ၌ ၁၉၀၅ မှ ၁၉၁၁ ခုနှစ်အတွင်း ပါရှန်းဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ တော်လှန်ရေးကြီးသည် ပြောင်းလဲမှုကို လိုလားချက်အရ ဖြစ်ပေါ်လာခဲ့ရတော့သည်။

အင်အားချိနဲ့နေသော Qajar မင်းဆက်ကို ဆန့်ကျင်၍ ရီဇာရှာပါလဗီ (Reza Shah Pahlavi) က အာဏာသိမ်းခဲ့သည်။ စနစ်သစ်ကို ထောက်ခံသူ ရီဇာရှာသည် ခေတ်သစ်စက်ရုံများ၊ ရထားလမ်းများ၊ အမျိုးသားပညာရေးစနစ်များ ထူထောင်ခြင်းတို့ကို တိုးတက်အောင် အစပြုဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ သို့သော် သူ၏ သက်ဦးဆံပိုင်အုပ်ချုပ်ရေးနှင့် မညီမျှသော လူမှုရေးပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများသည် များစွာသော အီရန်လူမျိုးများအကြားတွင် လိုက်လျောညီထွေဖြစ်အောင် ဖန်တီးနိုင်မှုမရှိခဲ့ပေ။

ဒုတိယကမ္ဘာစစ်အတွင်းတွင် ဗြိတိန်နှင့် USSR တို့သည် ၁၉၄၁

ဩဂုတ် ၂၅ ရက်မှ စက်တင်ဘာ ၁၇ ရက်အထိ အီရန်နိုင်ငံအတွင်း ထိုးဖောက် ဝင်ရောက်လာခဲ့ကြသည်။ ထို့ကြောင့် အီရန်တို့၏ ရေနံအဆောက်အအုံများ လုံခြုံမှုရှိရေးနှင့် နိုင်ငံအချင်းချင်း နိုင်ငံရေးအရ ပူးပေါင်းဆက်သွယ်ထောက်ပံ့မှု ကို ရပ်တန့်ရေးအတွက် ပြုလုပ်လာကြသည်။ ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကို လိုလားသူများ သည် ရှားဘုရင်မှ သားတော်မိုဟာမက်ရီဇာပါလဗီအား ထီးနန်းလွှဲအပ်ရန် ဖိအား ပေးလာကြသည်။ ၎င်းသည် သူတို့အား ပို၍ထောက်ပံ့လာနိုင်မည့်သူဟု မျှော်လင့် ထားကြသောကြောင့်ဖြစ်သည်။ ၁၉၅၁ ခုနှစ်တွင် ခပ်ကြောင်ကြောင်နိုင်လှသော ဒီမိုကရေစီလိုလားသူ အမျိုးသားဝါဒီ ဒေါက်တာမိုဟာမက်မိုဆာဒက် Mohammed Massadegh သည် အီရန်နိုင်ငံ၏ ထင်ပေါ်မှုကို ပို၍မြင့်မား လာစေခဲ့သည်။ သူသည် ရွေးချယ်ခံရသော ပထမဆုံးဝန်ကြီးချုပ်ဖြစ်လေသည်။

ဝန်ကြီးချုပ်အဖြစ် မိုဆာဒက်တာဝန်ယူစဉ်တွင် သူ၏ ပြည်သူပိုင် Anglo Iranian ရေနံကုမ္ပဏီ (နောင်အခါ BP အမည်တွင်သည်)ဖြင့် အနောက် အုပ်စုကို သတိပေးခဲ့သည်။ ထိုရေနံကုမ္ပဏီသည် တစ်နိုင်လုံးရှိ ရေနံသိုလှောင်မှု အားလုံးကို ထိန်းချုပ်ထားသည်။

ဗြိတိန်သည် ချက်ချင်းပင် အီရန်အား စီးပွားရေးပိတ်ဆို့ခဲ့သည်။ ၁၉၅၃ ခုနှစ် သမ္မတအိုင်စင်ဟောင်ဝါလက်ထက် အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုအား ဗြိတိသျှ သတင်းတပ်ဖွဲ့ဝင်များက ချဉ်းကပ်ပြီး သူတို့၏ Ajax စစ်ဆင်ရေးနှင့် ပူးပေါင်း ရန် တောင်းဆိုခဲ့ကြသည်။ ထိုအေဂျက်စ် စစ်ဆင်ရေးသည် အီရန်နိုင်ငံ၏ ဒီမို ကရေစီအစိုးရကို ဖြုတ်ချရန်ဖြစ်သည်။ သမ္မတအိုင်စင်ဟောင်ဝါက လက်ခံ သဘောတူခဲ့ပြီး ၎င်း၏ CIA အား အာဏာလွှဲကာ ထိုစစ်ဆင်ရေးတွင် ဦးဆောင် ၍ မိုဆာဒက်ကို ဖြုတ်ချရန်နှင့် အမေရိကန်နှင့် သဟဇာတဖြစ်သော သက်ဦးဆံ

ပိုင်စနစ် ပြန်လည်အသက်သွင်းရန် ညွှန်ကြားခဲ့သည်။ CIA သည် ငွေကုန်
ကြေးကျမှုများစွာ အကောင်အထွက်များစွာနှင့် ရင်ဆိုင်ခဲ့ရပြီး နောက်ဆုံး အောင်မြင်
ခဲ့သည်။ သို့ဖြင့် အီရန်လူမျိုးတို့၏ ဒီမိုကရေစီ နိဂုံးချုပ်ခဲ့ရလေသည်။

ငွေကြေးရင်းနှီးရမှုကို ပဓာနထားဘဲ တီဟီရန်တွင် ခါမစ်ဂူဗဏ်ကျွန်
ယာ ခေါင်းဆောင်သော အမေရိကန်သံရုံး၏ အပြည့်အဝလှုပ်ရှားမှုကို တွေ့ရ
သည်။ သူတို့သည် ကြေးစားများကို ငှားရမ်း၍ အကြမ်းဖက်မှုများကို အလွယ်
တကူပြုလုပ်စေသည်။ သို့ဖြစ်ရာ ရလဒ်အနေဖြင့် တစ်မျိုးသားလုံး ကန့်ကွက်
ဆန္ဒပြမှုများ ဖြစ်ပေါ်လာခဲ့ရသည်။ လမ်းမပေါ်တွင် များစွာသော ကန့်ကွက်
ဆန္ဒပြသူများဖြင့် ပြည့်နှက်နေခဲ့ပြီး လူပေါင်း ၃၀၀ နီးပါး သေဆုံးခဲ့ကြသည်။
ထိုအရေးအခင်းကား အာဏာသိမ်းမှုဖြစ်ပွားအောင် တွန်းပို့ခဲ့သဖြင့် သူတို့ဘက်မှ
အောင်မြင်ခဲ့သည်ဟု ဆိုရပေမည်။ ရှားဘုရင်ကို လိုလားသော တင့်ကားတပ်
များက မြို့တော်ကို မှန်တိုင်းစစ်ဆင်ရေးဖြင့် တရစပ်တိုက်ခိုက်ကြပြီး ဝန်ကြီးချုပ်
၏ နေအိမ်ကို အပြောက်တပ်ဖြင့် ပစ်ခတ်တိုက်ခိုက်ခဲ့သည်။ မိုဆာဒက် အသက်
ဘေးမှ လွတ်မြောက်ခဲ့ပြီး ၁၉၇၃ ဩဂုတ်လ ၁၉ ရက်နေ့တွင် အဖမ်းခံရသည်။
၎င်းအား နိုင်ငံတော်ကို သစ္စာဖောက်မှုဖြင့် သုံးနှစ်အကျဉ်းချထားခဲ့သည်။

မိုဟာမက်ရှိဇာပါလဗီသည် ရှားဘုရင်အဖြစ် အာဏာပြန်ရလာသည်။
ထိုနောက်ပိုင်းနှစ်များတွင် ၎င်း၏ သက်ဦးဆံပိုင်ဘုရင်စနစ် ပြန်၍ဦးမော့လာ
သည်။ ရှားဘုရင်သည် အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုနှင့် ဗြိတိန်နိုင်ငံတို့၏ ထောက်ပံ့
မှုအများအပြားကို ရရှိကာ ခေတ်ပီသော အီရန် အမျိုးသား စက်မှုလုပ်ငန်းကို
တည်ထောင်ခဲ့သည်။ တစ်ချိန်တည်းမှာပင် သူ၏ သတင်းအေဂျင်စီသည် နိုင်ငံ
ရေးဆန့်ကျင်ကန့်ကွက်မှု အသွင်အမျိုးမျိုးကို ချေမှုန်းခဲ့ရသည်။ အယာတိုလာ

ရွဟိုလာခိုမေနီသည် ရှားဘုရင်၏ လှုပ်ရှားမှုများကို ပြင်းပြင်းထန်ထန် ဝေဖန် ခဲ့သူဖြစ်ပြီး အစိုးရအား လူသိရှင်ကြား ရွတ်ချခဲ့သော ဘာသာရေးခေါင်းဆောင် တစ်ဦးဖြစ်သည်။

ခိုမေနီသည် ဘာသာရေးအဝန်းအဝိုင်းတွင် ထင်ပေါ်ကျော်ကြားသူဖြစ် ပြီး သူ့ကိုဖမ်းဆီးခဲ့ရာ (၁၈)လအကျဉ်းစံခဲ့ရသည်။ ၁၉၆၄ ခုနှစ် ၎င်းလွတ်မြောက် လာပြီးနောက်တွင် ခိုမေနီသည် အမေရိကန်အစိုးရကို လူသိရှင်ကြား ဝေဖန် ရွတ်ချခဲ့သည်။ ရှားဘုရင်သည် ဗိုလ်ချုပ်ဟုဆန်ပါခရာဗန်အား ခိုမေနီကို ပြည်ပ သို့ထွက်ခွာရန် သိမ်းသွင်းစေခဲ့သည်။ ခိုမေနီသည် ပထမတူရကီသို့ အပို့ခံရပြီး ထိုမှ အီရတ်သို့ အပို့ခံရသည်။ သူပြည်ပြေးဘဝတွင်ရှိနေစဉ် သူသည် အစဉ်သ ဖြင့် ရှားဘုရင်အား ရွတ်ချကန့်ကွက်ကြောင်း ပြောဆိုလေ့ရှိသည်။

အစ္စလာမ်မစ်တော်လှန်ရေးကြီးနှင့် လက်ရှိအီရန်နိုင်ငံ

Islamic Revolution and Contemporary Iran

၁၉၇၉ ခုနှစ်တွင် ရှားဘုရင်အား မလိုလားကန့်ကွက်မှုများ တိုးပွားလာ သည်ကို တွေ့ရပြီး ယင်းမှ အီရန်တို့၏ တော်လှန်ရေးကြီးသည် အမြင့်ဆုံး အဆင့်သို့ ရောက်ရှိလာခဲ့တော့သည်။ ရှားဘုရင်သည် နိုင်ငံမှ နောက်တစ်ခါ ထွက်ပြေးရတော့ပြန်သည်။ ထိုအခါ ခိုမေနီသည် ပြည်ပြေးဘဝမှ ၁၉၇၉ ဖေ ဖော်ဝါရီ(၁)ရက်နေ့တွင် ပြင်သစ်နိုင်ငံဆီမှ ပြန်ရောက်လာခဲ့တော့သည်။ သူသည် ချက်ချင်းပင် အာဏာများကို ရယူအောင်မြင်ခဲ့သည်။

ဖေဖော်ဝါရီ (၁၁)ရက်တွင် Mehdi Bazargan ကို ဝန်ကြီးချုပ်အဖြစ် ဖြင့် ယာယီအစိုးရဖွဲ့စည်းကြောင်း ကြေညာခဲ့သည်။ မတ်လ ၃၀ မှ ၃၁ ရက်တွင်

အီရန်လူမျိုးအသက် (၁၆)နှစ်အထက် အမျိုးသား အမျိုးသမီးတို့အား ဆန္ဒခံယူပွဲ ကျင်းပပေးခဲ့သည်။ ၎င်း၏ မေးခွန်းမှာ အစ္စလာမ်မစ်သမ္မတနိုင်ငံ ထူထောင်ရန် သဘောတူမတူဖြစ်သည်။ ၉၈ ရာခိုင်နှုန်းထက်ပိုသော မဲဆန္ဒရှင်များသည် သက် ဦးဆံပိုင်စနစ်ကို အသစ်အသစ်သော အစိုးရဖြင့် အစားထိုးရန် မဲပေးခဲ့ကြသည်။ ခိုမေနီ၏ အစ္စလာမ်နိုင်ငံတော်သစ်သည် အစ္စလာမ်မစ်ဥပဒေများကို အသစ် ပြဋ္ဌာန်းပြီး ထုံးတမ်းစဉ်လာမဟုတ်သော ဘာသာရေးဆိုင်ရာ ဥပဒေများကိုပါ ထည့်သွင်းခဲ့သည်။

ထိုအစ္စလာမ်တော်လှန်ရေးကြီး၏ နောက်ပိုင်းတွင် အမေရိကန် ပြည် ထောင်စုနှင့် အီရန်နိုင်ငံတို့၏ ဆက်ဆံရေးသည် အလွန်တင်းမာသွားခဲ့သည်။ အထူးသဖြင့် ၁၉၇၉ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ(၄)ရက်တွင် အီရန်ကျောင်းသားများ အမေရိကန်သံရုံးကို ဝင်စီးခဲ့ကြသည့် ဖြစ်ရပ်မှာ အဆိုးဆုံးဖြစ်သည်။ ယင်း ကျောင်းသားများသည် သံရုံးအား “သူလျှို့များခိုအောင်းရာ”ဟု အမည်တပ် ခဲ့သည်။ သူတို့၏ တော်လှန်ရေးအစိုးရအား ဖြုတ်ချရန် ကြိုးစားနေသော CIA အေးဂျင့်များရှိသည်ဟု စွပ်စွဲခဲ့သည်။ ယင်းမှာ ၎င်းတို့ မိုဟာမက်မိုဆာဒက်ကို ၁၉၅၃ခုနှစ်က ဖြုတ်ချခဲ့ပုံနှင့် တစ်ထေရာတည်းဖြစ်သည်။

ခိုမေနီသည် သံရုံးကိုဝင်စီးထားသော ကျောင်းသားများအား လုံးဝဟန့် တားခြင်းမရှိခဲ့ဘဲ သံရုံးအမှုထမ်းစားစားခံများကို လွှဲပြောင်းပေးရန် ငြင်းဆန်ခဲ့ပြီး သူ့ကိုယ်သူ တော်လှန်ရေးသမားများအလယ်တွင် ထင်ပေါ်ကျော်ကြားမှုကို မြှင့် တင်ပစ်ခဲ့သည်။ မိန်းမများ၊ အာဖရိကနွယ်ဖွား အမေရိကန်လူမျိုးများနှင့် အရေ ပြားရောဂါသည် စားစားခံတစ်ဦးတို့ကို လွှတ်ပေးခဲ့သည်။

ဤကဲ့သို့ စားစားခံအဖြစ်ဖမ်းဆီးခံရသော အမေရိကန်လူမျိုးများအား

လုံးလွတ်မြောက်ရန်အတွက် ထိုစဉ်က အမေရိကန်သမ္မတဖြစ်သူ ဂျင်မီကာတာ သည် စစ်ဆင်ရေးတစ်ရပ်ကို ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ ယင်းကို Eagle Claw Operation လင်းယုန်လက်သည်းစစ်ဆင်ရေးဟု အမည်ပေးခဲ့သည်။ ဂျင်မီကာတာသည် ကျန်စားစားခံများ လွတ်မြောက်ရေးအတွက် နေ့စဉ်ညှိနှိုင်းရန် ကြိုးပမ်းခဲ့သော်လည်း အီရန်ဘက်မှ ငြင်းဆန်ခဲ့ပြီး ရှားဘုရင်ကို စားစားခံများနှင့် လဲလှယ်မည်ဟု တောင်းဆိုခဲ့ကြသည်။ မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ ဤသို့မဖြစ်မြောက်ခဲ့ပေ။ စားစားခံများကို ဖမ်းထားသည့် ၄၄၄ရက်မြောက်နေ့တွင် Algiers ကြေညာချက်အရ သံရုံးဝန်ထမ်းများကို အီရန်နိုင်ငံမှ ထွက်ခွာခွင့်ပေးပြီး အမေရိကန်နိုင်ငံသို့ ပြန်ခွင့်ပြုခဲ့သည်။ ထိုကြေညာချက်အရ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုအနေဖြင့် အီရန်၏ ပိုင်ဆိုင်ခွင့်ကို စွန့်လွှတ်မပေးခဲ့ပေ။

တစ်ချိန်တည်းမှာပင် အီရတ်ခေါင်းဆောင်ဆက်ခံဟူစိန်သည် အီရန်တော်လှန်ရေးလှုပ်ရှားမှု၏ ဖရိုဖရဲဖြစ်မှုကို သဘောပေါက်စွာဖြင့် အခွင့်ကောင်းယူရန် ဆုံးဖြတ်ခဲ့သည်။ အနောက်နိုင်ငံအစိုးရများဖြင့် မပြေမလည်ဖြစ်မှုအပေါ် အမြတ်ထုတ်ရန် ကြိုးစားခဲ့သည်။ သူသည် တော်လှန်ရေးကာလအတွင်း တစ်ချိန်က အင်အားကြီးမားခဲ့သော အီရန်တပ်မတော်ဖျက်သိမ်းလိုက်ခြင်းကို အထူးစိတ်ဝင်စားခဲ့သည်။

ရှားဘုရင်၏ တန်ခိုးအာဏာကုန်ဆုံးချိန်တွင် ဟူစိန်သည် ယခင် ရည်ရွယ်ချက်သို့ ရောက်ရှိပြီဟု သူ့ကိုသူမှတ်ယူကာ အရှေ့အလယ်ပိုင်းတွင် သူသည် အင်အားအကြီးဆုံး လူသစ်တစ်ယောက်အဖြစ် သတ်မှတ်ခဲ့သည်။ သူသည် အီရန်နိုင်ငံအတွင်းသို့ ဝင်ရောက်သိမ်းပိုက်ရန် သူ့တပ်မတော်အနေဖြင့် သုံးရက်အတွင်းရောက်ရှိအောင်မြင်နိုင်သည်ဟု ဂုဏ်ယူဝင့်ကြွားစွာ ပြောခဲ့သည်။

အီရတ်စစ်တပ်သည် အီရန်နိုင်ငံအား အလစ်ဝင်ရောက်တိုက်ခိုက်ခဲ့သည်။ သို့ဖြင့် အီရန်-အီရတ်စစ်ပွဲကြီး စတင်ဖြစ်လာခဲ့ရသည်။ ယင်းစစ်ပွဲကို အီရတ်နိုင်ငံတွင် ဆက်ဒန်၏ အယ်လ်ကွာဒီးစီးရာ "Saddam's al-Qadisiyyah" ဟု ခေါ်တွင်၍ အီရန်နိုင်ငံတွင် "အဓမ္မစစ်ပွဲ" ဟုခေါ်သည်။

စစ်ပွဲအတွင်း အီရတ်က ဓာတုလက်နက်များ အသုံးပြုခဲ့သဖြင့် အီရန်အရပ်သားနှင့် စစ်သည်ထောင်ပေါင်းများစွာ သေဆုံးခဲ့ရသည်။ အီရတ်နိုင်ငံသည် ငွေကြေးထောက်ပံ့မှုများကို အီဂျစ်၊ ပါရှန်းပင်လယ်ကွေ့ရှိ အာရပ်နိုင်ငံများ၊ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု (၁၉၈၃ မှစ၍)၊ ပြင်သစ်၊ ဗြိတိန်၊ ဂျာမနီ၊ တရုတ်နိုင်ငံ (အီရန်သို့လည်း လက်နက်များရောင်းသည်)၊ ဆိုဗီယက်ယူနီယံ၊ ဝါဆောအုပ်စုတို့မှ ရရှိခဲ့သည်။ အဆိုပါနိုင်ငံအားလုံးသည် ဟူစိန်အား ဓာတုလက်နက်များနှင့် စစ်တပ်အတွက် လိုအပ်သော အကူအညီများကို ပေးခဲ့ကြသည်။ အီရန်အား မဟာမိတ်ဖွဲ့ကြသူများမှာ ဆီးရီးယား၊ လစ်ဗျား၊ ကိုရီးယား၊ ကျူးဘားနှင့် ယူဂိုစလားဗီးယားတို့ဖြစ်ကြသည်။

အီရတ်မှ ဆက်ဒန်ဟူစိန်၏ တပ်မတော်သည် ၁၉၈၂ ခုနှစ်ကတည်းက စောစီးစွာဖွဲ့စည်းထားခဲ့သော်လည်း အီရန်တို့၏ တပ်များက အီရတ်တို့အား ပြန်လှန်တွန်းထုတ်နိုင်ခဲ့ကြသည်။ ခိုမေနီသည် အီရတ်ထံမှ အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေး တောင်းဆိုမှုကို ငြင်းဆန်ခဲ့သည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် အီရတ်ကတောင်းဆိုသော စစ်လျော်ကြေးပေးရန်နှင့် သူ၏ အုပ်ချုပ်မှုကို ရုတ်သိမ်းရန်ကိစ္စများကို မလိုက်လျောနိုင်သော ကြောင့်ဖြစ်သည်။ ခိုမေနီသည် သူ၏ အစ္စလာမ်မစ်တော်လှန်ရေးကြီးကို အနောက်ဖက်တလ္လားရှိ အီရတ်နှင့် အခြားရှိယာအာရပ်နိုင်ငံများ ဆီသို့ ပျံ့နှံ့သွားရန် နည်းလမ်းရှာဖွေခဲ့သည်။

ထိုစစ်ပွဲသည် ၁၉၈၈ ခုနှစ်အထိ ခြောက်နှစ်တိုင်ဖြစ်ပွားခဲ့သည်။ ထိုအခါကျမှ ခိုမေနိုင်သည် ကုလသမဂ္ဂကြီး၏ ကြားဝင်မှုကြောင့် အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေးကို သဘောတူညီခဲ့သည်။ ခိုမေနိုင်၏ စကားတစ်ခွန်းမှာ “အဆိပ်ခွက်ကို သောက်ခဲ့ရတယ်”ဟူ၍ဖြစ်သည်။

၂၀၀၃ ခုနှစ်၊ ဧပြီလတွင် ဆက်ဒန်ဟစ်နီ၏ အုပ်ချုပ်မှုကျဆုံးသွားခဲ့ပြီး ၎င်းနှစ် ဒီဇင်ဘာလ၌ သူ့ကိုလက်ရဖမ်းဆီးရမိခဲ့သည်။ အီရန်သည် ဆက်ဒန်နှင့် သူ့အစိုးရတို့အား စာတုလက်နက်များ အသုံးပြုခဲ့သည် စာရင်းများတင်ပြ၍ စွဲချက်တင်ရန် တောင်းဆိုခဲ့သည်။

အီရန်-အီရတ်စစ်ပွဲအတွင်း သေကြေခဲ့ရသူများမှာ ခန့်မှန်းခြေအားဖြင့် ၅သိန်းနှင့် ၁၀သိန်းအကြားတွင် ရှိသည်ဟုဆိုသည်။ အီရန်သည် ၎င်း၌ စာတုလက်နက်များရှိခဲ့သော်လည်း စစ်ပွဲအတွင်း အသုံးမပြုခဲ့ဟုဆိုသည်။

လက်ရှိအီရန်နိုင်ငံ၏ နိုင်ငံရေးတွင် ကွန်ဆာဗေးတစ်များ (ရှေးရိုးဝါဒီများ)နှင့် ယနေ့ကမ္ဘာကို အရေးထားသည့်အနေဖြင့် ခေတ်ပောင်းအယူအဆများကို ပြုပြင်ပြောင်းလဲလိုသူများဟူ၍ ကွဲပြားနေပေသည်။ အီရန်လူမျိုးများသည် သူတို့၏ ဂုဏ်သိက္ခာကို အမြင့်မားဆုံး တည်ဆောက်နိုင်ခြင်းသည် သူတို့တွင် အပြည့်အဝလွတ်လပ်ခွင့်ရရှိခြင်းပင်ဖြစ်သည်ဟု လက်ခံထားကြသည်။

ရှေးရိုးဝါဒီများနှင့် ပြုပြင်ပြောင်းလဲလိုသူများအကြား ပဋိပက္ခသည် ယနေ့အီရန်၏ နိုင်ငံရေးရွေးကောက်ပွဲများအထိ ဆက်လက်ဖြစ်ပွားလျက်ရှိသည်။ ၂၀၀၅ခုနှစ် အီရန်နိုင်ငံ၏ သမ္မတရွေးကောက်ပွဲတွင် မာဗွတ်အမာဒီနီကျက်သည် သမ္မတအဖြစ် ရွေးချယ်တင်မြောက်ခံခဲ့ရသည်။ ထိုအချိန်မှစ၍ အီရန်နှင့် အမေရိကန်တို့အကြား တင်းမာမှုများ ပို၍ပြင်းထန်ခဲ့သည်။ အီရန်နိုင်ငံ၏ နိုင်ငံ

ရေးမှာလည်း ကွဲကွဲပြားပြားမရှိဘဲဖြစ်နေခဲ့ရသည်။

အီရန်သည် နျူကလီယား မပြန့်ပွားရေးစာချုပ်တွင် လက်မှတ်ရေးထိုးထားသော နိုင်ငံဖြစ်သည်။ ထို့ပြင် နျူကလီယားစွမ်းအင်ကို ငြိမ်းချမ်းရေးအတွက် တရားဝင်သုံးစွဲရန် သုတေသန ပြုလျက်ရှိသည်ဟုဆိုသည်။ သို့သော် ဘုရားအစိုးရ အဖွဲ့သည် အကယ်၍ ယူရေနီယံပိုင်ဆိုင်မှုကို မရပ်တန့်ခဲ့ပါက အီရန်အား စီးပွားရေးပိတ်ဆို့ရန်နှင့် စစ်ရေးအရ အရေးယူရန် ငြိမ်းခြောက်ခဲ့သည်။

ကုလသမဂ္ဂလုံခြုံရေးကောင်စီမှ အဖွဲ့ဝင်အချို့ အထူးသဖြင့် ရုရှားနှင့် တရုတ်တို့သည် စစ်ရေးအရ အရေးယူမှုနှင့် စီးပွားရေးပိတ်ဆို့မှုအား ကန့်ကွက်ခဲ့ကြသည်။ အီရန်နိုင်ငံသည် လက်ရှိကုလသမဂ္ဂ ဒုက္ခသည်များကော်မရှင်တွင် ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌနေရာကို ရယူထားသည်။

လက်ရှိအနေအထားတွင် အီရန်သည် နျူကလီယား စမ်းသပ်မှုများကို သုတေသန ပြုလုပ်နေခြင်းမှာ ပြည်သူလူထုအတွက် အသုံးပြုရန်ရည်ရွယ်ကြောင်း ကြေညာခဲ့သည်။ ယင်းနောက်ဆုံးရေးသားထွက်ဆိုချက်အား ကျူးဘား နိုင်ငံ ဟာဗားနားမြို့တွင်ကျင်းပသော နောက်ဆုံးထိပ်သီးအစည်းအဝေးတွင် Non-Aligned Movement အဖွဲ့ဝင် (၁၁၈)နိုင်ငံတို့မှ ထောက်ခံခဲ့ကြသည်။

အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု၏ မဂ္ဂဇင်းတစ်စောင်တွင် အီရန်နိုင်ငံ၌ နျူကလီယားလက်နက်များ ထုတ်လုပ်လျက်ရှိသည်ဆိုသော အထောက်အထားကို CIA မှ ရှာမတွေ့ကြောင်း ဖော်ပြထားသည်။ ထို CIA ၏ အစီရင်ခံစာကို အိမ်ဖြူတော်က အလေးအနက်မထားဟု ယင်းဆောင်းပါးကဆိုသည်။ အီရန်နိုင်ငံသည် နျူကလီယားလက်နက် အစီအစဉ်တစ်ရပ်ကို ပိုင်ဆိုင်မှုရရန် ကြိုးစားနေကြောင်း အမေရိကန်နှင့် ဥရောပက စွပ်စွဲထားပြီး ယင်းစွပ်စွဲချက်ကို အီရန်က

အခိုင်အမာငြင်းဆန်ထားသည်။

ထို့ပြင် လက်ရှိအီရန်သမ္မတ အမာဒီနီဂျက်၏ လူမျိုးတုံးသက်ဖြတ်မှု Holocaust ကြီးနှင့် ပတ်သက်၍ အနောက်တိုင်းမီဒီယာများ၏ အဓိပ္ပါယ်ပြန်ဆိုမှုအပေါ် အီရန်အစိုးရက ကန့်ကွက်ခဲ့သည်။ အနောက်တိုင်းမီဒီယာများသည် အီရန်နိုင်ငံကို ကျူးဆန့်ကျင်ရေးနိုင်ငံအဖြစ် သရုပ်ဖော်နေကြသည်ဟု ဆိုသည်။

၂၀၀၆ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလတွင် အီရန်နိုင်ငံသည် ကွန်ဖရင့်တစ်ရပ် ကျင်းပမည်ဖြစ်ကြောင်း ကြေညာချက်ထုတ်ပြန်ခဲ့သည်။ ထိုကွန်ဖရင့်သည် လူမျိုးတုံးသက်ဖြတ်မှုကြီးအတွက် သိပ္ပံနည်းကျအထောက်အထားများကို ရှင်းလင်းဆွေးနွေးကြရန်ဖြစ်သည်။ အီရန်နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီး၏ ပြောရေးဆိုခွင့်ရှိသူက ပြောကြားခဲ့ရာတွင် “ရာစုနှစ်တစ်ဝက်ကျော်ကျော်အထိ သူတို့ရဲ့ရုပ်တည်ချက်ကို ကာကွယ်ဖို့အတွက် တရားဟောစစ်ဖြစ်တိုင်းမှာ ဒီလူသတ်မှုကြီးကို သက်သေထုပြီး ရှာကြံအပြစ်တင်ပြောခဲ့ကြတယ်။ အခုအချိန်ကျတော့ သူတို့ဟာ တစ်ခြားသူတွေရဲ့ အပြောတွေကို ခံနေကြရပြီလေ” ဟုဆိုသည်။

ထိုကွန်ဖရင့်အား ကမ္ဘာတစ်လွှားက ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် ရွတ်ချပြစ်တင်ခဲ့ကြသည်။ ဗြိတိန်ဝန်ကြီးချုပ် တိုနီဘလဲက ထိုကွန်ဖရင့်အား “စိတ်ပျက်စရာ၊ ရယ်စရာ၊ အရူးအလုပ်” ဟု ကင်ပွန်းတပ်ခဲ့သည်။

အပိုင်း (၄)

အမာဒိနိုဂျက်နှင့် နိုင်ငံတကာရေးရာများ

အီရန်ဂျူးများနှင့် အမာဒီနီဂျက်

မော်ရိုက်စ်မိုတာမက် Maurice Motamed သည် အရှေ့အလယ်ပိုင်း တွင် အထီးကျန်အဆန်ဆုံးအလုပ်ကို ပိုင်ဆိုင်ထားသူဖြစ်သည်။ ဂျူးတို့အား လူမျိုးတုံးသတ်ဖြတ်မှုကြီးနှင့် ပတ်သက်၍ အမာဒီနီဂျက် ပြောကြားခဲ့သောစကား များကို အီရန်ပါလီမန်(မာဂျလစ်)ရှိ တစ်ခုတည်းသော ဂျူးပါတီ MP မှ အီရန် အဖွဲ့ဝင် (၂၉၀)တို့သည် သူ့၌ လုပ်ပိုင်ခွင့်မရှိ၊ သူ့ကို မုန်းတီးရန်စောင့်မှုကိုသာ ခံရစေနိုင်သည်ဟု သုံးသပ်ခဲ့ကြသည်။

သို့ရာတွင် မိုဟာမတ်ကမူ

“ကျွန်တော်တို့သမ္မတက အဲဒီလူသတ်မှုကြီးအကြောင်း ပြောလိုက်တဲ့ အချိန်မှာ ကျွန်တော်တွေ့မိသွားတယ်။ ဒါဟာ ကျွန်တော့်တာဝန်ပဲ။ ဂျူးလူမျိုး တစ်ယောက်အနေနဲ့ ဒီကိစ္စကိုပြောဖို့ ကျွန်တော့်မှာတာဝန်ရှိနေပြီ” ဟု တီဟီရန်ရှိ သူ၏ ဗဟိုရုံးချုပ်တွင် ပြောခဲ့သည်။

“လူသားသမိုင်းမှာ အကြီးဆုံးသော ကပ်ဆိုးကြီးတစ်ခုအကြောင်း သက်သေအထောက်အထားတွေ၊ ဓာတ်ပုံဖလင်တွေ အများကြီးရှိပါတယ်ဗျာ။ ဒီပြောကြားချက်ဟာ အီရန်ဂျူးလူနေမှုအသိုင်းအဝိုင်းတစ်ခုလုံးနဲ့ ကမ္ဘာကြီးတစ်ခု လုံးအတွက် ကြီးမားတဲ့ စော်ကားမှုပါပဲ” ဟု သူကပြောခဲ့သည်။

အမာဒီနီဂျက်သည် မွတ်ဆလင်တိုင်းပြည်ကို လွှမ်းမိုးနိုင်သော သမ္မတ ဖြစ်ပြီး သူ့တွင် ဝန်ချတောင်းပန်မှုဟူသည် မရှိပါ။ သို့သော် မိုဟာမတ်ကပြော ကြားရာတွင် “သမ္မတသည် ပညာတတ်တစ်ဦးဖြစ်လာခဲ့ပြီးကတည်းက သူ့ စကားအပေါ်တွင် အလေးအနက်ထားတတ်သူဖြစ်ခဲ့သည်။ သူသည် ထိုလူသတ် မှုကြီးကိုလည်း မငြင်းဆန်ခဲ့ဖူးပေ။ ထို့ပြင် သူသည် ဂျူးဆန့်ကျင်ရေးသမား

တစ်ဦးလည်းမဟုတ်ခဲ့ပေ"ဟု ဆိုသည်။

မိုဟာမတ်သည် တစ်မြေတည်းအတူနေသူ ဂျူးဝါဒီ အီရန် ၂၅၀၀၀ ကို ကိုယ်စားပြုထားသူဖြစ်သည်။ ထိုအုပ်စုသည် အစွရေးနိုင်ငံ၏ ပြင်ပအရှေ့ အလယ်ပိုင်း၌ အင်အားအကြီးမားဆုံးသော ဂျူးအဖွဲ့အစည်းတစ်ခုဖြစ်သည်။ ၁၉၀၆ခုနှစ်ကတည်းက အီရန်နိုင်ငံတွင် မာဂျလစ်၌ ဂျူးအဖွဲ့အစည်းအတွက် နေရာတစ်နေရာပေးရန် အီရန်အခြေခံဥပဒေ၌ သဘောတူညီပြီးဖြစ်သည်။ ထို့အတူ အာမေးနီးယန်း၊ အဆီးရီးယန်းနှင့် ဇုဝရီအက်စ်ထရီးယန်းကိုယ်စားလှယ် တစ်ဦးစီကိုလည်း နေရာတစ်နေရာစီပေးရန် သဘောတူထားသည်။

မိုဟာမတ်သည် လူသတ်မှုကိစ္စကြီးနှင့်ပတ်သက်၍ သမ္မတ အမာဒီနီ ဂျက်၏ စကားကို သဘောမတွေ့သော်လည်း အခြားကိစ္စများတွင် သမ္မတကို ထောက်ခံခဲ့သူဖြစ်သည်။ ဥပမာ အမေရိကန်၊ ဥရောပ၊ အစွရေးတို့နှင့် ပတ်သက် သည့် ရပ်တည်မှု၊ နျူကလီယားအစီအစဉ်တို့ကို လက်ခံသဘောတူခဲ့သည်။ သူကပြောကြားရာတွင် "ပထမဆုံးပြောရရင် ကျွန်တော်ဟာ အီရန်တိုင်းရင်းသား တစ်ယောက်ပါ။ ဒုတိယအနေနဲ့ကတော့ ဂျူးလူမျိုးပေါ့"ဟုဆိုသည်။

၎င်းက ဆက်လက်ပြောကြားရာတွင် အီရန်နိုင်ငံတွင် ဂျူးတစ်ယောက် အဖြစ် နေထိုင်ရာ၌ အခက်အခဲများရှိမည်ဖြစ်ကြောင်း ဤနိုင်ငံသည် အခြားသော လူမျိုးများအတွက်လည်း ထိုကဲ့သို့ပင်ဖြစ်စေကြောင်း၊ သို့သော် အီရန်နိုင်ငံ အနေဖြင့် ထိုအခက်အခဲများကို အသားကျဆက်ဆံနိုင်ကြောင်း သုံးသပ်ပြခဲ့ သည်။

"ဒီမှာ ဘာသာရေးသမားတွေအပေါ်မှာ ဖိအားမရှိဘူး။ မလေးမစား လုပ်တဲ့ ပြဿနာလည်းမရှိဘူး။ ကျွန်တော်ထင်ပါတယ်။ ဥရောပမှာ ဒီထက်

ပြဿနာပိုရှုပ်တယ်။ တစ်ခြားနိုင်ငံ တော်တော်များများမှာလည်း ဂျူးဆန့်ကျင်ရေးဝါဒီတွေ အများကြီးပါ။”

မိုဟာမတ် မိသားစု၊ သူ့မိခင်၊ ဖခင်နှင့် ညီမများတို့သည် ၁၉၇၉ ခုနှစ် တော်လှန်ရေးကြီးနှင့် အယာတိုလာခိုမေနီ အာဏာရအပြီး၌ အခြားသော ဂျူးလူမျိုးပေါင်း ၇၅၀၀၀ နှင့်အတူ အီရန်နိုင်ငံမှ ထွက်ခွာလာခဲ့ကြသည်။ ဂျူးတို့သည် အစွဲရေး၊ အမေရိကန်နှင့် ဥရောပနိုင်ငံများ၌ ခိုလှုံခွင့်တောင်းခဲ့ကြရသည်။ သို့ရာတွင် အသက်(၆၀)နှစ်အရွယ် မိုဟာမတ်သည် အင်ဂျင်နီယာ တစ်ဦးဖြစ်သူ အီရန်နိုင်ငံဖွားအနေဖြင့် “ကျွန်တော့်မွေးရပ်မြေကိုပဲ ကျွန်တော် ချစ်တယ်”ဟု ဆိုခဲ့လေသည်။

ဂျူးများသည် ဆိုင်းရပ်စ်ဘုရင် လက်ထက်ကတည်းကပင် အီရန်နိုင်ငံ ၌ အများအပြားနေထိုင်ခဲ့ကြသည်။ ယနေ့အီရန်တွင် ဂျူးလူမျိုးအသိုင်းအဝိုင်းသည် အရေးပါသောနေရာများကို ရယူပိုင်ဆိုင်ခွင့်မရှိဘဲ ၎င်းတို့ရှိနေမှုကိုလည်း မလိုလားသူများလေသည်။ မစ္စတာမိုဟာမတ်က ပြောကြားရာတွင် တီဟီရန်၌ ဂျူးလူမျိုးပေါင်း (၁၄၀၀၀)ခန့်ရှိပြီး Shiraz တွင် ၆၀၀၀ နှင့် ၇၀၀ Estafan တွင် ၂၀၀၀ ခန့်နှင့် ကျန်ဂျူးများမှာ နိုင်ငံအနှံ့တွင်ရှိကြသည်။ ယင်းဂျူးများတွင် တက်ကြွသော ဘာသာရေးသမား ၂၀ခန့်ရှိသည်ဟု ဆိုသည်။

အမာဒီနီဂျက်အစိုးရလက်ထက်တွင်မူ အရေးပါသော ရာထူးကြီးမားသည့် စစ်တပ်နှင့် တရားရေးဌာနတို့မှ ဂျူးများနှင့် အခြားလူမျိုးလူနည်းစုတွေကို ပထုတ်ဖယ်ရှားပစ်ခဲ့သည်ဟု ထောက်ပြခဲ့သည်။

ဂျူးကျောင်းများကို ဥပုသ်နေ့တွင် ပိတ်ပေးခြင်းကို တားမြစ်ခဲ့ပြီး ထိုရက်ကို သာမန်အလုပ်လုပ်ရမည့်ရက်အဖြစ် သတ်မှတ်ခဲ့သည်။

မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ မိုဟာမတ်၏ အဖွဲ့အစည်းအနေဖြင့် အီရန်ဂျူးမီးသား စုများအတွက် မတော်တဆထိခိုက်မှုများကို စောင့်ရှောက်ခြင်း၊ တယ်လီပေးရင်း အစီအစဉ်လွှင့်ထုတ်ပေးခြင်း စသည်လုပ်ရပ်များကို ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပြီး မာဂျလစ်၏ ပြောရေးဆိုခွင့်ရှိသူတစ်ဦးက သူ့အားထောက်ပံ့ရန် တင်ပြပေးခဲ့ သည်ဟုဆိုသည်။

Nasser Hadian-Jazy သည် တီဟီရန် တက္ကသိုလ်နိုင်ငံရေးသိပ္ပံ ပါမောက္ခတစ်ဦးဖြစ်ပြီး သမ္မတအမာဒီနီဂျက်၏ ငယ်သူငယ်ချင်းဖြစ်သည်။ သူက အမာဒီနီဂျက်တွင် လူမျိုးတုံးသတ်ဖြတ်မှုကြီးနှင့် ပတ်သက်၍ သူ့နောက် ကွယ်၌ တစ်စုံတစ်ရာရှိနေမည်ဟု ဆိုသည်။

“ကျုပ်က သူ့ကိုမေးခဲ့တယ်၊ မင်းက ဂျူးဆန့်ကျင်ရေးသမားလားလို့။ သူက မဟုတ်ပါဘူးတဲ့။ ဒါနဲ့ ကျုပ်ကဒါဖြင့် အီရန်တွေက ဂျူးတွေကို ဘာဖြစ် လို့ခုလိုလုပ်နေရသလဲဆိုတော့ သူက သူ့မှာ နောက်ထပ်အကြံအစည်ရှိတယ်၊ ပိုကောင်းတဲ့အကြံအစည်လို့ပြောခဲ့တယ်” ဟုဆိုသည်။

“သူဟာ ဂျူးဆန့်ကျင်ရေးသမားမဟုတ်တဲ့အကြောင်း တစ်ခုခုလုပ်ပြ လိမ့်မယ်။ ကျုပ်ထင်တယ် ဒါကိုသူမကြာခင်လုပ်လိမ့်မယ်။ သူဟာ အီရန်မှာရှိ တဲ့ ဂျူးတွေကို သင်္ကေတလုပ်လိမ့်မယ်။ ပြီးတော့ ဂျူးတွေအတွက် ဒါဟာ Implecation ဘယ်နေရာကိုမဆို ဝင်ခွင့်ပြုတယ်ဆိုတာမျိုး ဖြစ်လာလိမ့်မယ်။ သူက ဒါဟာ သိပ်အရေးကြီးပြီး အဲဒီအကြံအစည်အတိုင်း မလုပ်ဖြစ်ရင် သူဟာ တကယ့်ဂျူးဆန့်ကျင်ရေးသမားဖြစ်သွားမယ်လို့ ပြောခဲ့တယ်လေ” ဟု ၎င်းက ဆိုသည်။

အီရန်နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီးကိုယ်စားလှယ် Saeed Jalili သည် သမ္မတ

၏ နောက်ထပ်အနီးကပ်ဆုံး သူငယ်ချင်းတစ်ဦးဖြစ်သည်။ သူက မာဂျလစ်ရှိ ဂျူးကိုယ်စားလှယ်ကို ပြောကြားရာတွင် "ပြောစမ်းပါဗျာ၊ ကျွန်တော်တို့မှာ ဂျူးတွေနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ဘာပြဿနာမှ မရှိဘူးဆိုတာ" ဟုဆိုပြီး သူ့အနေနှင့် သမ္မတ အမာဒီနိုဂျက်၏ ဂျူးများနှင့်ပတ်သက်သော သင်္ကေတ အစီအစဉ်ကို မကြားဖူး ခဲ့ကြောင်း ပြောခဲ့သည်။

"ဒီနိုင်ငံမှာရှိတဲ့ ဂျူးအဖွဲ့အစည်းမှာ အလွန်သိမ်မွေ့ပါတယ်။ ဂျူးတွေကို အမှတ်အသားလုပ်ပေးတာလည်း ကောင်းတာပါပဲ။ ဒါပေမယ့် ကျွန်တော် တွေးမိတယ်။ ဒီလိုသင်္ကေတလုပ်တာထက်ပိုပြီး ဘာလုပ်ကြမလဲ၊ ဘာများလုပ်ရင် ကောင်းမလဲ" ဟု ဆိုလေသည်။

Ref: 27.6.2006

Guardian Unlimited

Website Internet

အီရန် နျူကလီယားပြဿနာနှင့် အမာဒီနိုဂျက်

ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂသည် ၂၀၀၆ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ (၃၁)ရက်တွင် အီရန်အား ယူရေနီယံမြင့်တင်မှုကို ရပ်ဆိုင်းရန် နောက်ဆုံးအချိန်ပေးခဲ့သော်လည်း အီရန်နိုင်ငံက မလိုက်နာခဲ့ပေ။ အီရန်သည် အနောက်နိုင်ငံများက စွပ်စွဲထားသော နျူကလီယားလက်နက်များ ထုတ်လုပ်ရန် ဆောင်ရွက်နေခြင်းမဟုတ်ကြောင်း ငြင်းဆိုထားလျက်ပင်ရှိသည်။

၂၀၀၆ ဒီဇင်ဘာ ၅ ရက်တွင် ပါရီ၌ ကျင်းပခဲ့သော အင်အားကြီး ခြောက်နိုင်ငံအစည်းအဝေးမှ ထုတ်ပြန်ခဲ့သည့် အီရန်အပေါ် အရေးယူရန် အဆို

ကြမ်းမှာလည်း အကောင်အထည်ဖော်ရန် ဆွေးနွေးမှုမအောင်မြင်ခဲ့ကြပေ။

ပြင်သစ်၊ ဗြိတိန်နှင့် ဂျာမနီတို့သည် ၎င်းတို့၏ ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းမှုများကို နယူးယောက်မြို့တွင် ထပ်မံဆွေးနွေးလိုသည်။ ထိုအစည်းအဝေးတွင် ၎င်းတို့က ရုရှားအား ကုလသမဂ္ဂ၏ အရေးယူမှုဆုံးဖြတ်ချက်ကို ယခုနှစ်ကုန်မှစ၍ အကောင်အထည်ဖော်လိုသည်ဟု ပြောကြားခဲ့ကြောင်း EU သံတမန်တစ်ဦးက ဆိုသည်။ EU နိုင်ငံများ၊ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု၊ ရုရှားနှင့် တရုတ်နိုင်ငံတို့သည် အီရန်အား ကုန်ပစ္စည်းတင်ပို့မှု ပိတ်ဆို့ရန် စီစဉ်ခြင်းအပေါ် သဘောကွဲလွဲမှုများရှိနေသည်ကို တွေ့ရသည်။ ထို့ပြင် ရုရှားနိုင်ငံအနေဖြင့် နည်းပညာနှင့် နျူကလီယားတွင် အသုံးပြုနိုင်သည့် အထောက်အကူပစ္စည်းများ တင်ပို့ခြင်းကို ပိတ်ဆို့ရန် လက်မခံသေးဟုဆိုသည်။

အီရန်နှင့် မြောက်ကိုရီးယားတို့၏ နျူကလီယားပြဿနာမှာ နိုင်ငံတကာ အသိုင်းအဝိုင်းအတွက် ခေါင်းခံစရာဖြစ်နေရလေသည်။

IAEA ၏ မှတ်ချက်

နိုင်ငံတကာ နျူကလီယားစွမ်းအင်အေဂျင်စီ IAEA ၏ အထွေထွေ ဒါရိုက်တာ မိုဟာမက်အယ်လ်ဘာရာဒီသည် အမေရိကန်နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီး ကွန်ဒိုလီဇာရိုက်စ်နှင့် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးအပြီး ဤသို့ NewsWeek နှင့် အင်တာဗျူးတွင် ပြောခဲ့သည်။

“နျူကလီယား ပြဿနာအတွက် ဖြေရှင်းဖို့နည်းလမ်းဟာ နျူကလီယား ဆက်လက်မပြန့်ပွားရေးဖြစ်ပါတယ်။ နျူကလီယားဆိုတဲ့ အကြမ်းဖက်ဝါဒဟာ နိုင်ငံတကာအတွက် နုံပါတ်တစ်ရန်သူပဲလို့ လူတိုင်းနားလည်ထားကြပါတယ်။”

ဒါပေမယ့် ဒီအခြေအနေကို လက်တွေ့ကျကျ ငွေကြေးနဲ့ သရုပ်ဖော်ဖို့အတွက် ကျွန်တော်တို့ ထိထိရောက်ရောက် မလုပ်နိုင်သေးပါဘူး။ ကျွန်တော်တို့မှာ တစ်နှစ်အတွက် ဘတ်ဂျက် အမေရိကန်ဒေါ်လာ သန်း(၁၂၀)ပဲ ရှိပါတယ်။”

News Week မှ အမေရိကန်သည် အီရန်က အကြိမ်ကြိမ်ငြင်းဆို သည့်ကြားမှ အီရန်တွင် နျူကလီယားအစီအစဉ်ရှိသည်ဟု ယုံကြည်နေသည်။ ဤအတွက် သက်သေမပြနိုင်သေးကြောင်း ထောက်ပြခဲ့ရာ အယ်လ်ဘာရာဒီက

“လူတွေဟာ အသိပညာ၊ စက်မှုစွမ်းအင်နဲ့ ရည်ရွယ်ချက်တွေ ရောထွေး နေပါတယ်။ အီရန်ဟာ အဲဒီပညာနဲ့ စွမ်းအင်ကရတဲ့ နျူကလီယား ပိုင်ဆိုင်နေပြီ မို့ ရှေ့ဆက်မှာပါပဲ။ ကျွန်တော်တို့ ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် လေ့လာမှုတွေက သက် သေပြပြီးပါပြီ။ အီရန်ဟာ သူ့ရဲ့ စက်မှုစွမ်းအင်နဲ့ နျူကလီယားလက်နက်တွေ ထုတ်နေပြီလို့တော့ မမြင်သေးပါဘူး ဒါပေမယ့် အီရန်နဲ့ပတ်သက်ပြီး မြင်နေရ တာကတော့ ရည်ရွယ်ချက်တွေပါ။ မကြာသေးခင်က အမေရိကန်အမျိုးသား ထောက်လှမ်းရေးအဖွဲ့ရဲ့ ကြေညာချက်ကို ဖတ်ရပြီးပါပြီ။ သူတို့က ၂၀၀၀ နဲ့ ၂၀၀၅ ကြားမှာ အီရန်ဟာ နျူကလီယားပိုင်ဆိုင်နိုင်လာလိမ့်မယ်လို့ ခန့်မှန်းထား ပါတယ်။ ကျွန်တော့်ယူဆချက်အရပြောရရင် နောက်လေးငါးနှစ်အတွင်းတော့ မရနိုင်သေးပါဘူး။ ဒါကြောင့် မနက်ဖြန်မှာရင်ဆိုင်ရမယ့်အန္တရာယ်ကို ဒီနေ့ မတွေ့နိုင်သေးဘူးလို့ပဲ ပြောချင်ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ ညှိနှိုင်းဖို့အချိန်တွေ ရှိပါသေးတယ်။ အမေရိကန် ထောက်လှမ်းရေးအရာရှိ နီဂရီပွန့်ကတော့ အီရန် ဟာ နျူကလီယားလက်နက်လုပ်ဖို့ ရည်ရွယ်ချက်ရှိကို ရှိတယ်လို့ပြောတယ်”ဟု ဆိုပါသည်။

News Week က အမာဒီနီဂျက်ကဲ့သို့ ခေါင်းဆောင်မျိုးကို နိုင်ငံ

တကာမှ မည်သို့ရှင်းလင်းကြမည်နည်းဟု မေးမြန်းရာ

“အခြေခံအကျဆုံး အချက်နှစ်ချက်ရှိပါတယ်။ ပထမအချက်က ခေါင်းဆောင်နဲ့မဆိုင်ပါဘူး။ နိုင်ငံဟာ မလုံခြုံမှုဖြစ်နေတယ်ဆိုတာကို အလေးထားပါတယ်။ ပြည်သူတွေဟာ နျူကလီယားလုပ်ဖို့ ဆန္ဒရှိနေကြတယ်လို့ ယူဆရမယ်။ ဘုရင်စနစ်ပဲဖြစ်ဖြစ် နိုင်ငံဟာ မလုံခြုံဘူးလို့ယူဆရရင် နျူကလီယားလုပ်မှာပဲ။ ဒုတိယအချက်ကတော့ လူကောင်းတွေလက်ထဲမှာဆိုရင်တော့ အန္တရာယ်ရှိတယ်ပေါ့။ ဒီယူဆချက်ဟာ လက်တွေ့အသုံးမဝင်ပါဘူး။ လူကောင်းလူဆိုးဆိုတာ ဘယ်လိုခွဲခြားမှာလဲ။ နည်းပညာအသုံးပြုခွင့်ဟာ လူတိုင်းမှာရှိတဲ့ အခွင့်အရေးပါ။ ကျွန်တော်တို့အနေနဲ့ ပုဂ္ဂလိကယူဆချက်တွေအပေါ် အလုပ်လုပ်လို့မရပါဘူး။ ပြဿနာရှင်းဖို့က တစ်နည်းပဲရှိတယ်။ နျူကလီယားမရှိသေးတဲ့ ဘယ်နိုင်ငံကမှ နျူကလီယားလက်နက် မလုပ်သင့်ဘူး။ ဘယ်နိုင်ငံကမှ နျူကလီယားလက်နက်ကို ကာကွယ်ရေးအတွက် အသုံးမပြုသင့်ဘူးဆိုတာပါပဲ” ဟုဖြေဆိုသည်။

ရုရှားနိုင်ငံကပြောလာပြီ

ရုရှားကာကွယ်ရေးဝန်ကြီး ဆာဂျီအိပန်နော့ဗ်က ၂၀၀၆ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာ (၃)ရက်တွင် အီရန်နိုင်ငံအား ၎င်း၏ နျူကလီယားပြဿနာကို နိုင်ငံတကာတို့ ဆက်လက်ဆွေးနွေးနိုင်ရန်အတွက် ယူရေနီယံသန့်စင်မှုလုပ်ငန်းများ ရပ်ဆိုင်းပေးရန် တိုက်တွန်းပြောကြားခဲ့သည်။ အီရန်နိုင်ငံမှ နျူကလီယားရေးရာ ဆက်လက်ဆောင်ရွက်မှုများကြောင့် နိုင်ငံတကာဆွေးနွေးပွဲကို ရှုပ်ထွေးလာစေရသည့် အပြင် မဟာဗျူဟာ အတိုင်းအတာတစ်ရပ်အဖြစ်သို့ ပြောင်းလဲရောက်ရှိလာစေကြောင်း၊ အီရန်နိုင်ငံအနေဖြင့် နျူကလီယားလက်နက်ထုတ်လုပ်ရန်အတွက်

ပလူတိုနီယံ (သို့မဟုတ်) ယူရေနီယံ သတ္တုသန့်စင်မှု မလိုအပ်ကြောင်း အီဇန် နော့ဗ်က ပြောကြားခဲ့သည်။

ရုရှားသမ္မတ ဗလာဒီမာပူတင်သည် အီရန်၏ နျူကလီယားအစီအစဉ် အပေါ် ရုရှားနိုင်ငံကပတ်သက်ခဲ့သည်ဆိုရာ၌ မိမိအနေဖြင့် တီဟီရန်အား IAEA နှင့် ရိုးသားစွာပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရန် တိုက်တွန်းခဲ့ခြင်းသာဖြစ်သည်ဟု ဆိုသည်။ IAEA နှင့် ပူတင်တို့ အီရန်၏ နျူကလီယားပြဿနာကို ဆွေးနွေးရာ တွင် IAEA သည် မိမိအား ထိရပြင်းထန်သော မေးခွန်းများထုတ်ခဲ့ခြင်းမရှိ ကြောင်း၊ IAEA ၏ ကျန်ရှိနေသော မေးခွန်းများကို အီရန်က ရှင်းလင်းနိုင်လိမ့် မည်ဟု မိမိထင်မြင်မိကြောင်း၊ အီရန်၏ နျူကလီယားကြိုးပမ်းမှုကို ငြိမ်းချမ်း စွာ အသုံးပြုမည်ဟု မိမိယုံကြည်ပါကြောင်း ပြောကြားခဲ့သည်။

အစုရေး၏ သဘောထား

News Week အယ်ဒီတာ လာလီဝေးမက်သ်သည် အမေရိကန်နိုင်ငံ သို့ ရောက်ရှိလာသော အစုရေးဝန်ကြီးချုပ် အယ်ဟွတ်အိုလ်မတ်အား အင်တာဗျူးပြုလုပ်ခဲ့ရာ အီရန်နှင့် ပတ်သက်၍ ဤသို့သဘောထားများ ဖွင့်ဟသွားခဲ့သည်။

“သမ္မတအမာဒီနီဂျက်ဟာ လူသားထုအပေါ်မှာ ရာဇဝတ်မှုကျူးလွန်ဖို့ အဆင်သင့်ဖြစ်နေတဲ့သူတစ်ဦးပါ။ သူ့ကိုရပ်တန့်ကရပ်အောင် လုပ်ရပါမယ်။ ကျွန်တော့်ရဲ့ ရပ်တည်ချက်က ရှင်းပါတယ်။ အတုမြူလက်နက်ရရှိသွားစေမယ့် နည်းပညာအဆင့်ကို ဝင်ရောက်မသွားစေနိုင်တဲ့ အပေးအယူမျိုးရှိခဲ့ရင် ကျွန်တော် တို့လက်ခံဖို့ အသင့်ရှိပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ကျွန်တော့်အမြင်မှာတော့ အီရန်က

ဒီညှိနှိုင်းမှုမျိုး လုပ်မယ်မထင်ပါဘူး။ ဒီအပေးအယူကို သူတို့လက်မခံရင် သူတို့ ကြုံလာရမယ့် ဖြစ်စဉ်ကွင်းဆက်တွေကို ကြိုမြင်ပြီး ကြောက်လန့်လာမှသာ အလုပ်ဖြစ်ပါလိမ့်မယ်။ တစ်နည်းပြောရရင် အီရန်ကို ကြောက်အောင် လုပ်ပေးရ ပါလိမ့်မယ်။”

အိုလံမတ်က

“အီရန်ကို မဖြစ်မနေ ရပ်တန့်ပေးဖို့ တားရမယ်ဆိုတာ အသိဆုံးပုဂ္ဂိုလ် ဟာ သမ္မတဘုရင်ပါပဲ” ဟုဆိုသည်။

“အီရန်နိုင်ငံသာ အတုမြူလက်နက်ရသွားရင်... ဆိုတဲ့ ခြိမ်းခြောက် မှုဟာ အစွရေးအတွက် လုံးဝသည်းမခံနိုင်တဲ့ ဖိအားပါပဲ။ ဒါပေမယ့် အစွရေး လက်ထဲမှာလည်း နည်းဗျူဟာတွေရှိပါတယ်။ ဒါကိုတော့ မဆွေးနွေးပါရစေနဲ့။ အစွရေးမှာ ရွေးစရာလမ်းတွေအများကြီးပါ” ဟု အိုလံမတ်က ပြောသွားခဲ့သည်။

ပဋိပက္ခအပေါင်းနှင့် အီရန်သမ္မတ

Ref: Times

အီရတ်နှင့် အီရန်

အီရန်နိုင်ငံသည် အရှေ့အလယ်ပိုင်းဒေသအတွင်း ဩဇာအာဏာချိန် ခွင်လျှာ ညှိနှိုင်းရေး ဆောင်ရွက်ရန် ၂၀၀၆ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလဆန်းပိုင်းတွင် ဆုံးဖြတ်ခဲ့သည်။

ဒေသတွင်း တည်ငြိမ်အေးချမ်းရေး ဆွေးနွေးရန်အတွက် အီရတ်သမ္မတ ကို အီရန်က ဖိတ်ကြားထားပြီး ဤအစီအစဉ်တွင် ဆီးရီးယားနိုင်ငံလည်း ပါဝင် ရန်ရှိသည်ဟု ဆိုပါသည်။ ထိုအစီအစဉ်ကို အမေရိကန်တို့က လိုလားခြင်းမရှိ

သော်လည်း လက်တွေ့အကောင်အထည်ပေါ်လာတော့မည်ဖြစ်သည်။ အမေရိကန်သည် အီရန်နိုင်ငံအား တော်လှန်ရေးလှုပ်ရှားမှုနိုင်ငံအဖြစ်ထက် ရှေးရိုးအစဉ်အလာနှင့်အညီ ရပ်တည်ရှင်သန်သောနိုင်ငံအဖြစ် ပို၍မြင်တွေ့လိုလေသည်။ ထို့ကြောင့် အီရန်နိုင်ငံအနေဖြင့် အိမ်နီးချင်းအီရတ်နိုင်ငံ တည်ငြိမ်အေးချမ်းရေးအတွက် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်မည့် အစီအစဉ်အား သဘောကျခြင်းမရှိပေ။

ထို့အတူ အီရန်နိုင်ငံက အမေရိကန်နှင့် တိုက်ရိုက်အထူးအလေးထားဆွေးနွေးလိုခြင်းကိုလည်း လက်သင့်မခံခဲ့ပေ။ လက်ရှိအချိန်တွင် အမေရိကန်တို့သည် အီရန်နိုင်ငံအနေဖြင့် ယူရေနီယံသန့်စင်ထုတ်လုပ်ရေး အစီအစဉ်ကို မရပ်ဆိုင်းမချင်း တိုက်ရိုက်ဆွေးနွေးမှုမပြုလုပ်နိုင်ကြောင်း အခိုင်အမာ ကြေညာထားသည်။

အမေရိကန်သည် အီရန်၏ နျူကလီယားအစီအစဉ်များ ရပ်တန့်ရန်နှင့် အစွန်းမရောက်သည့် နိုင်ငံဖြစ်လာစေရန် (၂၇)နှစ်လုံးလုံး အရေးယူပိတ်ဆို့မှုများနှင့် သံတမန်ရေးရာကြိုးပမ်းလှုပ်ရှားမှုများ ဆောင်ရွက်ခဲ့သော်လည်း အောင်မြင်ထိရောက်ခြင်းမရှိခဲ့ပေ။

အမေရိကန်ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီးဟောင်း ဒေါနယ်လ်ရမ်းစဖယ်လ်က "တိုက်ရိုက်တွေ့ဆုံဆွေးနွေးခြင်းကြောင့် အီရန်နိုင်ငံရဲ့ အကျမြူရည်မှန်းချက်ကို ဟန့်တားနိုင်မှာမဟုတ်ပါဘူး။ ဒါပေမယ့် ပြဿနာတစ်ရပ်ဖြစ်လာရင် ခဏချင်းအတွင်း ဖြေရှင်း၊ မဖြေရှင်းနိုင်ရင် ကြီးထွားလာလိမ့်မယ်"ဟု ပြောကြားခဲ့ဖူးပါသည်။ ထို့ကြောင့် အီရန်နှင့် ဆွေးနွေးပွဲများကို ကြိုတင်စည်းကမ်းသတ်မှတ်မထားဘဲ ကျင်းပသင့်ကြောင်း အဆိုပြုခဲ့သည်။

လက်ရှိအမေရိကန်ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီးရောဘတ်ဂိတ်ဗုကာ အီရန်

သမ္မတအမာဒိနီဂျက်၏ အငြင်းပွားဖွယ် စကားများအပေါ် ကလေးကလား ဆန်သည်ဟု မယူဆကြောင်း ပြောကြားခဲ့သည်။ သမ္မတတစ်ဦးရှိသင့်ရှိထိုက်သည် အာဏာတန်ခိုးထက် ပို၍ရရှိနေခြင်းနှင့် နျူကလီယားလက်နက်များ၏ အရှိန်အဝါကြောင့် ဤသို့ဖြစ်ရကြောင်း ထောက်ပြခဲ့သည်။ အီရန်သည် နျူကလီယားလက်နက်နိုင်ငံများ ဝန်းရံခံနေရကြောင်း၊ အရှေ့ဘက်တွင် ပါကစ္စတန်နိုင်ငံ ရှိကြောင်း၊ မြောက်ဘက်တွင် ရုရှားပင်လယ်ကွေ့တွင် အမေရိကန်ရေတပ်ရှိကြောင်း ရောဘတ်ဂိတ်က ပြောကြားခဲ့သည်။

အမေရိကန် အထက်လွှတ်တော် အမတ်တစ်ဦးက အီရန်၌ နျူကလီယားလက်နက်ရှိနေလျှင် အစွရေးကို တိုက်ခိုက်မည်ဟု ထင်ပါသလားဟု မေးမြန်း ရာ၌ ရောဘတ်ဂိတ်က မည်သူမျှအာမခံနိုင်ကြောင်း ပြောကြားခဲ့သည်။

အီရန်သမ္မတသည် မိုက်မဲသူတစ်ဦးပင်ဖြစ်စေကာမူ သူ၏ဩဇာအာဏာမြင့်မားလာသည်နှင့်အမျှ ဖြစ်ပေါ်လာသော ပြဿနာများအတွက် သူကပင် တာဝန်ယူရမည်ဖြစ်ကြောင်း ရောဘတ်ဂိတ်ကဆိုသည်။ ရောဘတ်ဂိတ်သည် အီရန်နိုင်ငံအနေဖြင့် မိမိကိုယ်မိမိ ကာကွယ်ရန်အတွက် နျူကလီယားလက်နက်ပိုင်ဆိုင်လိုခြင်းအား သူကောင်းစွာနားလည်သဘောပေါက်သည်ဟု ဆိုပါသည်။

ဂိတ်၏ ထူးခြားသော အယူအဆမှာ အီရန်သည် အမေရိကန်ကို တိုက်ရိုက်တိုက်ခိုက်လာနိုင်စရာမရှိဘဲ ပါရှန်းပင်လယ်ကွေ့တွင် ရေနံတင်ပို့မှုကို ပိတ်ဆို့ခြင်းဖြင့်သာ ဒုက္ခပေးနိုင်သည်ဟုဖြစ်သည်။ သို့သော် အီရန်သည် အကြမ်းဖက်သမားများကို အဖျက်စွမ်းအားကြီးလက်နက်များ ထောက်ပံ့လာနိုင်စရာအကြောင်းတော့ရှိသည်ဟု သုံးသပ်ပြခဲ့သည်။

အမေရိကန်နှင့် အီရန်တို့သည် ၂၀၀၆ မတ်လ(၂၆)ရက်နေ့တွင် အီရတ်

ပြဿနာဖြေရှင်းရေးနှင့်ပတ်သက်၍ တွေ့ဆုံဆွေးနွေးခဲ့ကြဖူးသည်။ သို့သော် နှစ်ဖက်ရပ်တည်ချက်သဘောထားများ မည်သို့မျှ ရင်ကြားစေမရလောက်အောင် ကွာဟသည်အတွက် အစည်းအဝေးမှာ မအောင်မြင်ခဲ့ပေ။ ထိုအစည်းအဝေး ပြန်စီနိုင်ရန်မှာ နှစ်ဖက်ရပ်တည်ချက်၊ တောင်းဆိုချက်၊ ဦးတည်ချက်များပြောင်းလဲမှသာ ဖြစ်နိုင်မည်။ မည်သို့ဖြစ်စေ မစ္စတာဂိတ်က မအောင်မြင်ခဲ့သော အစည်းအဝေးကို ပြန်စီနိုင်ရန် ကြိုးပမ်းမည်ဟုဆိုသည်။ အီရန်နိုင်ငံအား ဖျူကလီယားနှင့် မပတ်သက်ဘဲ အီရတ်အရေးကိစ္စသက်သက်ကိုသာ အာရုံစိုက်ရန်၊ အီရတ်ပြဿနာတွင် တစ်ဖက်သတ်ဝင်မစွက်ဖက်ဘဲ နှစ်နိုင်ငံသဘောတူညီချက်အရသာ ဆောင်ရွက်ရန် တောင်းဆိုထားသည်။ ဤသို့မှ မအောင်မြင်နိုင်ခဲ့ပါက အီရတ်ပြဿနာကို နိုင်ငံတကာပြဿနာအဖြစ် လုံခြုံရေးကောင်စီ၏ ပြဋ္ဌာန်းချက်များချမှတ်ပြီး အီရန်ကိုလည်း အပြစ်ပေး၊ အီရတ်ကိုလည်း ကိုင်တွယ်ရန် အမေရိကန်က ကြိုးပမ်းသွားမည်ဖြစ်ကြောင်း အသိပေးစည်းရုံးလျက်ရှိသည်။

အီရတ်နိုင်ငံ တည်ငြိမ်မှုကင်းမဲ့နေရသည်မှာ ဂိုဏ်းဂဏတိုက်ခိုက်မှုများနှင့် အကြမ်းဖက်တိုက်ခိုက်မှုများကြောင့်ဖြစ်သည်။ အီရတ်နိုင်ငံတွင် ပြဿနာကို အဓိကဖန်တီးသူများမှာ ရှီဟိုက်စစ်သွေးကြွလက်နက်ကိုင်များဖြစ်သည်။ ရှီဟိုက်များကို အဓိကပံ့ပိုးနေသည်က အီရန်နိုင်ငံဖြစ်သည်။

ဗြိတိန်ဝန်ကြီးချုပ်တိုနီဘလဲက “ရှီဟိုက်တွေကို အကြမ်းဖက်လုပ်ငန်းတည်ထောင်ဖို့ လက်နက်နဲ့ငွေကြေးထောက်ပံ့နေတာ အီရန်နိုင်ငံပဲဖြစ်တယ်”ဟု ပြောကြားခဲ့သည်။

၂၀၀၆ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ(၆)ရက်နေ့တွင် နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီးဟောင်း ဂျိမ်းဘောကာ၊ ဒီမိုကရက်တစ်လွှတ်တော် အမတ်ဟောင်း လီဟမ်မီလ် တန်တို့

ဦးဆောင်သည့် အဖွဲ့ဝင်(၁၀)ဦးပါဝင်သော အီရတ်လေ့လာရေးအဖွဲ့ အစီရင်ခံစာ ထွက်ပေါ်လာခဲ့သည်။ ထိုအစီရင်ခံစာတွင် စာမျက်နှာ (၁၀၀)ရှိပြီး အကြံပြုဝေဖန်ချက် (၇၅)ချက်ပါဝင်သည်။ ထိုအထဲတွင် အီရတ်နိုင်ငံတည်ငြိမ်ရေးအတွက် ဆီးရီးယားနိုင်ငံ၊ အီရန်နိုင်ငံတို့ထံမှ အကူအညီများရယူရေး လိုအပ်သည်ဟူသောအချက်ကို လက်ခံသော်လည်း အီရန်နိုင်ငံနှင့် စေ့စပ်ရေးကိုမူ ဘုရားက လက်မခံသကဲ့သို့ ဘာလဲကလည်းမထောက်ခံပေ။

“ငြိမ်းချမ်းရေးစကားပြောမယ့်နိုင်ငံအနေနဲ့ အကြမ်းဖက်သမားတွေကို ငွေကြေးနဲ့လက်နက် ထောက်ပံ့လို့မရပါဘူး။ အဲဒီနိုင်ငံတွေအနေနဲ့ အီရတ်နိုင်ငံမှာ ဒီမိုကရေစီရှင်သန်အောင် အကူအညီပေးရမှာဖြစ်ပါတယ်။ ဒါ့အပြင် စီးပွားရေးကောင်းမွန်လာအောင် ပံ့ပိုးဆောင်ရွက်ရမှာပါ။ တကယ်လို့ ငြိမ်းချမ်းရေးလမ်းစကို ဆီးရီးယားကော၊ အီရန်နိုင်ငံကပါ လက်မခံဘူးဆိုရင် ငြိမ်းချမ်းရေးစကားဝိုင်းမှာပါဖို့ မလိုအပ်ဘူး” ဟု ဘုရားကပြောကြားခဲ့သည်။

အီရန်နိုင်ငံသည် အာဖဂန်နစ္စတန်တွင် နှစ်ဖက်တို့၏ ရန်သူ တာလီဘန်များကို နှိမ်နင်းပြီး တည်ငြိမ်အေးချမ်းအောင် ဆောင်ရွက်ရာတွင် အကူအညီပေးခဲ့သည်နည်းတူ အီရတ်နိုင်ငံအတွင်း ပရမ်းပတာဖြစ်မှုကိုလည်း ပါဝင်ထိန်းသိမ်းပေးသင့်သည်။ ထို့နောက် အမေရိကန်တို့သည် အီရန်၏ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းငယ်များနှင့် ကူးသန်းရောင်းဝယ်မှုများ ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် ကမ္ဘာ့စီးပွားရေးပိုမိုစုစည်းညီညွတ်ပြီး တည်ငြိမ်မှုအကျိုးကို ရရှိလာလိမ့်မည်။ ကမ္ဘာ့ကုန်သွယ်ရေးအဖွဲ့တွင် အီရန်ပါဝင်သည်အထိ ဦးတည်သွားနိုင်ပြီး တစ်ကမ္ဘာလုံးအတွက် တာဝန်သိမှုအပါအဝင် ပိုမိုရှင်းလင်းပြတ်သားသည့် အကျိုးကျေးဇူးများကို အီရန်တို့မြင်တွေ့လာနိုင်သည်။ ထိုအခြေအနေရောက်သည့်အခါမှသာ အမေရိကန်ခေါင်းဆောင်

များအနေဖြင့် ကမ္ဘာကြီးကို အဏုမြူအန္တရာယ်ကင်းရှင်းစေရန် အီရန်အား ဖျောင်းဖျက်ရေးချနိုင်မည်ဖြစ်သည်ဟု အစီရင်ခံစာတွင် ဖော်ပြထားလေသည်။

အီရန်သမ္မတ အမာဒီနီဂျက်သည် ခေါင်းမာသူဖြစ်၍ အနောက်အုပ်စုမှ မည်သို့ပြောပြော အရေးစိုက်လေ့မရှိပေ။ သို့သော် အီရန်နိုင်ငံတွင် ဘက်စုံစွမ်းအရင်းအမြစ်များရှိနေပြီးဖြစ်သည်။ ၂၀၀၇ခုနှစ်ဆန်းတွင် ရွေးကောက်ပွဲတစ်ရပ်ကျင်းပမည်ဖြစ်သည်။ ထိုရွေးကောက်ပွဲတွင် ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးသမားဖြစ်သူ သမ္မတဟောင်းက လွှတ်တော်တွင်ပါဝင်ရန် အခြေခံဝါဒီဘာသာရေးခေါင်းဆောင်ကို စိန်ခေါ်လျက်ရှိနေသည်။

အီရန်နိုင်ငံတွင် လူဦးရေ၏ ၇၀ ရာခိုင်နှုန်းသည် အသက်(၃၀)အောက် လူငယ်များဖြစ်ကြပြီး တက်ကြွလှုပ်ရှားသည့်အစုအဖွဲ့ပေါင်း (၇၀၀၀၀)ထက် မနည်းတို့က မိမိတို့အမြင်သဘောထားများကို ထုတ်ဖော်နေကြသည်။ ထို့ကြောင့် အီရန်အစိုးရသည် ပြည်သူများနှင့် ပုံစံတကျမဟုတ်ဘဲ ကူးလူးဆက်ဆံနိုင်ရန် ကြိုးပမ်းလာခဲ့သည်။

သမ္မတဘုရ်ရှည် လွှတ်တော်၏ အကူအညီကိုရယူပြီး အီရန်နိုင်ငံ၏ ပြည်သူချင်း အပြန်အလှန်သွားလာလည်ပတ်ရန် စီစဉ်ခဲ့သည်။ ဒေသတွင်း အေအိုင်ဒီအက်စ် အစီအစဉ်များအနက် အကောင်းဆုံး အီရန်ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်ကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့တစ်ဖွဲ့သည် အမေရိကန်သို့ မကြာမီသွားရောက်လည်ပတ်မည်ဖြစ်သည်။ ထိုသို့လည်ပတ်မှုအစီအစဉ်မှာ အက်စ်ပန်ဆိုင်းရင့်စ်နှင့် အမေရိကန်အစိုးရ၏ နိုင်ငံတကာခရီးသွားအစီအစဉ်တို့မှ ကမကထပြုလုပ်ပေးခြင်းဖြစ်သည်။

အီရန်နိုင်ငံနှင့် ကူးလူးဆက်ဆံမှုကို အမေရိကန်၏ မဟာမိတ်များဖြစ်

သော အိဂျစ်၊ ဂျော်ဒန်နှင့် ဆော်ဒီအာရေဗျာကိုသို့ ဒေသတွင်း နိုင်ငံများကလည်း ပါဝင်ဆောင်ရွက်သင့်သည်ဟု အဆိုပါ အစီရင်ခံစာတွင် ပါရှိသည်။ ထိုမဟာ မိတ်နိုင်ငံများအနေဖြင့် ဆွန်နီတို့၏ အကျိုးစီးပွားကို အိရန်နှင့် ဆီးရီးယားတို့ ကာကွယ်ထိန်းသိမ်းရေး၌ ကူညီနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

အရေးကြီးသောအချက်သည် အစ္စရေး၊ ပါလက်စတိုင်းငြိမ်းချမ်းရေး သဘောတူညီချက်ရရှိစေရန်ဖြစ်သည်။ ထိုအခါအစ္စရေးနိုင်ငံကို အသိအမှတ်ပြု လိုသော ပါလက်စတိုင်းအစိုးရအဖွဲ့ အသစ်ပေါ်လာနိုင်သည်။ အစ္စရေးဝန်ကြီး ချုပ် အီဟွတ်အိုလ်မတ်က ဆော်ဒီအာရေဗီးယားနိုင်ငံတွင် "အာရပ်ငြိမ်းချမ်းရေး အစီအစဉ်တွေ ပြန်စမယ်"ဟု ပြောကြားခဲ့ဖူးသည်။

ထိုအစီအစဉ်များကို ဖော်ဆောင်ရန် သမ္မတဘုရိမု ကမ်းလှမ်းခဲ့ပါက လက်ခံဆောင်ရွက်မည်ဖြစ်ကြောင်း မစ္စတာဘောကာက ဆိုလေသည်။ အရှေ့အ လယ်ပိုင်းကိစ္စရပ်များအတွက် သံတမန်ရေးနည်းလမ်းအရ ကြိုးပမ်းလှုပ်ရှားနေ သော နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီး ကွန်ဒိုလီဇာရိုက်စ်က မစ္စတာဘောကာနှင့် မစ္စတာဟင် ဗီလ်တန်ဂျော့၏ အစီအစဉ်များကို ထောက်ခံမည့်အခြေအနေတွင်ရှိနေသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် အမေရိကန်တို့၏ နိုင်ငံခြားရေးမူဝါဒများ ပြုပြင်ပြောင်း လဲရန်လိုအပ်နေကြောင်း ရိုက်စ်ကနားလည်သဘောပေါက်ထား၍ဖြစ်သည်။ ဘုရိမုကား ဆိုးသွမ်းသောနိုင်ငံများကို စကားမပြောလိုဟု ဆိုလေသည်။

အီရတ်သမ္မတ အီရန်သို့ချစ်ကြည်ရေးခရီး

၂၀၀၆ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလ(၂၇)ရက်နေ့တွင် အီရတ်နိုင်ငံ သမ္မတ ဂျလာ တာလာဘာနီသည် အီရန်နိုင်ငံသို့ သွားရောက်လည်ပတ်ခဲ့ပြီး အီရတ်နိုင်ငံ၏

တည်ငြိမ်အေးချမ်းရေးအတွက် အီရန်နိုင်ငံမှ ကူညီပံ့ပိုးရန် ပြောကြားခဲ့သည်။

အီရန်သမ္မတ အမာဒီနီဂျက်က အီရတ်နိုင်ငံလုံခြုံရေး၊ တည်ငြိမ်ရေးနှင့် အေးချမ်းရေးအတွက် လိုအပ်ချက်မှန်သမျှကို ဖြည့်ဆည်းကူညီပေးမည်ဟု ပြန်လည်ပြောကြားခဲ့သည်။

ကုလသမဂ္ဂအတွင်းရေးမှူးချုပ် ကိုဖီအာနန်က အီရတ်နိုင်ငံ၏ အခြေအနေသည် ပြည်တွင်းစစ်သို့ ဦးတည်နေကြောင်း ပြောကြားခဲ့သည်။ သမ္မတဘုရှ်သည် လုပ်ဗီးယားနိုင်ငံတွင် ပြုလုပ်နေသော နေကိုးအစည်းအဝေးအပြီးတွင် ဂျော်ဒန်နိုင်ငံသို့ သွားရောက်၍ အီရတ်ဝန်ကြီးချုပ်နှင့် တွေ့ဆုံရန် အစီအစဉ်ရှိသည်။ ၎င်းအစီအစဉ်အရ အီရန်နိုင်ငံ၏ သဘောထားများကို အီရတ်နိုင်ငံမှ သိရှိရန် ယခုကဲ့သို့ အီရန်သို့ အီရတ်၏ သမ္မတသွားရောက် လည်ပတ်ခြင်းဖြစ်သည်ဟု သုံးသပ်ကြသည်။ အမေရိကန် ဒုတိယသမ္မတဒစ်ချေနီသည်လည်း ဆော်ဒီအာရေဗျသို့ ရောက်ရှိနေသည်။

အမေရိကန်နှင့် ဗြိတိန်နိုင်ငံရေးသည် အီရတ်နိုင်ငံအား မငြိမ်မသက်ဖြစ်စေရန် အီရန်နိုင်ငံက လုပ်ဆောင်လျက်ရှိကြောင်း အမြဲစွပ်စွဲပြောကြားလေ့ရှိခဲ့သည်။

အီရန်နိုင်ငံရှိ တာဝန်ရှိသူများသည် အီရန်၊ အီရတ်နှင့် ဆီးရီးယား သမ္မတတို့ တွေ့ဆုံဆွေးနွေးကြမည့် အစည်းအဝေးတစ်ရပ်ကျင်းပပြုလုပ်ရန် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်သွားမည်ဟု ဆိုသည်။ သို့သော် ဆီးရီးယားနိုင်ငံကမူ တွေ့ဆုံဆွေးနွေးပွဲ ဖိတ်ခေါ်မှုအတွက် တစ်စုံတစ်ရာ တုံ့ပြန်ပြောကြားခြင်းမရှိသေးပေ။

တီဟီရန်ရှိ BBC သတင်းထောက်တစ်ဦးက ပြောကြားရာတွင် အီရန်နိုင်ငံသည် အီရန်၌ အမေရိကန်နှင့် မဟာမိတ်တပ်ဖွဲ့များ ရုံးခိုမှ့်ရန်နှင့် အကျပ်

အတည်းများဖြစ်စေရန် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပြီး အီရန်နိုင်ငံ၏ နျူကလီးယား အစီအစဉ်များကို အမေရိကန်က အကျပ်ကိုင်မှုမရှိနိုင်စေရန် လုပ်ဆောင်နေခြင်း ဖြစ်သည်ဟုဆိုသည်။

အီရတ်သမ္မတသည် အီရန်ခရီးစဉ်တွင် အီရန်ဘာသာရေးခေါင်းဆောင် အလီခါမေနီနှင့်လည်း တွေ့ဆုံခဲ့သည်။

အီရတ်နိုင်ငံသို့ အီရန်မှ ရေနံနှင့် အခြားရေနံထွက်ကုန်များကို တင်ပို့ သွားမည်ဖြစ်ပြီး တစ်နေ့လျှင် ရေနံစည်ပေါင်းတစ်သန်းနှုန်းဖြင့် (၃)လအတွင်း တင်ပို့သွားမည်ဖြစ်သည်။ တီဟီရန်နှင့် ဘဂ္ဂဒက်ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေး အစီ အစဉ်အရ အီရန်နိုင်ငံမှ ကာမန်ဂျတ်ပြည်နယ်အုပ်ချုပ်ရေးမှူး မာဂျစ်ဂါဖီရီနှင့် အီရတ်မှ ဆူလိုင်မန်နီးယားပြည်နယ်အုပ်ချုပ်ရေးမှူးတို့ကြားတွင် ယင်းသို့ရောင်း ချရန် သဘောတူခဲ့ကြခြင်းဖြစ်သည်။ ရေနံချို့တဲ့သော ကာဒစ်စတန်ပြည်သို့ ကူညီနိုင်ရန်အတွက် အီရန်ရေနံဝန်ကြီးဌာနသည် အီရန်နယ်စပ်မြို့ဖြစ်သော ရှီရစ်စ်နှင့် အဘာဒန်မြို့များကိုဖြတ်၍ ရေနံပိုက်လိုင်းဆောက်လုပ်သွယ်တန်းရန် အီရန်ကန်ထရိုက်တစ်ဦးအား ဒေါ်လာလေးသိန်းကျော် ကူညီသွားမည်ဟု ဆို သည်။

ထိုသို့ အီရန်၏ အကူအညီများကို အီရတ်နိုင်ငံတွင်းနှင့် နိုင်ငံပြင်ပရှိ ဆွန်နီမွတ်ဆလင်များက အကဲခတ်လျက်ရှိနေကြသည်။ အီရန်တို့သည် အီရတ် ပြည်တွင်းရေးတွင် ခြေစွပ်နေကြသည်ဟု ၎င်းတို့က ရှေးမဆွကပင် ယုံကြည် ထားကြသည်။ လက်ဘနွန်ရှိ ဟစ်စ်ဘိုလာများကိုလည်း အီရန်က အင်တိုက် အားတိုက်ကူညီနေမှုက ရှိနေသည်ဖြစ်ရာ ၎င်းတို့စိုးရိမ်ထိတ်လန့်မှုမှာ အပြစ်မဆို သာပေ။ သို့သော်လည်း အီရတ်ရှိယိုက်မွတ်ဆလင်များကမူ အီရတ်၌ ရှိယိုက်များ

အာဏာကြီးထွားလာမှုကို ဆွန်နီများကမကျေမနပ်ဖြစ်နေကြကြောင်း ယုံကြည်ထားကြသည်။

အမေရိကန်သည် အီရတ်တည်ငြိမ်ရေးအတွက် ဆွန်နီသူပုန်အုပ်စုနှင့် အီရတ်ရှိယိုက်အစိုးရတို့ တွေ့ဆုံဆွေးနွေးရန် မျှော်လင့်ထားသည်။ ထို့ကြောင့် အမေရိကန်သည် ၎င်း၏ ဆွန်နီမဟာမိတ်ဂျော်ဒန်အား ဤကိစ္စတွင် ဦးဆောင်မှုပေးစေလိုသည်။

အီရတ်အရေးတွင် အီရန်ဝင်ပါရေးသည် အလွန်အန္တရာယ်ကြီးသော စွန့်စားမှုတစ်ရပ်ဖြစ်နေပေသည်။

ဂျော်ဒန်ဘုရင်၏ စိုးရိမ်မှု

ဂျော်ဒန်ဘုရင်သည် ABC ရုပ်သံမှ ဤသို့ပြောကြားခဲ့သည်။

“ဆော်ဒီ၊ ဂျော်ဒန်နှင့် အခြားဆွန်နီ အာရပ်နိုင်ငံများသည် ရှိယိုက်တို့ ဩဇာကြီးထွားလာနေမှုကို စိုးရိမ်လျက်ရှိနေကြသည်။ အီရန်နှင့်ရင်းနှီးစွာဆက်ဆံမှုရှိသော အီရတ်ခေါင်းဆောင်များနှင့် ရှိယိုက်လက်နက်ကိုင်များသည် လက်ဘနွန်မှ ဟစ်ဇ်ဘိုလာများနှင့် ပါလက်စတိုင်းမှ ဟားမားစ်များကို အထောက်အပံ့များပေးခဲ့ကြသည်။ အမေရိကန်တပ်ဖွဲ့ဝင်များ အီရတ်မှ ဆုတ်ခွာသွားလျှင် ရှိယိုက်နှင့် ဆွန်နီတို့၏ ပဋိပက္ခ ပေါက်ကွဲလာနိုင်ပြီး အီရတ်ခေါင်းဆောင်များက အီရန်တို့ တန်ခိုးထွားလာမည်ကို စိုးရိမ်လျက်ရှိသည်” ဟုဆိုသည်။ ဂျော်ဒန်ဘုရင်က အီရတ်မှမာလီကီအစိုးရကို ဆိုးဝါးသော အခြေအနေများအတွက် သတိထားဆောင်ရွက်ရန် တိုက်တွန်းခဲ့သည်။

ပါလက်စတိုင်းဝန်ကြီးချုပ်နှင့် တွေ့ဆုံခြင်း

ပါလက်စတိုင်းဝန်ကြီးချုပ် အစ္စမေးလ်သည် ၂၀၀၆ ဒီဇင်ဘာအတွင်း အီရန်သို့ လေးရက်ကြာ အလည်အပတ်ခရီးထွက်ခဲ့ရာ အီရန်မှ ပါလက်စတိုင်း အား အမေရိကန်ဒေါ်လာသန်း ၂၅၀ အကူအညီပေးအပ်ရန် ကံတိုပြုခဲ့သည်ဟု ဆိုသည်။ အစ္စမေးလ်ဟာနီယေးသည် အစ္စလမ်မစ်နိုင်ငံများသို့ ခရီးလှည့်လည် ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

၎င်းကပြောကြားရာတွင် ၂၀၀၇ခုနှစ်အတွင်း အီရန်နိုင်ငံမှ ပါလက်စတိုင်းသို့ ဒေါ်လာသန်း ၁၂၀ ပေးအပ်ရန် ဘဏ္ဍာရေးသတ်မှတ်ချက်ရှိနေပြီး အီရန်က ပါလက်စတိုင်းဝန်ကြီးဌာနသုံးခုရှိ အရပ်ဘက်ဝန်ထမ်းများကို ခြောက်လစာလစာပေးနိုင်ရန်နှင့် ပါလက်စတိုင်းလုပ်သားတစ်သိန်းအတွက် တစ်လလျှင် အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၁၀၀နှုန်းဖြင့် ခြောက်လစာ ထောက်ပံ့မည်ဖြစ်သည်။ အချိန်ကာလကြာရှည်စွာ အလုပ်မလုပ်နိုင်သည့် ပါလက်စတိုင်း တင်ငါသည် ၃၀၀၀ ကျော်ကို လစဉ်ဒေါ်လာ ၁၀၀ နှုန်းဖြင့် ခြောက်လစာပေးအပ်ရန် အီရန်က လျာထားသည်ဟုဆိုသည်။

ပါလက်စတိုင်းရွေးကောက်ပွဲတွင် ဟားမားစ်တို့ အောင်နိုင်ခဲ့သည့် ဇန်နဝါရီလကတည်းက အနောက်နိုင်ငံများမှ ဘဏ္ဍာရေးအကူအညီများ ရပ်တန့်သွားခဲ့သည်။ ပါလက်စတိုင်းဝန်ကြီးချုပ်က ဒေသတွင်းနိုင်ငံများနှင့် ရင်းနှီးမှု ရရှိရန် ကြိုးပမ်းလျက်ရှိသည်။ အီရန်သို့ လေးရက်ကြာခရီးအပြီး ဟာနီယေးသည် ဆူဒန်နိုင်ငံသို့ ဆက်လက်ထွက်ခွာခဲ့သည်။ ပါလက်စတိုင်းဝန်ကြီးချုပ်၏ ဒေသတွင်းခရီးစဉ်သည် ဟားမားစ်နှင့် ဖာတာအုပ်စုများကြား ဆွေးနွေးပွဲ ပြုပျက်ခဲ့ပြီးနောက်ပိုင်း၌ စတင်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

အီရန်ကို အမေရိကန်တိုက်မည်လား

အစွရေးသံအမတ်ကြီး အေရွန်က "အီရန်နိုင်ငံ၏ နျူကလီယား အဆောက်အအုံများအား အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုက လက်ဦးမှုရယူ၍ တိုက်ခိုက်ခြင်းမပြု" ဟု ထင်ကြေးပေးကြသည့် ကာကွယ်ရေးဌာနများ၏ တွက်ကိန်းမှာ မှားယွင်းနေကြောင်း ပြောကြားခဲ့သည်။

ဝါရှင်တန်တွင် လေးနှစ်ကြာတာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့ပြီးနောက် ၂၀၀၆ နိုဝင်ဘာလ အစွရေးနိုင်ငံသို့ ပြန်လည်ရောက်ရှိလာသော အေယွန်က အမေရိကန်က အီရန်ကိုတိုက်ခိုက်နိုင်သည့် အခွင့်အရေးနည်းပါးကြောင်း ရေးသားခဲ့သည့် ဂျေရုဆလင်ပို့စ်သတင်းစာနှင့် အငြင်းပွားခဲ့သည်။

၎င်းက အမေရိကန်သမ္မတ ဂျော့ဒဗလျူဘုရ်နှင့် နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီးကွန်ဒိုလီဇာရိုင်စ်တို့သည် မည်သည့်ရွေးချယ်မှုကိုမဆို ပြုလုပ်နိုင်ရန် အသင့်ရှိနေကြောင်း၊ အီရန်နိုင်ငံ၏ နျူကလီယားပိုင်ဆိုင်မှု တားမြစ်ရေးနှင့် ကြုံတွေ့လာမည့် မည်သည့်နည်းလမ်းကိုမျှ ဖယ်ထားခြင်းမရှိကြောင်း ပြောကြားခဲ့သည်။

အီရန်နိုင်ငံ၏ နျူကလီယားပိုင်ဆိုင်ရေးသည် ဒေသအတွင်းထက် ကျော်လွန်သောနေရာများအတွင်းရှိ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု၏ အလွန်အရေးပါသော အကျိုးစီးပွားများကို တိုက်ရိုက်စိန်ခေါ်ခြင်းဖြစ်သဖြင့် အမေရိကန်နိုင်ငံက လုံးဝခွင့်ပြုမည်မဟုတ်ကြောင်း မိမိယုံကြည်သည်ဟု အေယွန်ကဆိုသည်။

အမေရိကန်နိုင်ငံ၏ ပါတီနှစ်ခုအတွင်းရှိ မဟာဗျူဟာ တွေးခေါ်ရေးသမားများနှင့် နိုင်ငံရေးခေါင်းဆောင်များကလည်း ဤအကြောင်းနက်ရှိုင်းစွာ နားလည်မှုရှိကြသည်ဟုလည်း ဆိုသည်။

၂၀၀၆ ခုနှစ်မှန်ကန်သော အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းမှုလုပ်ငန်းဆုကို လက်ခံရရှိခဲ့သူလေးဦးအနက် တစ်ဦးဖြစ်သော ဒင်နီယယ်လ်အဲလ်ဘတ်သည် ဆွီဒင်နိုင်ငံစတော့ဟုန်းမြို့တွင် ဆုလက်ခံရယူအပြီး ဤသို့ပြောကြားခဲ့သည်။

မိမိအနေဖြင့် အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုသည် အီရန်နိုင်ငံအား ၂၀၀၈ ခုနှစ်မတိုင်မီ ဝင်ရောက်တိုက်ခိုက်လိမ့်မည်ဟု ယုံကြည်ကြောင်းနှင့် ဝါရှင်တန် တာဝန်ရှိသူများအနေဖြင့် အဆိုပါစစ်ပွဲသစ်ကို တားဆီးရန် တစ်စုံတစ်ရာထုတ် ပြန်ပေးသင့်ကြောင်း၊ အမေရိကန်က အီရန်အပေါ် နျူကလီယားလက်နက်သုံး၍ ရင်ဆိုင်လျှင် နေတိုးမဟာမိတ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများအနေဖြင့် ပါဝင်မည်မဟုတ်ဟု ကြိုတင်အသိပေးထားသင့်ကြောင်းဆိုသည်။

“မဖြစ်ဖို့ထက် ဖြစ်ဖို့ကများတယ်၊ နောင်လာမယ့်နှစ်နှစ်အတွင်း ဘုရိန်၊ ဒစ်ချေနီတို့ အီရန်ကိုတိုက်ဖို့ညွှန်ကြားလာနိုင်တယ်။ ဒီလိုတိုက်ခိုက်မှုဟာ အရှိန် မြင့်တက်လာပြီး အီရန်တို့ရဲ့ မြေအောက်လက်နက်တပ်ဆင်ရေးနေရာတွေကိုပါ နျူကလီယားဗုံးသုံးပြီး ဖျက်ဆီးပစ်နိုင်တယ်။ တိုင်းတာမရတဲ့ အကျိုးဆက်တွေ ပေါ်လာလိမ့်မယ်” ဟု အသက် ၅၅ နှစ်ရွယ် အဲလ်ဘတ်က ဟောကိန်းထုတ် လျက်ရှိသည်။

၎င်းကအကြံပြုရာတွင် “ဥရောပမဟာမိတ်ဆွေနဲ့ တခြားအစိုးရတွေဟာ ဘုရိန်အစိုးရအပေါ်ပဲ ဖိအားပေးသင့်ပါတယ်။ အမေရိကန်ကဖြစ်စေ၊ အစ္စရေးက ဖြစ်စေ အီရန်ကို နျူကလီယားလက်နက်သုံးတိုက်မယ်ဆိုရင် နေတိုးအဖွဲ့ဝင် အဖြစ်မှ နောက်ဆုတ်မယ်ဆိုတာ အလုပ်သင့်ဆုံး ဖိအားပေးမှုပါပဲ” ဟု ပြောကြား ခဲ့သည်။

အမာဒီနီဂျက်၏ ကွန်ဖရင့်ဂယက်

Review of the Holocaust Global Vision

၂၀၀၆ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာ (၄)ရက်တွင် အီရန်၌ နာဇီတို့က ဂျူးများကို အစုလိုက်အပြုံလိုက်သတ်ဖြတ်ခဲ့ခြင်း၊ Holocaust နှင့်ပတ်သက်သည့် ကွန်ဖရင့် တစ်ရပ်ကို တီဟီရန်တွင် ခုံရာ အဖွင့်စကားကို အီရန်နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီးက အစွဲရေး၏ တည်ရှိခွင့်အား မေးခွန်းထုတ်စတင်ခဲ့သည်။

ထိုကွန်ဖရင့်ကို နှစ်ရက်ကြာကျင်းပခဲ့ရာ ဗြိတိန်နိုင်ငံမှ ဖီယွန်ဝါဒ ဆန့်ကျင်ရေးဝါဒီ ဂျူးဓမ္မဆရာတစ်ဦးအပါအဝင် နိုင်ငံတကာမှ ဧည့်သည် ၁၂၀၀ ပေါင်းများစွာတက်ရောက်ခဲ့ကြသည်။ ဤကွန်ဖရင့်ကို Review of the Holocaust Global Vision ဟု အမည်ပေးထားပြီး ကွန်ဖရင့်အထမြောက်စေရန် အီရန်သမ္မတအမာဒီနီဂျက်က ဦးဆောင်လှုံ့ဆော်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ကွန်ဖရင့်ဖွင့်လှစ်သည့်နေ့က နိုင်ငံသို့လွှင့်ထုတ်ခဲ့သော မိန့်ခွန်းတွင် အနောက်နိုင်ငံများက ဤလူသတ်မှုကြီးနှင့်ပတ်သက်၍ အဘယ်ကြောင့် စုံစမ်းခွင့်မပြုရသနည်း ဟု မေးခွန်းထုတ်ခဲ့သည်။

အီရန်နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီး မနူချီရ်မော့တာကီကမူ ထိုလူသတ်မှုကြီး၏ တရားဝင်မှုကို သံသယဖြစ်နေပါက အစွဲရေးတို့၏ ကိုယ်ပိုင်အမှတ်လက္ခဏာနှင့် သဘာဝဆီသည့်ကိုလည်း သံသယဖြစ်ရမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ ယင်းဖြစ်ရပ်သည် သမိုင်းဝင်အမှန်တရားဖြစ်ကြောင်း သက်သေပြနိုင်ပါက ပါလက်စတိုင်းများသည် အဘယ်ကြောင့်နာဇီတို့၏ ပြစ်မှုအတွက် ပေးဆပ်နေရပါသလဲဟု မေးခွန်းထုတ်ပြောကြားခဲ့သည်။

အစွရေးဝန်ကြီးချုပ် အီဟွတ်အိုမတ်သည် ဘာလင်တွင်ပြုလုပ်သည့် ကွန်ဖရင့်တစ်ရပ်သို့ တက်ရောက်ရန်သွားရာ လမ်း၌ ဤသို့ပြောကြားခဲ့သည်။ ဤကွန်ဖရင့်အား အသိဉာဏ်ရှိသော ကမ္ဘာကရွတ်ချရမည်။ နာဇီတို့၏ လူမျိုး တုံးသတ်ဖြတ်မှုအချက်အလက်များမှာ အစစ်အမှန်ဖြစ်ကြောင်း သမိုင်းပညာရှင် တို့က အတည်ပြုပြီးဖြစ်သည်ဟုဆိုသည်။

တီဟီရန်တွင်ပြုလုပ်သော ဤကွန်ဖရင့်သို့ ဇီယွန်ဝါဒကို ဆန့်ကျင် သော ဂျူးအဖွဲ့အစည်းမှ အဖွဲ့ဝင်(၆)ဦးလည်း တက်ရောက်ခဲ့သည်။ ဇီယွန်ဝါဒ ဆန့်ကျင်ရေးအဖွဲ့တစ်ခုဖြစ်သော Neturei Karta မှ ဂျူးဓမ္မဆရာ ကိုဟင်က ဤလူမျိုးတုံးသတ်ဖြတ်မှုကြီးသည် အမှန်တကယ်ရှိခဲ့ကြောင်း၊ ပါလက်စတိုင်း အပေါ် အစွရေးတို့၏ တရားမျှတမှုမရှိသော ကျူးလွန်မှုကို အကြောင်းပြု၍ ဤဖြစ်ရပ်ကြီးကို ငြင်းဆိုနိုင်မည်မဟုတ်ကြောင်း ပြောကြားခဲ့သည်။

ကွန်ဖရင့်သို့ နိုင်ငံပေါင်း(၃၀)မှ နိုင်ငံခြားသား (၆၇)ဦး တက်ရောက်ခဲ့ ပြီး ၎င်းတို့အနက် လူမည်းဆန့်ကျင်ရေးဂိုဏ်း KKK ခေါင်းဆောင်ဟောင်း အမေရိကန်လူမျိုး ဒေးဗစ်ဂျူနှင့် ပြင်သစ်စာရေးဆရာ ဂျော်ဂျီသီးလ်တို့လည်း တက်ရောက်ခဲ့ကြသည်။

ကွန်ဖရင့်တွင် ဒုတိယကမ္ဘာစစ်အတွင်း ဓာတ်ငွေ့ခန်းမတွင် ဂျူးများ သတ်ဖြတ်ခံရခြင်းနှင့်ပတ်သက်၍ အခြေအတင်ဆွေးနွေးခဲ့ကြသည်။ အမာဒီနို ဂျက်၏ အငြင်းပွားဖွယ်စကားတစ်ခွန်းဖြစ်သော “ဒဏ္ဍာရီ” ကို အကြောင်းပြု၍ ဖြစ်ပေါ်လာသော ကွန်ဖရင့်အား အနောက်နိုင်ငံများက လှောင်ပြောင်စရာ၊ ဟာ သထုတ်စရာ၊ အလုပ်ပိုတစ်ခုအဖြစ် ရွတ်ချခဲ့ကြသည်။

အပိုင်း (၅)

အိရန်၏ပထဝီအနေအထားနှင့်
စစ်လက်နက်အင်အား

အီရန်သည် ကမ္ဘာပေါ်တွင် (၁၇)နိုင်ငံမြောက်အကြီးဆုံးတိုင်းပြည်ဖြစ်သည်။ အီရန်၏ ဧရိယာသည် အကြမ်းဖျဉ်းအားဖြင့် ဗြိတိန်၊ ပြင်သစ်၊ ဝေပီနီ၊ ဂျာမနီနှစ်နိုင်ငံတို့နှင့် တူညီပြီး အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု၏ ငါးပုံတစ်ပုံ (သို့မဟုတ်) နီဗားဒါး၊ အရီဇိုးနား၊ ကိုလိုရာဒိုနှင့် နယူးမက္ကဆီကိုတို့နှင့် အရွယ်အစားတူညီသည်။

နယ်စပ်မျဉ်းမှာ အစာဘိုင်ဂျန်နှင့် ၄၃၂ ကီလိုမီတာ၊ အာမေးနီးယားနှင့် ၃၅ ကီလိုမီတာ၊ တာ့စ်မိနီစတန်နှင့် ၉၉၂ ကီလိုမီတာ၊ ပါကစ္စတန်နှင့် ၉၀၉ ကီလိုမီတာ၊ အာဖဂန်နစ္စတန်နှင့် ၉၃၆ ကီလိုမီတာ၊ တူရကီနှင့် ၄၉၉ ကီလိုမီတာ၊ အီရတ်နှင့် ၁၄၅၈ ကီလိုမီတာရှိသည်။ ကမ္ဘာပေါ်တွင် တောင်တန်းအများဆုံးနိုင်ငံတစ်နိုင်ငံဖြစ်သည်။

နိုင်ငံ၏အနောက်ပိုင်းတွင် တောင်တန်းများ ပိုမိုများပြားပြီး လူနေထူထပ်သည်။ အီရန်၏ အမြင့်ဆုံးတောင်ထိပ်သည် Mount Damavand ဖြစ်ပြီး (၁၈၃၈၆)ပေမြင့်သည်။ နိုင်ငံ၏ အရှေ့ပိုင်းတွင် သဲကန္တာရများရှိပြီး ရေအိုင်များလည်းရှိသည်။ ကျယ်ပြန့်သော လွင်ပြင်များမှာ ကက်စ်ဘီယန်ပင်လယ်ကမ်းရိုးတန်းနှင့် မြောက်ဘက်ဆုံးပါရှန်းပင်လယ်ကွေ့အထိဖြစ်သည်။

အီရန်နိုင်ငံတွင် ပြည်နယ်ပေါင်း (၃၀)ဖြင့်ဖွဲ့စည်းထားရှိပြီး အသီးသီးကို အုပ်ချုပ်ရေးမှူးများ စန့်ထားအုပ်ချုပ်စေခဲ့သည်။ မြို့တော်နှင့် ကျေးလက်ကောင်စီများ ဖွဲ့စည်းထားရှိပြီး လူမှုရေး၊ ယဉ်ကျေးမှု၊ ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ စီးပွားရေး ကိစ္စများကို ဆောင်ရွက်စေသည်။

အီရန်နိုင်ငံသည် နျူကလီယားလက်နက်ပိုင်ဆိုင်သောနိုင်ငံများ ဝန်းရံလျက်ရှိသည့် နိုင်ငံဖြစ်သည့်အတွက် အီရန်နိုင်ငံအနေဖြင့် လက်နက်များဖြည့်

တင်းတိုးမြှင့်ရေးသည် အရေးပါသော လုပ်ငန်းတစ်ရပ်ဖြစ်နေခဲ့သည်။

အီရန်၏ ခုံးကျည်များ

အီရန်၏ ခုံးကျည်များသည် အရှေ့အလယ်ပိုင်းဒေသ မည်သည့်နေရာ မဆိုရောက်နိုင်ပြီး ကြိုတင်လက်ဦးမှု ရယူတိုက်ခိုက်ခြင်းမပြုနိုင်သောကြောင့် “အီရန်နိုင်ငံကား အရှေ့အလယ်ပိုင်းဒေသတွင် အဓိကခုံးကျည်စွမ်းအားပိုင်ရှင် ဖြစ်နေပြီ” ဟု အစွဲရေးခုံးကျည်စနစ်အကြီးအကဲဟောင်း အူဇီရစ်ပင်က ပြောကြား ခဲ့သည်။ ၎င်းက အစွဲရေးအမျိုးသားလုံခြုံရေးလေ့လာမှုတက္ကသိုလ်မှ ပုံနှိပ်ထုတ် ဝေသည့်စာစောင်တွင် ရေးသားရာ၌ ကမ္ဘာပေါ်တွင် မည်သည့်နိုင်ငံမျှ အီရန်ကဲ့ သို့ ခုံးကျည်လက်နက်အရေအတွက်နှင့် အမျိုးအစားစုံလင်စွာ ထုတ်လုပ်ခဲ့မှု၊ ထုတ်လုပ်နေမှုမရှိသေးကြောင်း ဖော်ပြပါရှိသည်။ ရုစင်သည် ၎င်းလေ့လာ ဆန်းစစ်ချက်များကို စာရွက်စာတမ်းအထောက်အထားများမှတစ်ဆင့် ရယူခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။

ခုံးကျည်အများစုသည် အီရန်အနီးအနားရှိ ရေပြင်၊ ကုန်းပြင်နှင့် လေ ကြောင်းထိန်းချုပ်နိုင်မှုကို ရည်ရွယ်၍ ပုံစံပြုလုပ်ထားခြင်းဖြစ်သည်။ အီရန်၏ ခုံးကျည်အမျိုးအစားများသည် မူလရုရှားနှင့် တရုတ်နည်းပညာများမှ ဆင်းသက် လာခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ Road ခုံးကျည်မှာ တရုတ်၏ Silkworm ကို ပုံစံပြု တည်ဆောက်ထားခြင်းဖြစ်သည်။ အဆိုပါခုံးကျည်မှာ မြေပြင်အခြေစိုက်သင်္ဘော ပစ် ခုံးကျည်အမျိုးအစားဖြစ်သည်။

အီရတ်၏ ဇက်ဇဲလ်ခုံးကျည်သည် မူလကတရုတ်ပုံစံမျိုးဖြင့် စတင် တည်ဆောက်ခဲ့ပြီး ယခုအချိန်တွင် ၁၂၅မိုင်အထိ ပစ်လွှတ်နိုင်သည်။ ၂၀၀၆

ခုနှစ်၊ ဧပြီလတွင် ရေတပ်လေ့ကျင့်ရေးပြုလုပ်စဉ် အီရန်သည် ခုံးကျည်တွန်းအားနှင့် ပစ်လွှတ်ရသော ရေအောက်မှပစ်လွှတ်ရသည့် ခုံးကျည်အချို့နှင့် သင်္ဘောများကို ပြသခဲ့သည်။

အီရန်၏ ရှာဟတ်ခုံးကျည်များသည် ရုရှား၏ ၁၉၅၀ခုနှစ်တစ်ပိုက်က ပြုလုပ်ခဲ့သော စကဒ်ခုံးကျည်၏ နည်းပညာအပေါ် အခြေခံတည်ဆောက်ထားခြင်းဖြစ်သည်။ အီရန်သည် ယေဘုယျအားဖြင့် ၎င်းတို့ခုံးကျည်များ၏ ပတ်စတ်နိုင်သော အကွာအဝေးသို့ တိုးချဲ့လျက်ရှိပြီး ၎င်းတို့၏ နျူကလီယားရည်မှန်းချက်များကို ပြီးမြောက်အောင် ပြုလုပ်လျက်ရှိကြောင်း ရှောင်ကပြောကြားခဲ့သည်။

အီရန်သည် စကဒ်ဘီနှင့် စကဒ်စီခုံးကျည်များကို ၎င်းတို့စင်များထုတ်လုပ်မှုလုပ်ငန်းနှင့်တွဲ၍ ဝယ်ယူခဲ့ပြီး ရှာဟတ် ၁ နှင့် ရှာဟတ် ၂ ဟူ၍ အမည်တပ်ကာ အရေအတွက်အတော်များများ ထုတ်လုပ်ခဲ့ကြောင်း ၎င်းကဆက်လက်ပြောကြားခဲ့သည်။

အီရန်သည် အဆိုပါခုံးကျည်များကို အီရတ်၏ ခြိမ်းခြောက်မှုရန်ကြောင့် တည်ဆောက်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ထို့နောက်ပိုင်း ခြိမ်းခြောက်မှုပစ်မှတ်မှာ ပြောင်းလဲသွားခဲ့သည်။ အီရန်သည် ဆော်ဒီအာရေဗျနိုင်ငံအား အမေရိကန်တပ်များကို လက်မခံရန်အတွက်သတိပေးခဲ့သည်။ အကယ်၍ အမေရိကန်က အီရန်ကို တိုက်ခိုက်လာပါက အီရန်၏ ခုံးကျည်များသည် အစွဲရေးကို ပစ်မှတ်ထား တိုက်ခိုက်မည်ဖြစ်သည်။

ရှာဟတ် ၃ ခုံးကျည်သည် မြောက်ကိုရီးယား၏ နိုဒေါင်း-ခုံးကျည်နှင့် ပုံစံတူမျိုးပွားတစ်ထပ်တည်းမကျသော်လည်း နီးစပ်တူညီမှုရှိသည်။ ၂၀၀၄ခုနှစ်တွင် အီရန်သည် ရှာဟတ် ၃ ခုံးကျည်ကို စမ်းသပ်ပစ်လွှတ်ခဲ့သည်။ ရှာဟတ်

၃ သည် ပို၍ရှည်လျားပြီး ရုရှားတို့၏ အတတ်ပညာများ၊ လက်ရာများကို ပြောင်းလဲပြုပြင်ထားခြင်းဖြစ်သည်။ ထိုစမ်းသပ်မှုပြုလုပ်ပြီးနောက် အီရန်က ၎င်းတို့ဒုံးကျည်များသည် ပစ်မှတ်အကွာအဝေးမိုင်ပေါင်း ၁၂၅၀ အထိ ရောက်နိုင် သည်ဟုပြောခဲ့ကြောင်း ရူဘင်ကရေးသားထားသည်။ ထိုရှာဟက် ၃သည် အရှေ့ အလယ်ပိုင်းဒေသတွင် မည်သည့်နေရာကိုမဆို ထိရောက်စွာ ပစ်ခတ်နိုင်စွမ်းရှိ သည့်အပြင် ဒုံးကျည်ပစ်ခန်းများကို ရန်သူက လက်ဦးမူရယူတိုက်ခိုက်ခြင်း မပြုနိုင်ရန်လည်း ကောင်းစွာစီမံ၍ ကာကွယ်ပေးနိုင်သည်ဟုဆိုသည်။ အီရန် သည် ၂၀၀၆ ခုနှစ် မေလအထိ ရှာဟတ် ၃ ဒုံးကျည်(၁၀)စင်းသာ စမ်းသပ်ပစ် လွှတ်ခဲ့သည်။ ယင်းမှာ ရည်မှန်းချက်၏ စမ်းသပ်မှုတစ်ဝက်သာရှိကြောင်း ရူဘင် က ရေးသားဖော်ပြခဲ့သည်။

အနောက်နိုင်ငံလက်နက်စစ်တမ်းအရဆိုလျှင် ထိုရှာဟက် ၃ ဒုံးကျည် များသည် အဆင့်မမီသေးဟုဆိုသည်။ အီရန်အနေဖြင့် ၎င်းဒုံးကျည်များကို တစ်ကြိမ်နှစ်ကြိမ်ခန့် အောင်မြင်စွာ ပုံဖော်နိုင်ရုံဖြင့် စစ်မြေပြင်၌ အသုံးချနိုင် လိမ့်မည်ဟု ယုံကြည်နေကြကြောင်း ရူဘင်က သုံးသပ်ပြခဲ့သည်။

ပဋိပက္ခဖြစ်ပွားလာမည်ဆိုလျှင် လက်တွေ့စမ်းသပ်မှု မည်သို့ပင်ရှိစေ ကာမူ အီရန်က ရှာဟက်ဒုံးကျည်များကို ပစ်လွှတ်မည်သာဖြစ်ပြီး အချို့သာလျှင် ပစ်မှတ်ထိအောင် ရောက်နိုင်လိမ့်မည်ဟု ရူဘင်က ပြောကြားခဲ့သည်။

ရူဘင်က ရေးသားရာတွင် အီရန်ထောက်လှမ်းရေးအဖွဲ့သည် ယူကရိန်း နိုင်ငံမှ K-H၅၅ ခရစ်ဒုံးကျည်များ အစိုးခံရမှုတွင် နောက်ကွယ်မှ ပါဝင်နေသည်။ ၎င်းဒုံးကျည်များကို သယ်ဆောင်ပေးခဲ့ရသော လေယာဉ်ကို ပိုင်ဆိုင်ကြောင်း မှတ်ပုံတင်ထားသည့် နိုင်ငံမှာလည်း အီရန်ဖြစ်သည်ဟုဆိုသည်။ အီရန်သည်

အဆိုပါဒုံးကျည်များကို စိုးယူပြီးနောက် ပြည်တွင်းပစ်ခတ်ရန်ဒုံးကျည်များကို ထုတ်လုပ်နိုင်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်ဟု သိရှိရသည်။

အီရန်နိုင်ငံ၏ BM-25 ဒုံးကျည်များသည် မြောက်ကိုရီးယားနိုင်ငံမှ ရွှေ့ပြောင်းရယူထားသော ဒုံးကျည်များဖြစ်ပြီး အကြမ်းအားဖြင့် ပစ်မှတ်အကွာ အဝေးမိုင် ၁၅၀၀မှ ၂၂၀၀အထိ ရောက်ရှိအောင် ပစ်ခတ်နိုင်စွမ်းရှိကြောင်း အစွဲရေး ထောက်လှမ်းရေးနှင့် ဂျာမန်သတင်းရင်းမြစ်တစ်ခုတို့က ဖော်ပြခဲ့ကြသည်။

အီရန်သည် အရှေ့ဘက်ပိုင်းဒေသရှိ ပစ်မှတ်များကို ထိရောက်စွာ ပစ်ခတ်နိုင်ရန် အဆိုပါ BM-25 ဒုံးကျည်များမလိုအပ်ပါ။ ရှာယက် ၃ ဒုံးကျည်နှင့်ပင် လုံလောက်နေပြီဖြစ်သည်။ ဤသို့တာဝေးပစ်ဒုံးပျံများကြောင့် ဥရောပ အလယ်ပိုင်းနိုင်ငံများအနေဖြင့် စိုးရိမ်ပူပန်လျက်ရှိနေကြသည်ဟုဆိုသည်။

အီရန်သည် ဒုံးကျည်များအပြင် ဂြိုဟ်တုများကိုလည်း ထုတ်လုပ်နေသည်။ အီရန်၏ ဂြိုဟ်တုများထုတ်လုပ်မှုမှာ အောင်မြင်မှုစုံမပိုလောက်သာရှိသော်လည်း ၎င်းတို့၏ ထုတ်ပြန်ကြေညာချက်များအရ အဆိုပါဂြိုဟ်တုထုတ်လုပ်မှုလုပ်ငန်းကို အရှိန်မြှင့်တင်နေသည်ဟု သိရသည်။ နည်းပညာအရ ပြုပြင်စီမံထားသော မည်သည့်ဂြိုဟ်တုများမဆို တိုက်ခိုက်ပစ်ဒုံးကျည်များကဲ့သို့ အလုပ်လုပ်ပေးနိုင်ကြောင်း ရူဘင်ကမှတ်ချက်ပေးခဲ့သည်။ သို့သော်လည်း အီရန်၏ ဒုံးကျည်နှင့် အာကာသစီမံချက်များတွင် ဦးဆောင်မှုနှင့် အရင်းအမြစ်များ ချို့တဲ့မှုရှိနေသေးသည်ဟုဆိုသည်။ မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ အီရန်၏ ဒုံးကျည်နှင့် အာကာသစီမံချက်များသည် စက္ကူကျားမဟုတ်ကြောင်း၊ ယခုဆယ်စုနှစ်အတွင်း အီရန်၏ ဒုံးကျည်များသည် ဥရောပတစ်တိုက်လုံးကို စိုးမိုးလာနိုင်မည်ဖြစ်ကြောင်း SLV ဂြိုဟ်တုများ ပြီးပြည့်စုံအောင်တည်ဆောက်နိုင်ပါက အီရန်၏ ကမ္ဘာ့ရည်မှန်းချက်

အောင်မြင်တော့မည်ဖြစ်ကြောင်း ရူဘင်က ရေးသားဖော်ပြခဲ့သည်။

Ref: TST

အီရန်၏ အဓိကမြို့တော်များ

လူဦးရေအများဆုံး မြို့တော်ကြီး (၈)ခုရှိသည်။ ယင်းတို့မှာ ၂၀၀၆ ခုနှစ် စာရင်းအရ

Tehran	11199214
Mashad	2837734
Isfahan	1573378
Tabriz	1523085
Karaj	1460961
Shiraz	1279140
Qom	1046578
Ahvaz	841145 တို့ဖြစ်ကြသည်။

တစ်နိုင်ငံလုံးအနေဖြင့် လူဦးရေ ၇၀.၇သန်းခန့်ရှိသည်။

Ref: BBC. Country Profile

အမာဒီနီဂျက်ကောက်ကြောင်း

အမာဒီနီဂျက်သည် တီဟီရန်၏ အစွန်းရောက်ကွန်ဆာဗေးတစ် မြို့တော်ဝန်အဖြစ်မှ ၂၀၀၅ခု ဇွန်လရွေးကောက်ပွဲတွင် ယှဉ်ပြိုင်အနိုင်ရခဲ့သူဖြစ်ပြီး သူ၏ပြိုင်ဖက်ဖြစ်သူ သမ္မတဟောင်း အဂ္ဂဘာဟာရီမီရပ်ဆန်ဂျာနီ AKbar

Hashemi Rafsanjani ကို အလဲထိုးကာ အီရန်နိုင်ငံ၌ ၂၄နှစ်တာကာလအတွင်း ပထမဦးဆုံးသာ ဘာသာရေးခေါင်းဆောင်မဟုတ်သည့် သမ္မတဖြစ်လာခဲ့သူ ဖြစ်သည်။

သူသည် ငြိမ်းချမ်းရေးနှင့် အစွန်းမရောက်ရေးမှဖြင့် နိုင်ငံကို စီမံခန့်ခွဲ မည်ဟု ကတိပြုလျက် သူ့အစိုးရသည် အီရန်နိုင်ငံ၏ အငြင်းပွားဖွယ်ဖြစ်သော ချူကလီယားအစီအစဉ်ကို အားကြီးမာန်တက်ဆောင်ရွက်မည်ဟု ပြောခဲ့သည်။

သူသမ္မတဖြစ်ပြီး လပိုင်းအတွင်းတွင် သူ၏အစွဲရေးနိုင်ငံအား ကမ္ဘာ့ မြေပုံပေါ်မှာ ဖယ်ရှားပစ်ရမည်ဟူသောစကားကြောင့် အုတ်အော်သောင်းနှင့် ပွက်လောရိုက်သွားစေခဲ့သည်။ သူ၏ ဂျူးလူမျိုးတုံး သတ်ဖြတ်မှုကြီးမှာ ဒဏ္ဍာရီ ဖြစ်သည်ဟူသောစကားမှာလည်း နိုင်ငံတကာအသိုင်းအဝိုင်းမှ ရွတ်ချစရာဖြစ် လာခဲ့သည်။

တီဟီရန်မြို့တော်အနီး ၁၉၅၆ခုနှစ်၌ မွေးဖွားခဲ့သူ အမာဒီနီဂျက်သည် ယခင်ကပြည်နယ်အုပ်ချုပ်ရေးမှူးဖြစ်ခဲ့ပြီး တော်လှန်ရေးလမ်းညွှန် အရာရှိ တစ်ဦး ဖြစ်ခဲ့သည်။ သူသည် အစွဲလားမစ်တော်လှန်ရေးကြီးတွင် တက်ကြွစွာပါဝင်ခဲ့ သူဖြစ်ပြီး ၁၉၇၉ ခုနှစ်က တီဟီရန်တွင် အမေရိကန်သံရုံးကိုဝင်စီးသော ကျောင်း သားအဖွဲ့၌ ပါဝင်ခဲ့သူလည်းဖြစ်သည်။ သို့သော် သူကဓားစာခံများကို လက်ခံ သူများတွင် မပါဝင်ဟု ငြင်းဆိုခဲ့သည်။

သူ့ယခင်က ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးကို လိုလားသူ မိုဟာမက်ခါတာမီ အနေဖြင့် နိုင်ငံရေးနှင့် လူမှုရေးပြောင်းလဲမှုများပြုလုပ်ရန် ကြိုးပမ်းခဲ့မှုများသည် အချည်းအနီးဖြစ်သွားခဲ့ရသည်။

သဘောထားတင်းမာ၍ ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုကို မလိုလားသော ကွန်ဆာ

ပေးတစ်များသည် ခါတာမီ၏ ရှစ်နှစ်တာသက်တမ်းအတွင်း တရားဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်များကို ထပ်တလဲလဲ ပိတ်ဆို့ပစ်ခဲ့ကြသည်။

သူ၏ အစွန်းမရောက်သော ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများသည် အစွမ်းမထက်နိုင်ဖြစ်ကာ ပါလီမန်ရွေးကောက်ပွဲမှ သူ့အားထွက်ခွာရန် တွန်းအားပေးခြင်းကို ခံခဲ့ရတော့သည်။

အမာဒီနီကျက်သည် ခါတာမီ၏ နေရာကိုရခဲ့သော်လည်း သမ္မတအဖြစ် ကျမ်းသစ္စာကျိန်ဆိုရာတွင် ခါတာမီ၏ လက်ကို နမ်းရွတ်ကာ သဘောထားကြီး၍ လေးစားဟန်ပြခဲ့သည်။

အီရန်နိုင်ငံ၏ သြဇာအာဏာသည် မီဒီယာလောကတွင် အရှိန်အဝါ ကျဆင်းသွားခဲ့ရသည်။ ယခင်သမ္မတခါတာမီအစိုးရလက်ထက်မှ လွတ်လပ်စွာ ထုတ်ဝေခွင့်သည်လည်း ကွန်ဆာပေးတစ်များ၏ ပစ်မှတ်ဖြစ်ခဲ့ရသည်။ များစွာသောပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများ အပိတ်ခံခဲ့ရပြီး ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးစာရေးသူများနှင့် အယ်ဒီတာများမှာလည်း ထောင်နန်းစံကြရတော့သည်။ ကွန်ဆာပေးတစ်တို့၏ တရားဥပဒေသည် လွတ်လပ်သော မီဒီယာများနှင့်ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သွားခဲ့ရသည်။

နိုင်ငံအတွင်း အဓိကအမျိုးသားနေ့စဉ်သတင်းစဉ် (၂၀)တွက်ရှိသော်လည်း အီရန်အနည်းငယ်သာလျှင် သတင်းစာကို နေ့စဉ်ဝယ်သည်။ အရောင်းရဆုံးမှာ အားကစားသတင်းစဉ်များသာဖြစ်သည်။

အသံလွှင့်မှုသည် ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေမှုထက်ပင် ပို၍တင်းကျပ်လေသည်။ တားမြစ်ပိတ်ပင်မှုကြားမှပင် ပြိုဟ်တုစလောင်းအသံဖမ်းဆက်သွယ်ရေး ရုပ်မြင်သံကြားများ ကျယ်ပြန့်စွာ အသုံးပြုလာခဲ့ကြရာ ယင်းကို ခွင့်ပြုခဲ့သည့်အတွက်

ခံသာသည်ဟု ဆိုရပေမည်။

တယ်လီဗေးရှင်းသည် အီရန်တို့အတွက် ရေပန်းအစားဆုံးဖြစ်သည်။
၈၀ ရာခိုင်နှုန်း၏အထက် အီရန်တို့သည် ပုံမှန်ပရိသတ်များဖြစ်ကြသည်။
အကြည့်အများဆုံးမှာ တတိယအမျိုးသားလေလှိုင်း(လူငယ်လေလှိုင်း)ဖြစ်သည်။

IRIB (Islamic Republic of Iran Broadcasting) ရေဒီယိုလေ
လှိုင်းများတွင် ပါလီမန်၏ ယက်ခွယ်မှုပါဝင်သည်။ VIRI (Voice of the
Islamic Republic of Iran) သည် ပြင်ပရေဒီယိုဝန်ဆောင်မှုဖြစ်ပြီး internet
နှင့်ချိတ်ထားသည်။

အီရန်(၇)သန်းခန့်သည် အင်တာနက်ကို ဝင်ရောက်ဆက်သွယ်ခွင့်ရကြ
ပြီး ဆင်ဆာလုပ်ငန်းကို ဥပယ်တံ့များဖြင့် ဖျက်ဆီးတတ်ကြသည်။

ယင်းအခြေအနေသည် အမာဒီနီဂျက်အား ရေရှည်ထောက်ခံမှုရရှိ
လိမ့်မည်ဟု မျှော်လင့်ဖွယ်ရာမရှိပါ။ သို့သော် အမာဒီနီဂျက်၏ သမ္မတသက်တမ်း
မှာ အလွန်နုသေးပေရာ ရှေ့လျှောက်မည်သည့်အငြင်းပွားဖွယ်ရာများနှင့် ကမ္ဘာ
နိုင်ငံရေးလောကကို နှိုးဆွဦးမည်မသိနိုင်ပေ။

အီရန်နှင့် အမေရိကန်တို့၏ ရန်ဆောင်မှု၊ ဆွန်နီနှင့် ရှီယိုက်တို့၏
ပြဿနာ၊ နျူကလီယားအစီအစဉ်၏ စိန်ခေါ်မှု၊ ဂျူးတို့၏ အမုန်းတရားများဖြင့်
အမာဒီနီဂျက်မည်သို့ ဆက်လက်စခန်းသွားမည်ကိုကား ကောက်ကြောင်းမဆုံး
သရွေ့ လိုက်၍ကြည့်ရှုသုံးသပ်နေရဦးမည်သာဖြစ်ပေသည်။

၂၀၀၇ နှင့် အမာဒိနီဂျက်

ကုလသမဂ္ဂ၏ အရေးယူမှု

၂၀၀၆ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလတွင် အီရန်နိုင်ငံကို အကန့်အသတ်ဖြင့် ပိတ်ဆို့အရေးယူခဲ့ပြီး ရက်ပေါင်း (၆၀)အတွင်း အီရန်နိုင်ငံရှိ ယူရေနီယံ သန့်စင်လုပ်ငန်းများ ရပ်တန့်ထားရန် ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့ကြီး၏ ဆုံးဖြတ်ချက် သည် ၂၀၀၇ ဖေဖော်ဝါရီ (၂၁)ရက်နေ့၌ သတ်မှတ်ရက်ကုန်ဆုံးခဲ့လေပြီ။

အီရန်ကား ခေါင်းမာစွာ တင်းခံနေဆဲ။ ထို့အတွက် ၂၀၀၇ ဖေဖော်ဝါရီ(၂၅)ရက်နေ့တွင် အီရန်နိုင်ငံ၏ ပထမဆုံး ဒုံးပျံများ လွှတ်တင်ခဲ့ ပြန်သည်။ သို့ဖြစ်ရာ ၂၀၀၇ ဖေဖော်ဝါရီ (၂၆)ရက်နေ့က လန်ဒန်မြို့တွင် ကျင်းပသော ခြောက်နိုင်ငံအစည်းအဝေးတွင် ကုလသမဂ္ဂ၏ ဆုံးဖြတ်ချက်ကို လိုက်နာရန် ပျက်ကွက်ခဲ့သော အီရန်နိုင်ငံကို ဖိအားတိုးမြှင့်ရန် ကုလသမဂ္ဂ လုံခြုံရေးကောင်စီဝင် အမြဲတမ်းအဖွဲ့ဝင် ငါးနိုင်ငံဖြစ်သော အမေရိကန်၊ ရုရှား၊ တရုတ်၊ ပြင်သစ်၊ ဗြိတိန်နိုင်ငံများနှင့် ဂျာမနီနိုင်ငံတို့ တစ်ညီတစ်ညွတ်တည်း သဘောတူခဲ့ကြတော့သည်။

အနောက်အုပ်စု၏ အရေးယူပိတ်ဆို့မှုကို ပထမပိုင်းက ကန့်ကွက်ခဲ့ သော တရုတ်နှင့် ရုရှသည်ပင် ပေးထားသော နှစ်လ သတ်မှတ်ချိန်အတွင်း အီရန်၏ အနေအထား ပျော့ပျောင်းလာမှုမရှိသည့်အတွက် သဘောတူခဲ့ကြတော့ သည်။

ယခုထွက်ပေါက်လာသော ကုလသမဂ္ဂဆုံးဖြတ်ချက်အသစ်တွင် အီရန်ထိပ်တန်းအရာရှိများ နိုင်ငံရပ်ခြားသွားလာခွင့်ကို ပိတ်ပစ်ရန်၊ အီရန်နှင့်

ကုန်သွယ်မည့် နိုင်ငံရပ်ခြား ကုမ္ပဏီများကို ကန့်သတ်ပစ်ပြီး အီရန်နိုင်ငံသို့ လက်နက်ရောင်းချမှုကို ပိတ်ပစ်ရန် အနောက်အုပ်စုမှ ဆန္ဒရှိသော်လည်း အီရန် နိုင်ငံမှ စီးပွားရေးအကျိုးအမြတ်များစွာရနေသော တရုတ်နှင့် ရုရှားနိုင်ငံများ ကမူ အချက်အားလုံးကို လက်မခံပေ။

အမေရိကန်၏ ပြင်ဆင်မှု

အမေရိကန်က အီရန်ကို ဝင်တိုက်တော့မည်ဟူသော သတင်းကလည်း ကမ္ဘာကို ကိုင်လှုပ်လျက်ရှိနေသည်။ အမေရိကန် ဒုတိယသမ္မတ ဒစ်ချေနီက လည်း ၎င်း၏ သြစတြေးလျခရီးစဉ်တွင် အီရန်ကိစ္စကို ဖြေရှင်းရာ၌ စစ်ရေး နည်းလမ်းကို ချန်လှပ်ထားခြင်းမရှိကြောင်း အလေးအနက် ပြောကြားခဲ့သည်။ သမ္မတက အမိန့်ပေးပါက တိုက်ခိုက်မည်ဟူသော သတင်းများလည်း ထွက်ပေါ်နေသည်။

ပါရှန်ပင်လယ်ကွေ့တွင် ချထားသော အမေရိကန်စစ်တပ်အင်အား မှာလည်း အမြင့်ဆုံးဖြစ်သည်။ ပင်လယ်ကွေ့သို့ ဒုတိယလေယာဉ်တင် သင်္ဘောတစ်စင်း ထပ်မံရောက်ရှိလာချိန်၌ အီရန်ဖက်တွင်လည်း လှုပ်လှုပ်ရှားရှား ဖြစ်သွားခဲ့သည်။

ထိုသို့ အမေရိကန်၏ စစ်ရေးပြင်ဆင်မှုကြောင့် အီရန်နိုင်ငံအတွင်း၌ ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးသမားများနှင့် ရှေးရိုးအစဉ်အလာသမားများ အားလုံးသည် အီရန်သမ္မတအမာဒီနီဂျက်၏ သဘောထားတင်းမာမှုများကို ဆန့်ကျင်ဝေဖန် လာခဲ့ကြသည်။

အန္တရာယ်ကတော့ ကြီးမားဆဲဖြစ်သည်။ အီရန်နိုင်ငံကို အကျဉ်း
 လက်နက်ပိုင်ဆိုင်သော နိုင်ငံမဖြစ်စေရဟူသော အမေရိကန်၏ ဆုံးဖြတ်ချက်က
 မပြောင်းသလို အကျဉ်းလုပ်ငန်းကို နောက်မဆုတ်နိုင်ဟူသည့် အီရန်သမ္မတ၏
 သဘောထားကလည်း ခိုင်မာပြတ်သားနေဆဲဖြစ်သည်။ အမေရိကန်စစ်ဌာနချုပ်
 ပင်တဂွန်ရုံးခန်းတွင် အီရန်စစ်ပွဲဟူသည့် ချိန်ကိုက်ဗုံးက ပေါက်ကွဲချိန်ဆိုသို့
 ချဉ်းကပ်လာလျက်ရှိနေတော့သည်။

ဆော်ဒီအာရေဗျခရီး

အီရန်သမ္မတအမာဒီနီဂျက်သည် ၂၀၀၇ မတ် (၃)ရက်နေ့က
 ဆော်ဒီအာရေဗျဘုရင် အဗ္ဗဒူလာနှင့် တွေ့ဆုံ၍ အီရန်နိုင်ငံတွင် လူမျိုးကွဲ
 ပဋိပက္ခမှုများကြောင့် သွေးထွက်သံယိုမှုများဖြစ်ပွားနေခြင်း၊ လက်ဘနွန်နိုင်ငံ၏
 အကျပ်အတည်းများနှင့် အီရန်၏ နျူကလီးယားအစီအစဉ်အပေါ် အနောက်
 နိုင်ငံများ အငြင်းပွားနေမှုတို့ကို ဆွေးနွေးခဲ့ကြပြီး သဘောတူညီချက်တစ်ရပ်ကို
 လက်မှတ်ရေးထိုးခဲ့ကြသည်။ အမာဒီနီဂျက်က ဆော်ဒီသို့ သွားရောက်ခဲ့ခြင်း
 ဖြစ်ပြီး တီဟီရန်မှ မထွက်ခွာမီ အီရန်နှင့် ဆော်ဒီဘုရင်နိုင်ငံတို့ ပူးပေါင်း၍
 အရှေ့အလယ်ပိုင်းတင်းမာမှုများကို မည်သို့လျော့ချနိုင်မည်အား ဆွေးနွေးခဲ့ကြ
 မည်ဟု သတင်းထောက်များကို ပြောကြားခဲ့သည်။

“ကျွန်တော်တို့ နှစ်နိုင်ငံဟာ ထင်ရှားတဲ့နိုင်ငံတွေဖြစ်ပါတယ်။ နှစ်နိုင်ငံ
 ဆက်ဆံရေးကိုလည်း မကြာမီကပဲ မြှင့်တင်နိုင်ခဲ့ပါတယ်။ တိုးတက်မှုလည်း
 ရပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ဟာ တည်ငြိမ်တဲ့ဆက်ဆံရေးကို တိုးချဲ့တည်ဆောက်
 သွားကြမှာပါ” ဟုဆိုသည်။

အရှေ့အလယ်ပိုင်းတွင် အီရန်နိုင်ငံသည် အာရပ်နိုင်ငံမဟုတ်ဘဲ
 သြဇာလွမ်းမိုးကြီးထွားလာခြင်းဖြစ်သည်။ အီရန်သည် အီရတ်ရှိ ရှိယိုက်စစ်သွေး
 ကြွများကို ထောက်ခံအားပေးနေသည်။ ဆော်ဒီနိုင်ငံသည် ဆွန်နီအများစု
 နိုင်ငံဖြစ်သည်။ အီရတ်ရှိ ဆွန်နီလူနည်းစုများကို ဆော်ဒီက ထောက်ခံနေသည်။
 တစ်ချိန်က အီရတ်တွင် ဆွန်နီတို့က အုပ်စိုးသူများဖြစ်ခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့်
 နှစ်နိုင်ငံဆက်ဆံရေးသည် တင်းမာလာခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ယင်းကို အမာဒီနီဂျက်
 က လျော့ချရန် ကြိုးပမ်းခဲ့သည့် ဓရီးပင်တည်း။

ယင်းမှာလည်း အကြောင်းရှိပေသည်။ ဆော်ဒီသည် အမေရိကန်၏
 အဓိကမဟာမိတ်ဖြစ်ပြီး ဆော်ဒီသည် လက်ဘနွန်ကို ငွေကြေးအမြောက်အများ
 ထောက်ပံ့နေသော နိုင်ငံဖြစ်သည်။ ထိုဘာဂ္ဂတ် (လက်ဘနွန်) အစိုးရသည်လည်း
 အနောက်အုပ်စု၏ ထောက်ခံမှုပေးနေသော အစိုးရဖြစ်သည်။

လက်ဘနွန်နိုင်ငံတွင် နှိပ်စံရေးတင်းမာမှုများကို လျော့ချနိုင်ရန် မိမိ
 ကူညီရန် အသင့်ရှိကြောင်း အမာဒီနီဂျက်က ဆိုလေသည်။ လက်ဘနွန်နိုင်ငံ
 အတွင်း ဆီးရီးယားဆန့်ကျင်သည့် လက်ဘနွန်အစိုးရသည် ဝန်ကြီးအဆင့်
 ထွက်ခွာမှုများ၊ ဟစ်စ်ဘိုလာတို့ ဦးဆောင်သည့် ဆန့်ကျင်မှုများတို့ကို ရင်ဆိုင်
 ခဲ့ရသဖြင့် ပြုတ်ကျလှဆဲဆဲ အခြေအနေသို့ ဆိုက်ရောက်ခဲ့သည်။ အမာဒီနီဂျက်
 က ပြောကြားရာတွင် အီရန်သည် လက်ဘနွန်၏ နိုင်ငံရေးတင်းမာမှုများ
 လျော့ပါးရေးအတွက် ဆော်ဒီအာရေဗျနိုင်ငံနှင့် အနီးကပ်ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်
 လျက်ရှိသည်ဟုဆိုသည်။ သို့စေကာမူ အီရန်ဆော်ဒီပူးတွဲစီမံချက်မရှိကြောင်း
 ပြောဆိုသည်။

အမေရိကန်သည် အီရန်အား ဒေသတွင်းနိုင်ငံများ၏ ပြည်တွင်းရေးများကို ဝင်ရောက်စွက်ဖက်နေသည်ဟု စွပ်စွဲထားသည်။ အီရန်ရှိယိုက်တို့ အီရတ်ရှိ အမေရိကန်တို့အား တိုက်ခိုက်နေသော ရှီယိုက်စစ်သွေးကြွများအား လက်နက်များ ထောက်ပံ့နေသည်ဟုလည်း အမေရိကန်တို့က စွပ်စွဲသည်။ အီရန်ကမူ အကျောက်အကန်ငြင်းဆန်ခဲ့သည်။ အမာဒီနီဂျက်၏ ဖိအားပေးမှု ပြင်းထန်လာစဉ် ဆော်ဒီနှင့် ဆက်ဆံရေးကောင်းမွန်လာအောင် ကြိုးပမ်းခြင်းမှာ အီရန် အမေရိကန်စစ်ရေးကို ဆော်ဒီအနေဖြင့် ထိပ်တိုက်ရင်ဆိုင်ရမည့် အခြေအနေအား ရှောင်ရှားနိုင်ရန်ဖြစ်သည်ဟု ဝေဖန်ရေးသမားများက သုံးသပ်ကြလေသည်။

အပြန်ခရီးတွင် အမာဒီနီဂျက်က အစုလာမ်ကမ္ဘာအား သွေးစွဲမည့် မည်သည့်ရန်သူမဆို ရီယတ်ဒ်နှင့် ပူးပေါင်းချေမှုန်းရန် သဘောတူခဲ့ပြီဟု သတင်းထောက်များအား ပြောကြားသည်။

နောက်မဆုတ်ဘဲ ရှေ့တိုးသူ

၂၀၀၇ မတ်လ (၉)ရက်တွင် အမာဒီနီဂျက်သည် သူ့နိုင်ငံ၏ အဏုမြူစွမ်းအင်အစီအစဉ်ကို ထုတ်ဖော်ပြောကြားသည်။ အီရန်နိုင်ငံတွင် အဏုမြူလောင်စာစွမ်းအင်ထုတ်လုပ်နိုင်သည့် နည်းပညာပိုင်ဆိုင်ထားပြီး အီရန်အဏုမြူစွမ်းအင်အစီအစဉ်သည် အရှိန်ဖြင့် သွားနေသော ရထားနှင့်တူသည်။ ထိုရထားတွင် ရုပ်တန့်မည့် ဘရိတ်မပါသကဲ့သို့ နောက်ပြန်လှည့်စရာဂီယာလည်း မပါပါဟု ဆိုသည်။

အမေရိကန်နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီး ကွန်ဒိုလီဇာရိုက်စ်က အီရန်နိုင်ငံအနေဖြင့် ၎င်းတို့၏ အဏုမြူအစီအစဉ်ကို နောက်ပြန်လှည့်စရာမလိုပါ။ ရုပ်တန့်ရန်သာလိုသည်။ ထိုသို့ ရုပ်တန့်မှသာ ရှေ့လုပ်ငန်းစဉ်များအတွက် အမေရိကန်နှင့် အီရန် ဆွေးနွေးနိုင်မည်ဟု တုံ့ပြန်ခဲ့သည်။ အမေရိကန်ဒုတိယသမ္မတ ဒီချေနီကတော့ အီရန်နိုင်ငံကို အဏုမြူစွမ်းအင်ပိုင်ဆိုင်သည့် နိုင်ငံဖြစ်လာစေခြင်းမှာ ကြီးမားသည့် မှားယွင်းမှုဖြစ်သည်ဟု ဆိုရမည်ဖြစ်ကြောင်း ပြောကြားခဲ့သည်။

အီရန်သည် ဆီးရီးယားနှင့် ပူးတွဲ၍ လက်နက်ထုတ်လုပ်ရေးကိုလည်း ဆွေးနွေးလျက်ရှိသည်။ အမာဒီနီဂျက်သည် ၂၀၀၇ မတ်လ (၁၃)ရက်တွင် ကမ်းလှမ်းချက်တစ်ရပ်ကြိုးပမ်းခဲ့သည်။ အကယ်၍ လုံခြုံရေးကောင်စီကသာ ဝင်ရောက်စွက်ဖက်ခြင်းမပြုပါက အီရန်က ၎င်း၏ အငြင်းပွားနေသော နျူကလီယားအစီအစဉ်များကို အိုင်အေအီးအေနှင့် စေ့စပ်ဆွေးနွေးဖြေရှင်းရန် အသင့်ဖြစ်နေသည်ဟုဆိုသည်။ အီရန်၏ ကမ်းလှမ်းချက်မှာ ဤတစ်ကြိမ်မကခဲ့ပေ။ သို့သော် အမြဲတမ်းအဖွဲ့ဝင်ငါးနိုင်ငံနှင့် ဂျာမနီနိုင်ငံတို့က အကြိမ်ကြိမ်ပယ်ချခဲ့ကြသည်။

ယူရေနီယံသန့်စင်သည့် လုပ်ငန်းကိုရပ်ဆိုင်းပြီးမှ အိရန်နှင့် ဆွေးနွေးမည်ဟု အင်အားကြီးနိုင်ငံများ၏ တောင်းဆိုချက်ကို အိရန်ကလည်း ငြင်းဆိုသည်။ အိရန်နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီး မောတာကီ၊ အိရန်ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီး မွတ်စတာဟာမိုဟာမက်နာဂျာတို့သည် အမာဒီနီဂျက်၏ တွဲဖက်များဖြစ်သည်။ အိရန်နိုင်ငံသည် ယူရေနီယံသန့်စင်မှုကို ယာယီရပ်ဆိုင်းထားဖွယ်ရှိသည်ဟု ဆိုနိုင်သော်လည်း ယင်းမှာ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုအခြေအနေမဟုတ်ကြောင်း ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂလက်အောက်ခံ နိုင်ငံတကာအကျမြူစွမ်းအင် အေဂျင်စီ အိုင်အေအီးအေ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် မိုဟာမက် အယ်လ်ဘာရာဒေးလ်က ပြောကြားသည်။

အိရန်တို့သည် နာတန်၏ မြေအောက်ချွှဲကလီးယားစက်ရုံ၌ ဓာတ်ပုံ ရိုက်ကင်မရာများ တပ်ဆင်ရန် အိုင်အေအီးအေ၏ အဆိုပြုချက်ကို ငြင်းဆန် လျက်ရှိသည်။

၂၀၀၇ အမာဒီနီဂျက် စစ်တမ်း

လက်ရှိအခြေအနေတွင် အီရန်နှင့် အမေရိကန်တို့ ဖေ့စပ်ဆွေးနွေးမှုများ စတင်နိုင်မည့် ဆဲဆဲဖြစ်သည်။ ဤအချက်သည် သမ္မတအမာဒီနီဂျက်၏ အရေးနိမ့်ခဲ့သော ရွေးကောက်ပွဲရလဒ်၏ သက်သေတစ်ခုဖြစ်လာနိုင်သည်။

၂၀၀၆ နှစ်ကုန်ပိုင်းတွင် ကျင်းပသော ရွေးကောက်ပွဲများ၌ ပြိုင်ဘက် ဖြစ်သူ ဟာရီရီယံဆန်ဂျာနီက အနိုင်ရရှိခဲ့သည်။ အကြောင်းမှာ အမာဒီနီဂျက်၏ နိုင်ငံရေးရပ်တည်ချက်အပေါ် အလယ်အလတ်ဝါဒီနှင့် ပြုပြင် ပြောင်းလဲရေးသမားများက ဆန့်ကျင်ခဲ့ကြခြင်းကြောင့်ဖြစ်သည်။

အမာဒီနီဂျက်ကို ဆန့်ကျင်သည့် ပါတီများအနက် ပြုပြင်ပြောင်းလဲ ရေးတစ်ဦးက ရွေးကောက်ပွဲတွင် ကနဦးထွက်ပေါ်လာသော ရလဒ်များအရ အမာဒီနီဂျက်မှာ နိုင်ငံတစ်ဝန်းလုံး၌ အရေးနိမ့်နေပြီဖြစ်ကြောင်း ညွှန်ပြလျက် ရှိသည်။ အီရန်ပြည်သူများသည် အစိုးရအဖွဲ့၏ အုပ်ချုပ်မှုနှင့် ထိရောက်မှု မရှိသော နည်းစနစ်များကို မထောက်ခံသည့် သဘောဖြစ်သည်ဟု ရေးသား ဖော်ပြထားခဲ့သည်။

သမ္မတအမာဒီနီဂျက်၏ အနေအထားသည် ရုပ်ပြသာဖြစ်နေပြီး ပြည်သူများအတွက် တစ်ဖက်လှည့် ရွေးသိပ်ဖြေရှင်းပေးရန် တာဝန်အပ်နှင်းထား သည်ဟုလည်း ရေးသားထားသည်။ အီရန်နိုင်ငံ၏ သမ္မတဟောင်းဖြစ်သူ ခါတာဗီလက်ထက်တွင် “အီရန်နိုင်ငံအနေဖြင့် ခေတ်မီတိုးတက်သော လူ့အဖွဲ့ အစည်းဆိုင်ရာအရေးကိစ္စများတွင် အနောက်အုပ်စု၏ ဆန့်ကျင်ဘက်မှ ရပ်တည်လျက်ရှိသည်” ဟူသော အယူအဆကို ဆန့်ကျင်ခဲ့သည်ဆိုသော်လည်း

ယင်းမှာ အနောက်အုပ်စုနှင့် အီရန်နိုင်ငံအကြားတင်းမာမှုများ လျော့ကျစေရန် ဖန်တီးမှု သက်သက်သာဖြစ်သည်ဟု ဆိုသည်။ အမှန်တကယ်တွင်မူ အီရန် သမ္မတသည် နောက်ခံဩဇာညောင်းသော ဘာသာရေးခေါင်းဆောင်များ၏ လက်ညှိုးညွှန်ရာရေသာဖြစ်သည်ဟုလည်းဆိုသည်။

ယင်းမှာ အမာဒီနီဂျက်လက်ထက်တွင် သိသာလာခဲ့သည်။ ဓါတာဗီသည် ယခုအခါ ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေး ဝါဒီမဟုတ်တော့ဘဲ ဖျောင့်ဖျရန် အလွန်ခက်သော ဝါဒပြင်းထန်သူဖြစ်နေပြီး အဓိပတိခေါင်းဆောင်တစ်ဦး အနေဖြင့် သမ္မတအမာဒီနီဂျက်၏ လုပ်ငန်းဆောင်တာများအပေါ် စိုးမိုးချယ်လှယ် ထားလျက်ရှိသည်။ အီရန်နိုင်ငံ၌ သမ္မတအမာဒီနီဂျက်သည် ဩဇာအာဏာ အမြင့်စားဆုံးဖြစ်သည်ဟူသော အယူအဆမှာလည်း သက်သက်ထွင်လုံးသာ ဖြစ်သည်။ ဤအခြေအနေကိုသိသော ပြည်သူအများက အမာဒီနီဂျက်ကို မဲမပေးခြင်းမှာ အဆန်းမဟုတ်တော့ပေ။

အမာဒီနီဂျက်၏ စိတ်ဓါတ်ရေးရာအကြံပေး ပုဂ္ဂိုလ်မက်ဒီဘားယက်ဇီဒီ နှင့် ညီဗရင်းပါဗိုင်းတို့ကလည်း ၎င်းတို့၏ ရုံးနိမ့်မှုကို ဝန်ခံခဲ့ကြပြီးဖြစ်သည်။ အမာဒီနီဂျက်ကို တစ်ချိန်က အီရန်ပြည်သူများက ဒီမိုကရေစီနည်းကျ ရွေးချယ်တင်မြှောက်ခဲ့သည်မှာ မှန်သော်လည်း နောက်ကွယ်မှ အမှန်တကယ် ဩဇာညောင်းသော ဘာသာရေးခေါင်းဆောင်များ၏ အရှိန်အဝါကို ပြည်သူ များမလိုလားကြတော့ပေ။ ထို့ပြင် အီရန်ပြည်သူများသည် အခြားသော အရှေ့အလယ်ပိုင်း နိုင်ငံများထက်ပို၍ မူမတူဘဲယှဉ်တဲ့ နေထိုင်ရေးဝါဒကို ပိုမိုလက်ခံကြသည်။ တပ်မတော်အရာရှိအဖြစ် ခန့်အပ်ခြင်းမှအပ အီရန်

နိုင်ငံသားကျူးများကို နိုင်ငံသားအဖြစ် အပြည့်အဝအသိအမှတ်ပြုထားသည်။ လွတ်တော်ကို ယံစားလှယ်အဖြစ်ပင် အရွေးချယ်ခံနိုင်ခွင့် ရှိသည်။ အိရန်ကျူးတို့သည် အစွဲရေးရှိ ကျူးဆွေမျိုးများထဲ လွတ်လပ်စွာ သွားရောက်လည်ပတ်ခွင့်လည်းရှိသည်။ အိရန်တွင် အစွဲလွှာမိဘာသာအပြင် ခရစ်ယာန်ဘာသာဝင်များအတွက် ဘုရားရှိခိုးကျောင်းများကိုလည်း တွေ့နိုင်ပြီး ရဟုဒီဘုရားရှိခိုးကျောင်းများကိုလည်း အိရန်လုံခြုံရေးတပ်များက အပြည့်အဝကာကွယ်ထိန်းသိမ်းပေးထားပေသည်။ သို့ဖြစ်ရာ အိရန်အစိုးရသည် လူ့အခွင့်အရေးမျိုးဖောက်သည် နိုင်ငံဟု ကင်ပွန်းတပ်ရန် မသင့်ပေ။ အိရန်နှင့် နာဇီကို နှိုင်းယှဉ်ရန်လည်း အလှမ်းကွာလွန်းလှသည်။

အမေရိကန်ပြည်သူများအနေဖြင့် အိရန်အား သုံးသပ်မှုမှာ သမ္မတဘုရ်၏ လှည့်ကွက်၌ ဝင်စားခြင်းဖြစ်သည်ဟု အိရန်ပြည်သူများက ဆိုခဲ့ကြသည်။

သို့ရာတွင် အမေရိကန်နိုင်ငံအတွင်းတွင်မူကား ၂၀၀၇ ဇူလိုင် (၁၁) ရက်နေ့၌ ကျင်းပသော ဆီးနိတ်လွှတ်တော်အစည်းအဝေးတွင် "အိရတ်နိုင်ငံရှိ အမေရိကန်တပ်ဖွဲ့များအား တိုက်ခိုက်ရန် အားပေးကူညီနေသော အိရန်နိုင်ငံ၏ လုပ်ရပ်များသည် အမေရိကန်အား အိရန်မှ စစ်တိုက်နေသည့် အပြုအမူဖြစ်ကြောင်း" အဆိုကို ဆွေးနွေးခဲ့ကြသည်။ လွတ်တော်အတွင်းရှိ အာဏာရရီပတ်အလစ်ကင်ပါတီရော အတိုက်အခံ ဒီမိုကရက်တစ်ပါတီကပါ တစ်ညီတညွတ်တည်း ထောက်ခံခဲ့ ၉၇ မဲဖြင့် အတည်ပြုခဲ့သည်။ ကန့်ကွက်သူမရှိပေ။

ထောက်ခံရာတွင် အတိုက်အခံပါတီဘက်မှ သမ္မတလောင်းအရွေးခံ

မည် ဟီလာရီကလင်တန်းဘာရက်အိုဘားမားနှင့် ဂျိုးဘိုင်ဒန်တို့ပင်ပါရှိပေရာ သမ္မတဘုရားအစိုးက အီရန်ကို တိုက်ခိုက်ရန်အတွက် လမ်းဖွင့်ပေးလိုက် သကဲ့သို့ရှိနေပေသည်။ စူလိုင်လ (၁၆)ရက်နေ့ထုတ် လန်ဒန်ဂါဒီယန်း သတင်းစာတွင် ဖော်ပြချက်အရ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု၏ စစ်သင်္ဘော ၂၇၇စင်းအနက် တစ်ဝက်နီးပါးခန့်မှာ အီရန်နှင့် နီးကပ်စွာချထားသည်ဟု ဆိုသည်။ ယင်းတွင် လေယာဉ်တင်သင်္ဘောကြီး ၂ စင်းနှင့် စစ်သင်္ဘောအုပ်စု ပါဝင်လျက်ရှိသည် ဟုဆိုသည်။

တစ်ဘက်ကလည်း တစ်မျိုးဖြစ်သည်။ အီရန်သမ္မတ အမာဒီနီဂျက် သည် ဆီးရီးယားနိုင်ငံ ဒမတ်စကပ်မြို့သို့ သွားရောက်ကာ ဆီးရီးယားသမ္မတ ဘာရွာအယ်လ်အာဆတ်၊ လက်ဘနွန်မှ ဟစ်စ်ဘိုလာခေါင်းဆောင် ဟာဆန်နာဆရာလာနှင့် ဟားမားစ်ခေါင်းဆောင်တို့ကို တွေ့ဆုံခဲ့ပြီး ကျယ်ပြန့် စွာ ဆွေးနွေးကာ အီရန်နိုင်ငံသို့ စူလိုင်လ (၂၁)ရက်တွင် ပြန်လည်ရောက်ရှိ ခဲ့သည်။ နှစ်ရက်အကြာတွင် အမာဒီနီဂျက်က ကီဟီရန်၌

“ယခုအချိန်တွင် လက်ဘနွန်ရှိ ဟစ်စ်ဘိုလာလက်နက်ကိုင်တပ်ဖွဲ့၌ အစွဲရေးနိုင်ငံအတွင်းရှိ မည်သည့်နေရာမဆို ထိရောက်စွာ ပစ်ခတ်နိုင်သော ဒုံးကျည်လက်နက်များ ပိုင်ဆိုင်ထားသည်” ဟု ကြေညာခဲ့သည်။ အီရန်နိုင်ငံ သည် ယခုအခါ လက်ဘနွန်မှ ဟစ်စ်ဘိုလာတပ်ဖွဲ့များအား အယ်လ်ကေဒါ အမည်ရှိ ဒုံးကျည်များ တပ်ဆင်ပေးထားရာ ၎င်းသည် ဥရောပနိုင်ငံများ၏ လေကြောင်း၊ ရေကြောင်း တိုက်ခိုက်မှုများကို တုံ့ပြန်တိုက်ခိုက်နိုင်စွမ်းရှိသည် ဟုလည်း အမာဒီနီဂျက်ကဆိုသည်။

အမေရိကန်နှင့် အီရန် ရန်စောင်စစ်ပွဲကို အီရန်ကျောင်းသားတစ်စုက ကွန်ပျူတာဂိမ်းဖြင့် ပြင်းထန်သည့် စစ်ပွဲကစားနည်းတစ်ရပ်ဖန်တီးခဲ့ကြသည်။ ခေါင်းစဉ်များမှာ “အီရန်ကိုတိုက်ခိုက်ရေး” နှင့် “မျှသိပ္ပံပညာရှင်ကယ်ဆယ်ရေး” ဝီဒီယိုဂိမ်းဇာတ်လမ်းများဖြစ်သည်။

ပထမဇာတ်လမ်းမှာ အမေရိကန်အထူးတပ်ဖွဲ့များက အီရန်နိုင်ငံ အလယ်ပိုင်းရှိ နျူကလီးယားလုပ်ဆွဲများတည်ရှိရာ နာတနစ်ဒေသကို ဖြိုဖျက်ပုံများပါဝင်ပြီး ဒုတိယဇာတ်လမ်းမှာ အီရန်နျူကလီးယားသိပ္ပံပညာရှင် နှစ်ယောက်ကို ကယ်တင်သည့် ဇာတ်ဖြစ်သည်။ ထိုဇာတ်လမ်းများ တကယ့် စစ်ပွဲကြီးအဖြစ် ရောက်လာမည်လားမသိ။

သမ္မတအမာဒီနီဂျက်၏ သက်တမ်းအတွင်း ထူးခြားသော ဖြစ်ရပ်များ ပေါ်ပေါက်လာမည်လေလား။ ၎င်း၏ အခန်းကဏ္ဍကရော မည်မျှအထိ ထဲထဲဝင်ဝင် ရှိမည်လဲ။

အရာအားလုံးသည် ၂၀၀၇ ဇူလိုင်နောက်ပိုင်း၌ ဆက်လက်စောင့်စား နားထောင်ကြရလေဦးမည်သာဖြစ်သည်။

